TÜRK-İŞ YAYINLARI No. 49

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

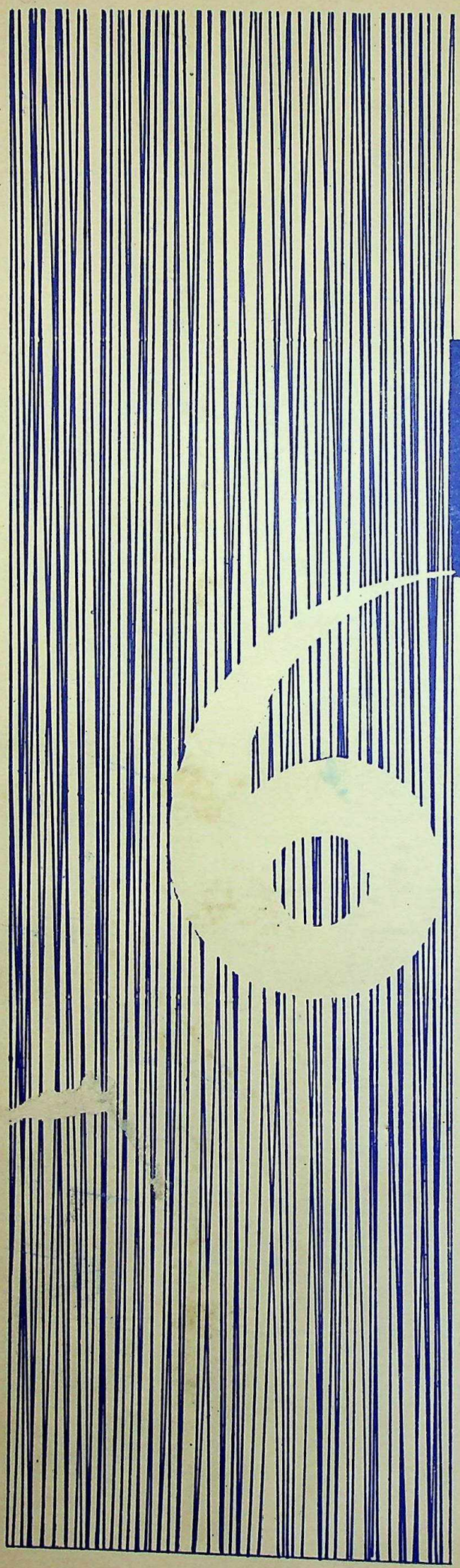

TÜRK-İŞ

ncı Genel Kurul
Denetim Kurulu
Raporları

14 MART 1966

ANKARA

331.8806

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

TÜRK-İŞ • TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU • KÜTÜPHANESİ

T Ü R K - İ Ş

T Ü R K İ Y E
İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
DENETİM KURULU

D E N E T İ M R A P O R L A R I

I- ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI DENETİM RAPORU

II- TEKSİF İSTANBUL MERKEZ ŞUBESİ DENETİM RAPORU

III- TÜRK-İŞ NİHAÎ DENETİM RAPORU

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi
Tarih:
Demirb
Tasnif N
1966

331.8806
TÜR6
1966
1352

Bilgi işleme: Hemşirler

T Ü R K - İ Ş
T Ü R K İ Y E
İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
DENETİM KURULU

A N K A R A
20 ŞUBAT 1966

TÜRK-İŞ VI. GENEL KURULU BAŞKANLIĞINA
ANKARA

Bay Başkan;

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun Beşinci Genel Kurul toplantısında görev başına getirilmiş Denetim Kurulu olarak, bu faaliyet devreniz içinde derlemiş bulunduğumuz üç raporu Başkanlığa takdim ediyoruz.

İşbu raporlarımızın, Yüce Kurul'un müzakerelerine sunulmasını arz ederiz.

Saygılarımızla

TÜRK-İŞ DENETİM KURULU

BAŞKAN	RAPORTÖR	ÜYE
(Melih Dölen)	(Nejat Karacagil)	(Mehmet Yenigelen)

T Ü R K - I Ş
T Ü R K İ Y E
İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
DENETİM KURULU

A N K A R A
20 ŞUBAT 1966

TÜRK-İŞ VI. GENEL KURULU BAŞKANLIĞINA
ANKARA

Bay Başkan;

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun Beşinci Genel Kurul toplantısında görev başına getirilmiş Denetim Kurulu olarak, bu faaliyet devreniz içinde derlemiş bulunduğumuz üç raporu Başkanlığa takdim ediyoruz.

İşbu raporlarımızın, Yüce Kurul'un müzakerelerine sunulmasını arz ederiz.

Saygılarımızla

TÜRK-İŞ DENETİM KURULU

BAŞKAN	RAPORTÖR	ÜYE
(Melih Dölen)	(Nejat Karacagil)	(Mehmet Yenigelen)

A) Zonguldak Maden İşçileri Sendikası denetimi:

Kurulumuz, Türk-İş Başkanlığından aldığı 15 Nisan 1964 tarihli telgraf üzerine Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının 1 Mayıs 1963 tarihinden 9 Temmuz 1964 tarihine kadar hesaplarına elkoydu. Bu hesapların denetimini, yine Konfederasyon tarafından görevlendirilmiş bir malî uzmanla birlikte yaptık. Denetim neticesi, hesapsız ve sorumsuz bir faaliyetin sonucu, bu güzide teşkilâtın ne hale getirilmek istendiğini ibretle müşahede ettik ve raporumuzda bunlardan bir bir bahsettik.

Denetimimizi müteakip, aynı teşkilât gerek kendi iç bünyesinin arzusu ve kararı ile ve gerekse adlî mercilerce birkaç defa daha denetlendirildi. Durum adlî makamlara intikal ettirilmiştir. Nihaî karar Türk hakimine aittir. Ancak, (1) numaralı raporumuzda da izah ettiğimiz gibi Denetim Kurulu olarak biz tetkikatımızı herşeyden evvel sendikacılık yönünden yaptık ve neticelendirdik. Sendikacılık bakımından telif edilemiyecek mezkûr sendika sorumlularının icraatını açıkça ortaya koyduk. Hukukî neticeleri ne olursa olsun kamu oyuna çok feci bir şekilde intikal etmiş bulunan yolsuzluklar üzerinde dikkatle durulması gerekmektedir.

B) Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Millî Sendikası İstanbul Merkez Subesi denetimi:

Türk-İş'i denetlediğimiz bir tarihte, yine Konfederasyon Başkanlığından aldığımız 8 Nisan 1965 tarih ve 65-607 sayılı yazıları gereğince Kurul olarak Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Millî Sendikası İstanbul Merkez Şubesi hesaplarına da elkoyduk. Bu teşekkül kademesinin 16 Eylül 1963 tarihinden 31 Mart 1965 tarihine kadar olan hesap ve kuyudatını tetkik ettik. Aynı üzücü neticelerle bu tetkikimizde de karşılaştık. Suistimallerin, zimmetlerin ve usulsüzlüklerin bu güzide teşkilât kademesi içinde de mevcut olduğunu gördük. Bu teşkilât, Genel Merkezlerince bir malî uzmana tekrar denetlettirilmiştir. Durum burada da adlî makamlara intikal ettirilmiştir.

Bu olay da kanun oyuna aynı açıklıkla intikal etti.

Her iki denetim neticesi, ortaya birçok problemler çıkarmıştır. Malî yönden ortaya çıkanları bunların en mühimleridir. Bunların başlıcası teşekküllerin gelir kaynakları ve gelir vesaikleridir. Yüce Kurulunca da malûm olduğu veçhile, 274 sayılı Sendikalar Kanununun (28) maddesinin (g) fıkrası sendika gelirlerini tevsik edecek vesaiki şöyle tarif eder: (Yönetim Kurulunun bir zabıtla tesbit edeceği numaralanmış ve İdare Heyetince mühürlenmiş varidata ait kopyeli makbuzlar...). Şu hale göre 274 sayılı Sendikalar Kanunu hükümleri uyarınca kurulmuş veya kuruluşlarını devam ettirmiş işçi teşekkülleri gelirlerini bu şekildeki vesaikle tesbit ve tevsikle mükelleftirler.

Ancak, Zonguldak Maden İşçileri Sendikası hesabatının ve vesaikinin tetkikinde, bu teşkilâtın denetimine ait ve 12 Ağustos 1964 tarihini taşıyan (1) sayılı raporumuzun (9) sahifesinde açıkça belirttiğimiz gibi 274 sayılı Sendikalar Kanununun 28. maddesinin (g) fıkrasına uyulmamıştır.

Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Millî Sendikası İstanbul Merkez Şubesi için de tanzim etmiş olduğumuz 5 Temmuz 1965 tarih ve (2) numaralı raporumuzun (23) sahifesi (D) fıkrasında belirttiğimiz gibi bu teşkilât kademesi de kanun hükümlerine uymamıştır. Bilhassa Teksif İstanbul Merkez Şubesi denetiminde öyle mütenevvi gelir makbuzlarına rastladık ki, bütün gelir makbuzlarının bunlardan ibaret olup olmaması hususunda mecburen tereddüte düştük.

Yukarda sıraladığımız sebeplerden dolayı, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu kuruluşuna dahil ve dahil olacak teşekküllerin, Türk-İş tarafından bastırılacak ve noterden tasdikli bir defterde seri, cilt, varak sayıları tesbit edilecek ve Türk-İş damgasını taşıyan tek tip gelir makbuzları kullanması Türk sendikacılığının atisi bakımından en uygun yol olacaktır. Bilhassa, yüce Kurulunuzun bu hususları müzakere ile karara bağlamasını takdirlerinize arzederiz.

Aynı tetkiklerimiz sonucunda, bu iki teşekkülün bazı yöneticilerinin sarflarını hudutsuz ve sorumsuz yaptıklarını, sendika gelirlerini usulsüz ve haksız tasarruflar halinde istismar ettiklerini tesbit ettik. Bu hususlar da gerek (1) ve gerekse (2) numarayı taşıyan raporlarımızda uzun uzun izah edilmiştir. Kanunen geçersiz belgelere bağlanmak istenen sarflar, usulsüz avanslar, zimmetler, pul ve vergi tahakkuku, sigorta primleri tahakkuku yönlerinde yapılan kanunsuzluklar bunların başında gelen vakıalardır. Denetim Kurulu olarak bizleri endişeye sevkeden önemli iki unsuru misal olarak Yüce Kurulunuzun takdirlerine arzetmiş bulunuyoruz.

Şunu da belirtmek isteriz ki, bu iki güzide teşkilâtın tertemiz isimleri sadece bir iki idarecinin basiretsizliğine feda edilemez. Hükmî şahsiyet olarak bu iki teşekkülün sun'u taksiri yoktur. Fakat, olayların kamu oyundaki aksi sedası hepiniz için elem verici olmuştur. Bu sebeple Kurulunuzun Türk sendikacılığının bekası bakımından özlü kararlar alması yerinde ve sevindirici olacaktır kanısındayız.

Hepimiz, daha dün tezgâh başlarından işbaşı elbiselerimizi çıkarıp reylerle işbaşına gelmiş kişileriz. Uhdemize tevdi edilmiş teşekkül tasarruflarının kaynakları ise çoklukla üyelerin, işçi kardeşlerimizin çoluk çocuklarının nafakalarından keserek ödedikleri meblağlardır. Bunları har vurup harman savurmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. En büyük temennimiz (1) ve (2) sayılı raporlarımızda ibretle okuyacağımız ve müşahede edeceğimiz hadiselerin tekerrür etmemesidir.

Yüce Kurul,

Bu iki rapor hakkındaki görüşlerimizin izahından sonra, üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir noktayı da arzederiz. Türk-İş Ana Nizamnamesinin 16.maddesi (c) fıkrası uyarınca yaptığımız denetim neticesi tanzim etmiş olduğumuz (1) ve (2) sayılı raporları aynı maddenin âmir hükmüne uyarak Türk-İş İcra Kuruluna tevdi ettik. Ancak, Türk-İş Denetim Kurulu tarafından tanzim edilmiş bu raporların müzakere ve ibra mercilerini Ana Nizamnamemizde kesin

olarak göstermediği içindir ki, durum ihtilâf konusu olmuştur. Meselâ Teksif İstanbul Merkez Şubesine ait (2) sayılı Denetim raporumuz, mezkûr sendikanın Merkez Şubesi kongresinde ibraya sunulmuştur. Hattâ, bu Merkez Şubesi kongresinde, semt şubelerinden kurulu bir komisyonda tetkiki bile teklif edilmiştir. Denetim Kurulu olarak bu hassas noktayı da huzurunuza getirmek lüzumunu hissettik. Bizim görüşümüz, Türk-İş Genel Kurulunda seçilmiş, Türk-İş Denetim Kurulu raporlarının tetkik ve ibra mercii yine Türk-İş Genel Kurulu olmalıdır. Raporlarda belirtilen aksaklıkların giderilmesi hususunda da Türk-İş icra organının resen yetkisi olmalıdır. Zira, raporların ait oldukları teşekkül kademelerine tevdii acı neticeler verdi. Raporlar günlük gazetelerde kamu oyuna yalan yalnış aksettirildi. Türk sendikacılığına mal edilmek istendi. Bu noktayı tasvip etmedik. Bu hususa dikkat edilmesi, teşkilâtların iç çekişmelerini, dağılıp parçalanmalarını önlemesi bakımından yerinde olacaktır. Fakat Türk-İş Ana Nizamnamesinde kesin bir sarahat olmadığı içindir ki gerek Türk-İş icra organı ve gerekse Denetim Kurulumuz tereddüte düşmüştür.

Bu arada üzüntü ile belirtmek isteriz ki, bu çalışmalarımız sonucu, sorumluluk altında kalan bazı kişiler Denetim Kurulumuzun haysiyet ve şerefini rencide edici söylentilere de tevessül ettiler. Bu itirafları esefle karşıladık.

C) Türk-İş denetimi:

Önsözümüzün başında da arzettiğimiz gibi, çetin bir faaliyet devresi geçirmiş bulunan Denetim Kurulumuz, Türk-İş'i birincisi yarıda kalan ve ikincisi tam olarak sonuçlanan iki denetim yapmıştır. Bu denetim neticelerinde gördüğümüz aksaklıkları (3) sayılı raporumuzla huzurunuza getirdik.

Meseleleri bazı söylentilerin üzerinde durmayarak huzurunuza getirdik.

İntikal devresi içinde bulunan ve yeni düzene intibaklarında birçok güçlüklerle karşılaşan Türk-İş'in gerek malî ve gerekse idarî faaliyetinde bazı aksaklıkların bulunması bir bakıma izam edilecek husus değildir. Fakat, bu o demek değildir ki, bu haller ilanihaye devam edegidecektir.

Türk sendikal hayatımızda seçim müesseselerini de tahkim etmek zorunluluğundayız. Türk sendikacılığını tayin eden kişilerle idare edilmesine de karşıyız. Zira, seçim müesseselerinin demokratik ilkelerin temel taşı olduğuna inanıyoruz. Bu sebeplerle Türk-İş teşkilât kademelerinin başına İcra organında., Yönetim, Denetim ve Onur Kurulunda olduğu gibi seçimle gelmiş ve bizatihî işçilik hayatı olan kişilerin bulunmasını öngörüyoruz. Bu yoldaki en samimi görüşümüzü de arzederiz.

Bay Başkan, Yüce Kurul;

Türk-İş Denetim Kurulu, Türk-İş organlarının bölünmez bir uzvu olarak bütün bu meselelerin içine ve derinliğine girmek lüzumunu hissetmiştir.

Türk-İş Denetim Kurulu, yalnız ve yalnız gelir ve giderlerdeki aksaklıkların kontrol görevi ile yükümlü kılınmıştır kendisini.

Türk-İş Denetim Kurulu, bütün bu görevlerine ilâveten, bir teşkilât kademesi olarak Türk-İş'e engin çalışmalarının yardımcısı olmuştur.

Türk-İş Denetim Kurulu, Konfederasyon denetim raporunu da aynı açıdan ele almış ve olayları aynı samimiyetle ortaya koymuştur.

Saygılarımızla

TÜRK-İŞ DENETİM KURULU

TÜRK - İŞ

Denetim Kurulu

3 Numaralı Rapor

TÜRK - İŞ DENETİMİ

T Ü R K - İ Ş
T Ü R K İ Y E
İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

DENETİM KURULU

RAPOR TARİHİ : 1 Mart 1966

RAPOR NUMARASI: 3

D E N E T İ M R A P O R U D U R

DENETİMİ YAPILAN TEŞKİLÂT : Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

DENETİMİ YAPANLAR : Türk-İş Denetçileri:

Başkan : Melih Dölen

Raportör : Nejat Karacagil

Üye : Mehmet Yenigelen

DENETİMİN GEREKÇESİ : 7/14 Mart 1966 tarihinde Ankara'da yapılacak olan Türk-İş VI. Gençl Kurulunc sunulacak nihaî denetim raporunun hazırlanması için.

DENETİM DEVRESİ : 1 Ocak 1964 tarihinden 31 Aralık 1965 tarihine kadar olan V.dönen faaliyet devresi.

GİRİŞ : Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun 1 Ocak 1964 tarihinden 31 Aralık 1965 tarihine kadar olan malî ve idarî faaliyetlerine ait hesap ve kayıtlarını elindeki imkânlar nisbetinde inceleyen Kurulumuz, işbu mesaisi neticesi görüşünü nihaî raporunda derleyerek VI.Genel Kurulunun tetkiklerine sunmuş bulunuyor.

Raporlar hakkındaki önsözde belirtildiği gibi Kurulumuz, Türk-İş'i iki defa denetlemiş fakat, birinci denetimini ikmal etmeden Teksif Millî Sendikası İstanbul Merkez Şubesi hesaplarına elkoymuş ve üç aydan fazla yorucu bir çalışmadan sonra tekrar Konfederasyon'un hesapları ve kuyudatının incelenmesine ancak işbu nihaî raporumuzun hazırlanması için avdet edebilmiştir.

Raporumuzda, ne iyi olanı olduğundan fazla ve ne de eksik olanı olduğundan eksik göstermek gayesi gütmeden bütün meseleleri kendi görüş açımızdan ele aldık. Gerek iyiniyetlikleri, gerekse tenkitleri bütün samimiyetimizle

TÜRK-İŞ • TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU • KÜTÜPHANESİ

ortaya koyduk. Türk-İş'in takdirle karşılanması icap eden faaliyetleri meyanında, tenkidimize methaldar olan hususları da mevcuttur.

Denetim, herşeyden evvel aksaklık arama müessesesi olarak kabul edildiği içindir ki, raporda methiyeden ziyade hatalar yer almış bulunmaktadır. Düzeltilmesi icap eden hususlar sıralanmış durumdadır. Bu noktayı da dikkate alan Kurulumuz, tenkit ölçüsünde de hudutlu kalmaya çalıştı. Bunun dışına çıkmış hallerin mevcudiyeti ise, yukarda belirttiğiniz gibi samimi vecheleree dayanmaktadır.

VI. Genel Kurulun'da, raporu aynı ölçüden değerlendireceğine bütün samimiyetimizle inanıyoruz.

3/A V.GENEL KURULDAN DEVREDEN DEĞERLERİN TETKİKİ

Bursa'da toplanan Türk-İş V.Genel Kuruluna takdim edilmiş mizana (Kesin hesaba) göre 1 Kasım 1960 / 31 Aralık 1963 hesabından V.faaliyet devresine devretmesi icap eden değerler şöyledir:

B O R C L U	Lira Kr.	A L A C A K L I	Lira Kr.
KASA HESABI	47.663.11	AID YARDIM HESABI	131.734.08
Nakit 47.663.11		DEVİR KARŞILIKLARI	388.776.56
BANKALAR HESABI	215.398.91		
İş Bankası 20.554.83			
Raybank 973.62			
Deniz.Bank. 3.008.59			
T.Ticaret B. 5.000.-			
Sümerbank 185.861.87			
DEMİRBAŞLAR HESABI	245.100.62		
Devralınan 21.124.48			
Yeni alınan 131.286.17			
AID Yardım 67.031.15			
ICFTU Yardım 25.658.82			

TAHVİL VE BONOLAR HESABI		6.850.-		
Tahviller	5.000.-			
T.Bonosu	1.850.-			
MUHTELİF ALACAKLAR HES.		5.498.-		
Depozitolar	698.-			
7.Bölge bina	2.000.-			
Şahıslardan	2.800.-			
DEVİR YEKÛNU		..... 520.510.64	DEVİR YEKÛNU	520.510.64

Bu devir hesabından ayrı olarak muhtelif alacaklar hesabında da gösterilmek üzere, V.Genel Kurulca aflanmayıp tahsiline karar verilmiş bulunan fakat V.Genel Kurula takdim edilen ve mizan (kesin hesap) da yer alınamış olan 14.932.02 TL. tutarında piyango alacakları da mevcuttur.

Türk-İş V.dönem malî faaliyeti açılış bilânçosunda devreden değerlerin bu şekilde gösterilmesi icap ederken, muhasebe kayıtlarında açılış aşağıdaki şekilde yapılmıştır:

B O R Ç L U		Lira Kr.	A L A C A K L I	Lira Kr.
KASA HESABI		263.062.02	DEVİR KARŞILIKLARI	143.675.94
Kasa	47.663.11		AID YARDIMI HESABI	131.734.08
Bankalar	215.398.91			
TAHVİL VE BONOLAR HESABI		6.850.-		
BORÇLULAR HESABI		5.498.-		
Y E K Û N		275.410.02		275.410.02

Oysa ki, her iki hesabın mukayesesinde bazı ayrılıklar kendiliğinden ortaya çıkmış bulunuyor. Şöyle ki:

A) Kongreden devreden cem'an yekûn 245.100.62 TL. değerindeki demirbaşlar mevcudu açılış kayıtlarında hesaba alınmamıştır.

B) V.Genel Kurula sunulmuş olan 1 Kasım 1960 / 31 Aralık 1963 tarihleri malî faaliyetin kesin hesabında (Mizanda) kasa hesabının nakit olarak gösterilmiş

47.663.11 TL. kısmında:

BORÇLUNUN ADI SOYADI	SENET TARİHİ	SENET TUTARI Lira Kr.
Saim Kaygan	5.1.1962	500.-
Hasan Karaman	6.12.1962	50.-
Ahmet Korkmaz	11.12.1962	360.-
Saim Kaygan	11. 1.1963	1.000.-
Saim Kaygan	16. 1.1963	1.000.-
Saim Kaygan	16. 2.1963	500.-
Saim Kaygan	15. 3.1963	1.000.-
Y E K Û N		4.410.-

borç senedi tesbit edilmiştir. İşbu durum, Denetim Kurulumuzun 29.3.1965 tarihli kasa sayımında görülmüştür.

Her iki halin de muhasebe usulüne uygun olmadığı kanısındayız.

Yukarda zikrettiğimiz sebeplerle, halen hesaba alınmamış olan cem'an yekûn 245.100,62 TL. tutarındaki demirbaş kıymetlerinin açılış hesaplarında dikkate alınması ve borçluların senetlerinin nakit paraymış gibi gösterilmemesi lâzım gelmektedir. Zira muhasebe kayıtlarındaki BORÇLU VE ALACAKLI hesabı ile DEMİRBAŞLAR HESABI bu gibi değerlerin kaydı bakımından açılmış bulunmaktadır.

Bilhassa, Genel Kurullara verilen kesin hesaplarda bu hususlara dikkat etmek lâzımdır.

T Ü R K - İ Ş

T Ü R K İ Y E

İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

DENETİM KURULU

M İ Z A N

(Kesin Hesap)

1-OCAK-1964 / 31-ARALIK-1965

NO:	A N A H E S A P A D I	E S A S				B A K İ Y E			
		Z İ M M E T		M A T L U P		Z İ M M E T		M A T L U P	
		lira	Kr.	lira	Kr.	Lira	Kr.	lira	Kr.
1	KASA HESABI	14.463.343.	85	14.444.115.	44	19.228.	41	-	
2	AİDATLAR HESABI	43.200.	-	1.948.029.	80	43.200.	-	1.948.029.	80
3	MUHTELİF GELİR HESABI	106.522.	34	2.310.348.	42	105.496.	87	2.309.322.	95
4	A.I.D. YARDIM HESABI	2.567.734.	59	2.631.699.	26	2.396.294.	83	2.460.259.	50
5	I.C.F.T.U. YARDIM HESABI	74.574.	85	36.000.	-	74.574.	85	36.000.	-
6	O.I.C.D. YARDIM HESABI	-		193.392.	-	-		193.392.	-
7	BORÇLU VE ALACAKLI HESABI	1.288.591.	30	2.872.681.	30	75.260.	-	1.659.350.	-
8	EMANET PARALAR HESABI	806.375.	21	806.375.	21	-		-	
9	BANKALAR HESABI	5.782.343.	39	5.395.818.	60	386.524.	79	-	
10	BÖLGELER HESABI	1.214.162.	27	242.889.	74	971.272.	53	-	
11	ÜCRETLER HESABI	331.029.	51	752.	-	330.277.	51	-	
12	YOLLUKLAR HESABI	170.439.	06	-		170.439.	06	-	
13	MASRAFLAR HESABI	1.035.924.	40	333.281.	97	1.030.670.	80	328.028.	37
14	GAYRİ MENKUL HESABI	4.605.713.	65	806.811.	18	3.799.652.	47	750.	-

15	DEMİRBAŞ HESABI	51.189.43	-	51.189.43	-
16	TAHVİL VE BONOLAR HESABI	37.120.-	5.000.-	32.120.-	-
17	BİRLEŞİK GREV FONU HESABI	146.587.75	564.660.08	146.587.75	564.660.08
18	KOOPERATİF HESABI	84258.70	245.020.-	84.258.70	245.020.-
19	KOLEJ HESABI	27.764.70	-	27.764.70	-
	Y E K Ü N	32.836.875.-	32.836.875.-	9.744.812.70	9.744.812.70

3/B MİZAN (Kesin Hesap) ve TETKİKİ

Türk-İş'in, 1 Ocak 1964 / 31 Aralık 1965 devresi hesaplarının mizanı Kurulumuzca tetkik edildi.

Esas muhasebe defteri kapanış rakamlarını ihtiva eden mizanın bu rakamlara uygun olduğu görüldü. (İşbu raporumuzun 3/A bahsinde dikkatinizi çektiğiniz demirbaş hesabı mezkûr mizanda da yoktur.)

Ancak, Denetim Kurulumuz Türk-İş'in fiilî gelir ve fiilî giderlerinin detayını kendi bilânçosunda izah edebilmek için bu mizanın 3, 5, 13, 17, 18 numaralı ana hesapları borç ve alacak bakiyelerinde değişiklik yaptı. Ayrıca, yine aynı mizanın 5 ve 13 numaralı ana hesaplarında da çift bakiye gösterdi.

Bu sebeple, Türk-İş mizanı ile Denetim Kurulumuzun çıkardığı mizan bakiye hesapları arasında dikkatinizi çekecek olan cem'an yekûn 562.028.99 TL. tutarındaki fark bu sebepten ortaya çıktı.

Esasında, Türk-İş ve Denetim Kurulumuzun bilânçolarında da gözükecek bu farkın aynı sebeplerden ileri geldiğini arzederiz.

T Ü R K - İ Ş

T Ü R K İ Y E

İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

DENETİM KURULU

B İ L Â N Ç O

1-OCAK-1964 / 31-ARALIK-1965

A K T İ F

HESAP ADI		Lira	Kr.
KASA HESABI.....		19.228.41	
Nakit	19.228.41		
AİDATLAR HESABI.....		43.200.-	
I.C.F.T.U. Aidatları	43.200.-		
MUHTELİF GELİRLER HESABI.....		105.496.87	
Teberrular	1.487.50		
Dergi Masrafları	104.009.37		
A.I.D. YARDIM HESABI.....		2.396.294.83	
Merkez Eğitim Ücretleri	1.229.711.03		
Merkez Eğitim Yollukları	61.173.59		
Merkez Ofis Masrafları	408.819.07		
Merkez Ofis Demirbaşları	19.127.-		
Bölge Eğitim Ücretleri	250.234.15		
Bölge Eğitim Yollukları	50.645.35		
Bölge Afis Masrafları	11.676.-		
Bölge Afis Demirbaşları	29.246.50		

P A S İ F

HESAP ADI			Lira	Kr.
2 AİDATLAR HESABI.....			1.948.029.80	
Ankara	Ağaç-İş	20.750.-		
"	Basın-İş	3.600.-		
"	Besin-İş	9.022.50		
"	Çimse-İş	34.210.-		
"	Ces-İş	49.000.-		
"	Genel-İş	94.420.75		
"	Sağlık-İş	4.987.50		
"	Şeker-İş	59.745.75		
"	Tarım-İş	16.809.75		
"	Teksif	400.000.-		
"	Tez Büro-İş	13.337.-		
"	Tomis	-		
"	Yapı-İş	3.600.-		
Istanbul	Basın-İş	1.300.-		
"	Bank-İş	28.000.-		
"	Deniz-İş	260.-		
"	Deri-İş	12.310.-		

	Seminer masrafları	335.662.14	
5	I.C.F.T.U. YARDIM HESABI.....		74.574.85
	ICFTU Seminer masrafı	36.000.-	
	Türk-İş iştirakı	38.574.85	
7	BORÇLU VE ALACAKLI HESABI.....		75.260.-
	Muhtelif alacaklar		
	Ankara Totsişten alacak	3.000.-	
	" Tarım-İş ten alacak	5.000.-	
	Istanbul Bank-İş den alacak	30.000.-	
	Batman Petrol-İş ten alacak	1.000.-	
	Ankara Çimse-İş ten alacak	10.000.-	
	Akın Demircan'dan alacak	250.-	
	Sack Purvis'ten alacak	500.-	
	Ali Akdeniz'den alacak	100.-	
	Hasan Karaman'dan alacak	50.-	
	İsmail İnan'dan alacak	500.-	
	Emrullah Akdoğan'dan alacak	2.000.-	
	Teksif Sendikasından alacak	8.812 .-	
	Selim Gezek'ten alacak.	250.-	
	Alacak yekûnu	61.462.-	
	Muhtelif Avanslar		
	Seyfi Demirsoy üzerinde	3.000.-	
	Halil Tunç Üzerinde	3.500.-	
	Meşlih Dölen Üzerinde	1.000.-	
	Nejat Karacagil Üzerinde	1.000.-	

Istanbul	Dok,Gemi-İş	24.863.75
"	Gazeteciler Sen.	4.598.60
"	Hava-İş	6.606.50
"	Kimya-İş	2.450.-
"	Lâstik-İş	13.000.-
"	Likat-İş	24.210.-
"	Maden-İş	41.604.-
"	Tümse-İş	40.090.-
"	Petrol-İş	51.395.-
"	Şişe Cam Sa.	-
"	P.T.T. Televizyon	200.-
"	Kıristal-İş	525.-
İzmit	Kâğıt-İş	23.338.-
Toleyis Federasyonu		380.-
Ankara	Oleyis	5.700.-
Adana	Oleyis	2.073.75
Adapazarı	Oleyis	-
Bursa	Oleyis	1.718.-
Diyarbakır	Oleyis	25.-
Erzincan	Oleyis	-
Eskişehir	Oleyis	-
Elazığ	Oleyis	440.-
I stanbul	Oleyis	3.547.50
"	Müzüsyenler	-
İzmir	Oleyis	-
İskenderun	Oleyis	-
Kayseri	Oleyis	-
Manisa	Oleyis	-

	Mehmet Yenigelen Üzerinde	500.-	
	Süleyman Güzel üzerinde	300.-	
	Ahmet Demirtaş Üzerinde	200.-	
	Abdullah Bilen üzerinde	200.-	
	Turan Albayraktar üzerinde	600.-	
	Sedat Önay üzerinde	500.-	
	Muhtelif Depozitolar	2.998.-	
	Avanslar ve depozito yekûnu	13.798.-	
9	BANKALAR HESABI.....		386.524.79
	Sümer Bank	223.790.72	
	İş Bankası	55.921.06	
	Denizcilik Bankası	1.150.62	
	İ. Ticaret Bankası	549.79	
	Zer Bank	105.112.60	
10	BÖLGELER HESABI.....		971.272.53
	Bölge Avansları		
	1-Bölge Istanbul	2.000.-	
	2. Bölge Eskişehir	1.500.-	
	3. Bölge İzmir	2.026.05	
	4. Bölge Adana	1.500.-	
	5. Bölge Sivas	1.500.-	
	6. Bölge Samsun	1.500.-	
	7-Bölge Diyarbakır	1.496.60	
	Avansnlar Yekûnu	11.522.65	

	Mersin Oleyis	-	
	Samsun Oleyis	-	
	Sivas Oleyis	-	
	Turgutlu Oleyis	-	
	Istanbul Flim Sanayii	-	
	" T. Musiki Mensup.	-	
	Türkiye Müskirat Federasyonu		
	Adana T. Müskirat	5.194.-	
	Adapazarı T. Müskirat	1.050.-	
	Alaçam T. Müskirat	774.75	
	Akçaabat T. Müskirat	1.562.50	
	Ankara Bira	6.335.-	
	Bafra T. Müskirat	6.016.75	
	Bandırma T. Müskirat	3.976.30	
	Bitlis T. Müskirat	1.468.50	
	Bursa T. Müskirat	5.230.-	
	Diyarbakır T. Müskirat	2.585.-	
	Düzce T. Müskirat	1.100.-	
	Eskişehir T. Müskirat	2.675.-	
	Gaziantep T. Müskirat	1.052.75	
	Hendek T. Müskirat	1.800.-	
	Istanbul T. Müskirat	8.287.50	
	" İçki Sanayii	6.150.-	
	" Marmara Trakya Böl.	31.500.-	
	" Tekel Nakliyat	1.970.-	
	" Haller Meyva.	1.500.-	
	" Kibrit İmal	3.216.25	
	" Tekel Malzeme	913.85	
	" Cibali Kutu	335.50	

1. Bölge Masrafları

Ücretler	101 416.40
Yolluklar	20.053.50
Kiralar	2.153.84
P. T. T. Masrafları	34.373.41
Kırtasiye Masrafları	1.621.30
Neşriyat ve Matbua	837.75
Tenvir Teshin Masrafları	3.720.93
Nakil Vasıtaları	20.685.74
Mütef errik masraflar	28.333.72
1. Bölge Masraf Yekûnu	213.196.59

2. Bölge Masrafları

Ücretler	64.482.90
Yolluklar	10.239.90
Kiralar	12.305.-
P. T. T. Masrafları	8.486.81
Kırtasiye masrafları	1.201.15
Neşriyat ve matbua	912.50
Tenvir ve teshin masrafları	395.73
Müteferrik masraflar	6.590.11
2. Bölge masraf yekûnu	104.604.10

3. Bölge masrafları

Ücretler	85.978.-
Yolluklar	9.049.65
Kiralar	11.000.-

TÜRK-İŞ • TÜRKİYE SENDİKALAR KONFEDERASYONU KÜTÜPHANESİ 1951

İzmir	Eğe Tütün	75.894.25
Kütahya	Havalisi gıda	210.-
Malatya	Tütün Sigara	3.801.75
"	Yaprak Tütün	1.832.50
Rize	Çay-İş	30.972.45
Samsun	Tiğ-İş	31.404.-
Tekirdağ	Şarap Fab. İş.	679.50
Trabzon	Tütün-İş	4.594.-
Afyon	Kızılay Made.	904.-
İzmir	T. Müskirat	1.885.-
DYF-İŞ Federasyonu		
Adana	Seyhan D. D. Y.	7.350.-
"	D. D . Y.	5.100.-
Ankara	D . D. Y.	8.175.-
Afyon	D. D. Y.	5.700.-
Balıkesir	D. D. Y.	2.325.-
Bilecik	D. D. Y.	1.912 50
Çatalağzı	D. D. Y.	2.361.-
Çankırı	D. D. Y.	1.575.-
Erzurum	D . D. Y.	2.764.50
Eskişehir	D . D. Y.	24.300.-
Istanbul	Haydarpaşa	6.975.-
"	Sirkeci	6.712.50
İzmir	D. D . Y.	9.300.-
İskenderun	D . D. Y.	5.550.-
Kayseri	D. D. Y.	2.550.-
Konya	D. D. Y.	2.279.50
Malatya	D. D. Y.	3.975.-

P.T.T. masrafları	16.837.82
Kırtasiye masrafları	798.35
Neşriyat ve matbua	2.685.10
Tenvir ve teshin masrafları	2.461.29
Müteferrik masraflar	15.453.96
3. Bölge masraf yekûnu	144.264.17

4. Bölge Ma srafları

Ücretler	78.495.25
Yolluklar	13.377.45
Kiralar	11.721.-
P.T.T. masrafları	8.379.53
Kırtasiye masrafları	1.243.80
Neşriyat ve matbua	1.018.-
Tenvir ve teshin masrafları	999.95
Nakil Vasıtaları masrafları	9.776.32
Müteferrik masraflar	5.951.30
4. Bölge masraf yekûnu	130.962.60

5. Bölge Ma srafları

Ücretler	56.801.20
Yolluklar	12.049.75
Kiralar	15.082.25
P.T.T. Masrafları	13.432.99
Kırtasiye vematbua	849.90
Neşriyat ve matbua	233.04
Tenvir ve Teshin Masrafları	1.891.27
Müteferrik masraflar	5.448.20
5. Bölge masraf yekûnu	105.788.60

Mersin	D.D.Y.	1.260.-
Nazilli	D.D.Y.	2.550.-
Sivas	D.D.Y.	21.000.-
Samsun	D.D.Y.	2.526.-
Yerköy	D.D.Y.	903.-
Maden-İş Federasyonu		
Ankara	T.K.İ.	2.123.-
Çorum	Havalisi Maden-İş	4.634.70
Değirmisaz	Dağ-İş	3.907.50
Divrik	Cevherleri	405.80
Elazığ	Keban simli kur.	1.936.50
Göçek	T.Krom Madenleri	1.977.95
Ma den	Guleman	3.165.35
Kütahya	Gediz ve	2.997.35
"	Emet Böl.	2.259.50
"	Hisa rcık Kalamo.	817.25
"	Seyit Ömer	1.934.30
Mihaliççik	Kvak. Krom	316.-
Murgul	Bakır Mad.	7.537.-
Soma	Havz. S.H.K.	11.129.10
Ö demiş	Haliköy Civa.	265.50
Tunçbilek	Maden-İş	16.802.90
Zonguldak	Maden-İş	176.431.45
"	Maden Başçvş.	5.130.-
"	Ereyli A rmutcuk	2.167.-
"	E.K.İ. Teknik	4.000.-
Maden	Doğu Maden	9.658.75

6. Bölge Ma srafları

Ücretler	66.649.-
Yolluklar	9.972.85
Kiralar	15.675.-
P.T.T. masrafları	19.598.59
Kırtasiye masrafları	2.941.75
Neşriyat ve matbua	1.246.65
Tenvir Teshim masrafları	977.94
Müteferrik masraflar	7.576.75
6. Bölge masraf yekûnu	124.638.53

7. Bölge Masrafları

Ücretler	64.672.75
Yolluklar	15.519.75
Kiralar	11.078.-
P.T.T. masrafları	10.761.75
Kırtasiye masrafları	1.789.95
Neşriyat ve matbua	460.75
Tenvir Teshin Masrafları	1.600.61
Nakil V asıtaları masrafları	27.45
Müteferrik masraflar	6.846.68
7. Bölge masraf yekûnu	112.757.69

Bölgelere alınan demirbaş

1. Bölgeye A lınan	4.044.90
2. Bölgeye A lınan	67.50
3. Bölgeye Alınan	1.195.50
4. B ölgeye Alınan	2.240.-

Harp-İş Federasyonu

Adana Harp-İş	4.719.25
Adapazarı Harp-İş	1.185.25
Afyon Harp-İş	1.953.25
Ankara Harp-İş	15.750.-
" Nato Harp-İş	2.476.50
Balıkesir Harp-İş	1.920.50
Diyarbakır Harp-İş	854.-
Eskişehir Harp-İş	5.877.90
Elazığ Harp-İş	794.50
Erzincan Ha rp-İş	890.25
Erzurum Ha rp-İş	2.995.-
Gölcük Harp-İş	10.074.80
Gelibolu Harp-İş	685.-
Istanbul Harp-İş	18.569.75
İskenderun Harp-İş	1.179.50
İzmir Harp-İş	3.297.75
Kayseri Harp-İş	8.096.-
Konya Harp-İş	719.25
Malatya Harp-İş	1.509.00
Sivas Harp-İş	2.361.75
İzmir Nato-İş	3.954.50
Samsun Harp-İş	1.015.25

Metâl-İş Federasyonu

Ankara Metal-İş	20.160.-
A dapazarı Metal-İş	200.-
Elmadağ Metal-İş	600.-

	5. Bölgeye Alınan	655.75	
	6. Bölgeye alınan	6.177.65	
	7. Bölgeye Alınan	9.156.30	
	Bölgeler demirbaş yekûnu	25.527.60	
11	ÜCRETLER HESABI		330.277.51
	Ödenen ücretler	292.590.84	
	Sigorta işveren hissesi	25.595.82	
	Çocuk zammı	5.710.-	
	Tazminatlar	4.140.85	
	İlâve tediyeler	2.240.-	
12	YOLLUKLAR HESABI		170.439.06
	İcra Kurulu yollukları	21.489.99	
	Personel Yollukları	7.912.70	
	Yönetim Kurulu Yollukları	5.930.62	
	Denetim Kurulu Yollukları	3.365.70	
	Dış Seyyahat Yollukları	110.980.91	
	Seminer Yollukları	15.762.29	
	Sair Yolluklar	4.996.85	
13	MASRAFLAR HESABI.....		1.030.670.80
	Kiralar	89.591.44	
	P.T.T. masrafları	49.541.48	
	Kırtasiye Masrafları	11.880.50	
	Neşriyat ve Matbua	128.857.14	
	Tenvir Tezhin Masrafları	2.751.82	
	Vasıta masrafları	83.479.39	
	Bankalar Masrafları	417.98	

Kırıkkale	Metal-İş	22.357.25
Karabük	Metal-İş	11.714.-
Kastamonu	Metal-İş	278.-
Çorum	Metal-İş	32.-
Istanbul	Marmara Bölgesi	545.-
Trabzon	Or.Araç Tamir	135.50
Kayseri	Metal-İş	-
Yol-İş Federasyonu		
Amasya	Bayındır-İş	402.50
Ankara	Karayolları	5.025.-
Antalya	Yol-İş	5.265.-
Diyarbakır	Yol-İş	6.862.50
Erzurum	Yol-İş	4.987.50
Hatay	Yol-İş	330.-
Erzincan	Yol-İş	1.282.50
Elâzığ	Yol-İş	4.950.-
Eskişehir	Yol-İş	367.50
Istanbul	Yol-İş	8.525.-
İzmir	Karayolları	8.500.-
Kayseri	Nafıa Vekâleti	6.300.-
Konya	Yol-İş	5.675.-
Merksin	Bayındırlık-İş	7.700.-
Samsun	Yol-İş	6.050.-
Sivas	Yol-İş	820.-
Trobazon	Yol-İş	5.975.-
Van	Yol-İş	5.262.50

	Müteferrik masraflar	137.933.02	
	Eğitim Seminer Masrafları	151.805.20	
	Sosyal Yardım Masrafları	574.912.83	
14	GAYRİ MEN KULLERİ HESABI.....		3.799.652.47
	Arsa hesabı masrafları	1.256.058.68	
	İnşaat Masrafları	2.218.153.97	
	Plân Proje masrafları	131.000.-	
	Müteahhit üzerinde avans	194.488.82	
15	DEMİRBAŞLAR HESABI.....		51.189.43
	Büro Malzemesi masrafları	31.367.93	
	Nakil Vasıtası Masrafları	5.495.-	
	Diğer Demirbaş masrafları	14.326.50	
16	TAHVİL VE BONOLAR HESABI.....		32.120.-
	Tasarruf Bonosu	32.120.-	
17	BİRLEŞİK GREV FONU HESABI.....		146.587.75
	Eskişehir grevine verilen	5.696.-	
	Petrol-İş grevine verilen	54.506.80	
	Petrol-İş aidat hesabına nak.	4.760.-	
	İzmit Shell Şt. iade olarak	2.411.-	
	Likat-İş grevine verilen	30.000.-	
	Tomis Grevine verilen	20.000.-	
	Simav Kurşun-İş grevine	2.500.-	
	Sakarya Harp-İş	250.-	
	Gediz bölgesi Maden-İş	2.000.-	
	Teksif İzmir Grevine	24.473.95	

Tes-İş Federasyonu		
Ankara	Mak-İş	2.201.25
Bursa	Mar-İş	2.914.50
Diyarbakır	Des-İş	3.240.75
Erzurum	Tes-İş	3.228.25
Edirne	Trak-İş	1.692.75
Elâzığ	Kapzu	715.50
İzmir	Ege Su-İş	3.782.50
"	Es-İş	3.270.-
Kayseri	DSİ 12 Bölge	1.512.50
Konya	Su-İş	2.521.75
Ankara	Su-İş	141.-
Sivas	DSİ Su.Yol Ener.	1.090.-
Samsun	DSİ Baraj	5.459.-
Keman	Hirfanlı E.Baraj	714.-
Ulaş-İş Federasyonu		2.430.-
Istanbul	Amatörler	3.297.50
"	ŞH.Ht.deniz taşıt.	7.273.75
"	ŞH.HT.Personeli	562.50
"	Liman İş.Dz.Taşıt.	1.585.-
"	D.B.Dz.Nak.Taşıt.	3.932.50
"	Marmara Bölgesi	5.682.50
"	Dz.Yol.Deniz Taş.	2.820.-
İzmir	İş.Deniz Taşıt.	52.50
Tatvan	Van İş.Deniz Taşıt.	154.50

18	KOOPERATIFLER HESABI.....		84.258.70
	Ortaklıktan ayrılanlara iade vesair masraf	30.151.12	
	Ücretler	19.399.66	
	Yolluklar	4.488.35	
	P.T.T. Masrafları	420.75	
	Kırtasiye ve neşriyat	349.-	
	Mütoferrik masraflar	29.449.82	
19	KOLEJ MASRAFLARI HESABI.....		27.764.70
	Kolejin onarım işleri	27.764.70	

Diğer teşkilâtlar

Istanbul	Baraj Enerji	3.500.-
"	Beykoz Deri Ma.	303.40
"	Gıda Sanayii	1.260.-
"	Su İşçileri	-
Adana	Çukurova Gıda.	1.195.-
Adapazarı	Belediye İşçileri	121.-
"	Etibank Elk. İş.	-
Ankara	Ekmek Simit	3.270.-
"	Elektirik Hava.	2.125.-
Çanakkale	Cam Seramik	1.408.50
Eskişehir	Toprak Sanayii	1.080.15
Erzurum	Matbba Tek.	17.-
Gemlik	Vizkos sanayii	1.[illegible]1.25
İzmir	Ege Basın Tek.	490.-
İzmir	Gazete Müvez.	175.-
İzmit	Devlet Mlz. Ofisi	504.-
"	Elektirik İş.	200.-
İskenderun	Toprak Mahsul.	225.-
Sarıyar	Enerji İş.	483.-
Söke	Miyam Velaks.	375.-
Tavşanlı	Tunçbilek	150.50

Feshedilen teşkilâtlar

Ankara	Motorlu Taşıt	1.665.-
Adana	Tarım İş	100.25
Ankara	Yapı-İş Fed.	380.-
Adana	Yapı-İş	162.30

Sivas Yapı İş		760.-	
Edirne	Tekel Yaprak Tütün	28.90	
Kayseri	K.K.K. İşyerleri	839.75	
"	Askeri İşyerleri	1.691.75	
Adana	Baraj Enerji	165.90	
Keskinköprü	Baraj Ener.	72.50	
3	MUHTELİF GELİRLER HESABI.....		2.309.322.95
	V.Kongreden devir karşılık.	1.343.677.95	
	Teberrular	1.078.705.50	
	Banka Faizleri	2.300.85	
	Dergi Satışından gelir	19.775.25	
	Kitap Satışından gelir	51.565.22	
	Rozet Satışından gelir	4.150.-	
	Bayrak Satışından gelir	900.-	
	Diğer Gelirler	1.005.463.15	
	Grev Komitesi Gelirleri	2.600.-	
4	A.I.D. YARDIM HESABI.....		2.460.259.50
	A.I.D. den gelen yardım	2.460.259.50	
5	I.C.F.T.U. YARDIM HESABI.....		36.000.-
	ICFTU dan alınan seminer yardımları	36.000.-	
6	O.E.C.D. YARDIM HESABI.....		193.392.-
	O.E.C.D. teşekkülünden alınan yardım	193.392.-	

7	BORÇLU VE ALAC AKLI HESABI.....		1.659.350.-
	Şehit Maden İşçilerine	59.350.-	
	Kolej hesabı alacağı	100.000.-	
	Sosyal sigortalar kurumuna	1.500.000.-	
13	MASRAFLAR HESABI.....		328.016.37
	P.T.T. gelirleri	630.80	
	Sayal Yardımlardan gelir	327.397.57	
14	GAYRİ MENKULLAR HESABI.....		750.-
	İhale dosyası satışından	750.-	
17	BIRLEŞİK GREV FONU HESABI.....		364.660.08
	Z onguldan maden-İş	2.500.-	
	Metal-İş ten gelen	177.093.79	
	Petrol-İş ter gelen	200.574.78	
	Uluslar arası Petrol-İş ten	4.500.-	
	Harp-İş ten gelen	14.422.79	
	Çimse-İş ten gelen	7.490.50	
	Müskirat Federasyonundan	88.122.78	
	İzmit Kağıt-İş ten	600.-	
	Yol-İş ten gelen	39.000.-	
	Lastik-İş ten gelen	1.060.42	
	Tez Büro-İş ten gelen	10.000.26	
	Bursa Genel-İşten gelen	9.294.69	
	Ankara Besin-İş ten gelen	10.000.-	
18	KOOPERATİF HESABI.....		243.020.-
	Ortaklardan toplanan	236.700.-	
	Aidatlardan	8.320.-	

AKTİP HESAPLAR YEKÛNU.....	9.744.812.70	PASİF HESAPLAR YEKÛNU.....	9.744.812.70

TÜRK-İŞ DENETİM KURULU

3/C BİLÂNÇO VE TETKİKİ

Türk-İş'in 31 Aralık 1965 tarihli kapanışı ve esas muhasebe defteri kapanış maddeleri dikkate alınarak çıkarılmış olan bilânçosu ile Denetim Kurulumuzun tüm hesapların tetkiki için çıkardığı bilânço arasında meydana gelen 562.028.99 TL. farkın nedenlerini 3/B MİZAN VE TETKİKİ bahsimizde izah etmiştik. Bu hususu tekrar arzetmeyi faydalı bulduk.

1 Ocak 1964 / 31 Aralık 1965 devresi hesapları sonucuna dayanan bilânçomuzun aktif ve pasif sütunlarında sıralanmış 19 ana hesapla bu hesapların detaylarını gösterir hesapların tetkikinde:

AKTİF HESAPLAR

Lira Kr.	
19.228.41	**1- KASA HESABI** Bu miktar mevcut nakit'i göstermekte olup kapanış hesapları itibariyle Türk-İş'in 1.1.1966 tarihine devreden fiilî mevcududur.
43.200.-	**2- AİDATLAR HESABI** Türk-İş'in üyesi bulunduğu I.C.F.T.U'ya ödediği aidatlar olup, Türk-İş'in fiilî gideridir.
105.496.87	**3- MUHTELİF GELİRLER HESABI** Aynı adı taşıyan hesabın gider rakamlarını ihtiva etmektedir. Bunun: 1.487.50 TL. teberrular 104.009.37 TL. Dergi masrafları 105.496.87 TL. Yekûn, Türk-İş'in fiilî giderleri.

2.396.294.83

4- AID YARDIM HESABI

Merkez ve bölge eğitimleri ve görevlileri için ödenen Türk-İş'in fiilî giderleridir. Ancak bu rakamın içinde:

19.127.- TL. merkez demirbaşları

29.246.50 TL. Bölge demirbaşları

48.373.50 TL. Yekûn, Türk-İş'in 1.1.1966 tarihine devreden fiilî demirbaş mevcutlarıdır.

74.574.85

5- ICFTU YARDIM HESABI

ICFTU teşkilâtı bu hesaptan yalnız 36.000.- TL.sını fiilen karşılamış olup, seminer giderlerine Türk-İş kendi bütçesinden 38.574.85 TL. fiilî sarfiyatta bulunmuştur. Bu hesap, Türk-İş'in fiilî giderleri olup, pasif sütunundaki ICFTU YARDIM HESABINDA ayrıca izah edildiği gibi, Türk-İş bu hesapta ICFTU'dan 38.574.85 TL. fiilî alacaklı durumundadır.

75.260.-

7- BORCLU VE ALACAKLI HESABI

Türk-İş kasasının fiilî alacakları olan bu hesabın iki kısımda değerlendirilmesi lâzımdır:

A) Türk-İş'ten fiilen borç alanlar. Bu miktar 61.462.- TL.dır.

B) Türk-İş'ten alacaklarına mahsuben avans olarak alınanlar. Bu miktar da 13.798.- TL. dır.

Alacaklı hesabın arasında, 30.000.-TL. tutarında Bank-İş Sendikasının bonoya bağlanmış fakat hululû vadesinde ödenmemiş ve hattâ gününde protesto edilmemiş borcu da mevcuttur. Bütün bu ana hesaptaki 75.260.-TL. tutarındaki rakam, Türk-İş'in 1.1.1966 tarihine devreden fiilî alacaklarıdır.

7 numaralı ana hesabın izahatından sonra, Denetim Kurulu olarak tesbit ettiğimiz bir noktaya da değinmek isteriz: 29 Mart 1965 tarihinde yaptığımız kasa sayımında, muhasebe kayıtlarına geçmemiş cem'an yekûn 80.565.49 TL. tutarında avans ve borç senetleri tesbit ettik. Şöyle ki:

Lira Kr.	Borçlunun adı soyadı
50.-	Hasan Karaman
360.-	Ahmet Korkmaz
14.000.-	Saim Kaygan
325.-	Ahmet Göktaş
100.-	Ali Akdeniz
1.000.-	Petrol-İş Sendikası
5.000.-	Kutay Aksel
500.-	Oğuz Dinçer
750.-	Oğuz Dinçer
1.000.-	Çimse-İş Sendikası
500.-	Mr.J.Purvis
250.-	Ahmet Çehreli
200.-	Turan Albayrak
600.-	Eftal Kurdoğlu
250.-	Akın Demircan
3.000.-	Halil Tunç
1.000.-	Kemâl Türkler
2.500.-	Diyarbakır Bölge Temsilciliği
1.500.-	Samsun Bölge Temsilciliği
2.000.-	Sivas Bölge Temsilciliği
2.000.-	Adana Bölge Temsilciliği
400.-	Adana Bölge Temsilciliği
1.500.-	İzmir Bölge Temsilciliği

1.500.-	Eskişehir Bölge Temsilciliği
2.000.-	İstanbul Bölge Temsilciliği
5.000.-	İstanbul Bölge Temsilciliği
20.000.-	İstanbul Bölge Temsilciliği
2.285.-	Seyfi Demirsoy
2.000.-	İlhami Ural
500.-	Halil Tunç
100.-	Abdullah Bilen
250.-	Seyfi Demirsoy
200.-	Aydın Öztepe
500.-	Seyfi Demirsoy
250.-	Oktay Poyraz
600.-	Süleyman Güzel
250.-	Özer Esner
350.-	Beycan Tavuş
200.-	Turan Albayraktar
200.-	Halil Tunç
1.660.50	Ömer Ergün
2.000.-	İlhami Ural
200.-	Serap Kula
200.-	Şerife Mısır
1.500.-	Ziya Hapbir
800.-	Mine Akın
150.-	Mine Akın
2.000.-	Ziya Hepbir
500.-	Aydın Öztepe
100.-	Kutay Aksel
1.000.-	Seyfi Demirsoy
100.-	Okan Akten

932.95	Mursel Var'er
2.154.67	Ferit Azkara
1.497.37	Önder Aker
300.-	Önder Aker
250.-	Ferit Azkara
250.-	Selim Gezek
80.565.49	Y E K Û N

Bu şekilde tesbit ettiğimiz, esas muhasebe kayıtları dışındaki kasa tediyeleri arasında Bursa'da yapılan V.Genel Kurula dahi çıkarılmayan ve nakit olarak gösterilen cem'an yekûn 4.410.- TL. tutarında da senetlerin bulunduğu görülmüştür.

Borç ve avansları ihtiva eden bu hesap dışı tediyeyi Denetim Kurulu olarak uygun bulmadık ve Türk-İş genel muhasebesini şifahen ikaz ettik.

Nihaî denetimimizde Türk-İş genel muhasebesince durumun düzeltilmiş olduğunu tesbit ettik.

386.524.79 **9- BANKALAR HESABI**

1.1.1966 tarihine devreden banka bakiyeleri olup Türk-İş'in fiilî mevcududur.

971.272.53 **10- BÖLGELER HESABI**

Türk-İş'in yedi bölgeye ayrılmış temsilciliklerinin 1.1.1964 / 31 Aralık 1965 tarihleri arasındaki masraflarını göstermektedir. Bu masraflar arasında:

Lira	Kr.	
11.522.65		Avanslar'
23.537.60		Demirbaşlar
35.060.25		Yekûn miktarı Türk-İş'in 1.1.1966 tarihine devreden fiilî mevcududur.

330.277.51 11- ÜCRETLER HESABI

Türk-İş'in 31.12.1965 tarihine kadar olan fiilî giderleridir. (Vergi, pul, T.bonosu, sigorta primi vesair kesintileri mahsubu dahil). (Brüt ücret miktarı)

170.439.06 12- YOLLUKLAR HESABI

Türk-İş'in 31.12.1965 tarihine kadar olan fiilî yolluk giderleridir.

1.030.670.80 13- MASRAFLAR HESABI

Türk-İş'in 31.12.1965 tarihine kadar olan fiilî giderleridir.

3.799.652.47 14- GAYRİMENKULLER HESABI

Bilânçomuzun iç hesaplarında da izah edildiği gibi bu rakamın:

Lira	Kr.	
1.256.059.68		Türk-İş binası arsası için
2.218.153.97		Türk-İş binasının inşaat masrafı
131.000.-		Türk-İş binası plân proje masrafı
3.605.213.65		Yekûn. Türk-İş'in 31.12.1965 tarihine kadar fiilî bina masrafları olup ayrıca yine bu rakam sabit kıymetler olarak 1.1.1966 tarihine devreden mevcutları mevanındadır.

Ancak, Türk-İş binası inşaat müteahhitliğine verilmiş olan 1.000.000.- TL. tutarında avanstan müteahhitliğin muhtelif tarihlerde tevdi ettiği istihkak raporları ile 805.561.18 TL. sı miktarı kapatılmış ve müteahhitliğin nezdinde cem'an yekûn 194.438.82 TL. avans bakiyesi 1.1.1966 tarihine devretmiştir. Bu hale göre:

3.605.213.65 TL. sabit kıymetler
194.438.82 TL. inşaat avansları
3.799.652.47 TL. Yekûn Türk-İş'in 1.1.1966 tarihine devreden mevcut değerleri meyanında gözükmektedir.

51.189.43 **15- DEMİRBAŞLAR HESABI**

1.1.1964 / 31.12.1965 tarihleri arasında temin edilen demirbaşların değerlerini göstermekte olup Türk-İş'in 1.1.1966 tarihine devreden fiilî mevcutlarıdır.

32.120.- **16- TAHVİL VE BONOLAR**

Türk-İş binasına arsa alışında kanunen alınması icap eden tasarruf bonoları olup bu bonoların yıllık %6 tutarındaki faiz koponları da kullanılmamıştır. 10 yıllık %6 faizi ile birlikte:

32.120.- TL. tasarruf bonosu ana değeri

13.272.- TL. tasarruf bonosu 10 yıllık faiz değeri

45.392.- TL. Yekûn değeri taşıyan tasarruf bonoları Türk-İş'in 1.1.1966 tarihine intikal eden fiilî değeridir.

146.587.75 **17- BİRLEŞİK GREV FONU HESABI**

1.1.1964 / 31.12.1965 tarihleri arasında teşkilâtlara yapılan grev yardımı ile;

2.411.- TL. İzmit Shell Şirketine iade olarak

4.750.- TL. Petrol-İş aidat hesabına nakil olarak

7.161.- TL. Yekûn hesapları olup Türk-İş'in iç hesapları ile diğer fiilî giderleridir.

84.258.70 **18- KOOPERATİFLER HESABI**

Türk-İş kooperatif hesaplarında masraflar ve iadeleri olup 31.12.1965 tarihine kadar olan fiilî giderleridir.

27.764.70 **19- KOLEJ MASRAFLARI**

Türk-İş koleji onarımı için 31.12.1965 tarihine kadar yapılan fiilî masraflarıdır.

9.744.812.70 AKTİF HESAPLAR UMUMÎ YEKÛNU

PASİF HESAPLAR

	Lira Kr.
2- AİDATLAR HESABI	1.948.029.80

Türk-İş'in 1.1.1964 / 31.12.1965 tarihleri arasında 24 aylık fiilî aidat gelirleridir.

Aidat gelirlerinin hesabının tetkikinde birçok teşekkküllerin 31.12.1965 tarihine kadar aidatlarını hiç ödemedikleri gibi birçoklarının da vaktinde ödemedikleri tesbit edilmiştir.

Bunların içinde Türk-İş'e hiç aidat ödemediği halde Türk-İş'ten 20.000.- TL. tutarında grev yardımı dahi gören teşkilâtlar mevcuttur.

Teşkilâtların, Türk-İş'in iyi niyetlerini bu şekilde [illegible] istismar etmelerini de Denetim Kurulu olarak doğru bulmadık.

3- MUHTELİF GELİRLER HESABI	2.309.322.95

V.Kongreden devir hesabı karşılıkları tutarı olan 143.675.94 TL. dışında kalan 2.165.647.01 TL. Türk-İş'in 1.1.1964 / 31.12.1965 tarihleri arasında fiilî gelirleridir.

4- AID YARDIMLARI HESABI	2.460.259.50

AID Teşkilâtından alınan fiilî yardımlardır.

5- ICFTU YARDIMLARI HESABI	36.000.-

Türk-İş'in ICFTU Teşkilâtından 31.12.1965 tarihine kadar [illegible] aldığı seminer yardımıdır ki, aktif hesapların tetkikinden de anlaşılacağı gibi Türk-İş 36.000.- TL. yardım almasına rağmen kendi kasasından da 38.574.85 TL. ilâve ederek ICFTU seminerlerine cem'an yekûn 74.574.85 TL. sarfedilmiştir.

Bu hesaba göre Türk-İş, 31.12.1965 tarihine kadar ICFTU'dan 38.574.85 TL. alacaklıdır.

Bu alacağın 1966 yılında ICFTU tarafından gönderilmiş olduğunu öğrenmiş bulunmuyoruz.

6- OECD YARDIM HESABI 193.392.-

OECD teşkilâtından alınan fiilî yardım

7- BORÇLU VE ALACAKLI HESABI 1.659.350.-

Türk-İş'ten

Şehit maden işçilerinin alacağı	59.350.- TL.
Kolej hesabının alacağı	100.000.- TL.
Sosyal Sigortalar Kurumunun alacağı	1.500.000.- TL.
Y E K Û N	1.659.350.-

Türk-İş kasasının 1.1.1966 tarihine devreden fiilî borcudur. Kolej hesabına borçlu gözükülen 100.000.- TL. Çalışma Bakanlığından Türk-İş Koleji için alınmış ve aktif hesaplar sütununda arzedildiği gibi bunun 27.764.70 TL. Kolejin onarımına sarfedilmiş olduğundan esasında Türk-İş'in, Kolej hesabına borcu 72.235.30 TL. kalmıştır.

13- MASRAFLAR HESABI 328.028.37

Türk-İş'in 31.12.1965 tarihine kadar bu hesaba alınmış fiilî gelirleridir. Bunun 630.80 TL. telefon konuşmalarından elde edilmiş ve 327.397.57 TL.da;

A) Kıbrıs yardımı

B) Donanmaya yardım

C) Zonguldak şehitleri için

D) Sair sebeplerle

elde edilen gelirlerdir. Bu gelirlere karşılık Türk-İş, 374.412.83 TL. tutarında,

A) Kıbrıs'a

B) Donanmaya

C) Sair sosyal

yardımlarda bulunmuştur.

16- GAYRİMENKULLER HESABI 750.-

Bu hesabın 750.- TL. tutarı ihale şartnamelerinin satışından elde edilen gelirdir.

17- BİRLESİK GREV FONU HESABI 564.660.08

Teşkilâtlardan toplanan fiilî grev fonu gelirleridir.

18- KOOPERATİFLER HESABI 245.020.-

Türk-İş kooperatifi için 31-12-1965 tarihine kadar [illegible] ortaklardan alınan fiilî teberru ve aidat gelirleridir.

PASİF HESAPLAR UMUMÎ YEKÛNU 9.741.612.70

3/D GELİR VESAİKLERİNİN TETKİKİ

Türk-İş 1 Ocak 1964 /31 Aralık 1965 tarihleri arasındaki gelirlerini

A) Üye aidatları

B) Birleşik grev fonu

C) Teburrular

D) Çalışma Bakanlığından

E) Sosyal Sigortalar Kurumundan

F) AID Yardımları

G) ICFTU yardımları

H) OECD yardımları

Fasıllarından elde edilen meblağlar ile V.Genel Kurul'dan devreden nakitlerden ibarettir.

Bu gelirler 2 Ocak 1964 tarih ve 2454 sayılı kasa tahsil fişinden 31 Aralık 1965 tarih ve 5577 sayılı kasa tahsil fişi arasında 3124 adet kasa tahsil fişi ile tanzim edilmiştir.

Ancak, bu fişler üzerinde 274 sayılı Sendikalar Kanununun 28.maddesinin varidat makbuzları hakkındaki hükmü uygulanmamış olmakla ber ber gayet muntazam tanzim edilmiş, dip koçanları muntazaman ve numaraları teselsül edecek şekilde ciltlenmiş bir vaziyette olduğu Kurulumuzca tesbit edilmiştir.

Bu fişlerin, esas muhasebe defterine ve bunlara yardımcı defterlerdeki ait oldukları hesaplara da gayet muntazam olarak işlendiği görülmüştür.

Türk-İş gelirlerinin fasılları arasındaki orantının tetkikinde, aidat gelirlerinin yetersizliği göze çarpmaktadır. Türk-İş'in 9.025.300.05 TL. tutarındaki fiilî giderine karşılık yalnız ve yalnız 1.948.029.30 TL. tutarındaki aidat geliri bunun bariz bir misalidir.

Şu hale göre, ücretleri dahi karşılayamıyan bugünkü aidat geliri, Türk-İş için yetersiz bir durum arzetmektedir. Dış yardımlar ve iç yardımlar olmadığı takdirde Türk-İş'in bugünkü faaliyetini idame ettirmesine imkân görülmemektedir.

Zira aidat geliri, masrafın 1/4 ünü teşkil etmektedir.

Bu hususu iki noktada toplamak isteriz:

A) Türk-İş aidatlarının yeterli bir seviyeye çıkartılması,

B) Türk-İş masraflarında azamî tasarruf sağlanması.

Dış yardımlarla, iç yardımlara ve teberrulara daha uzun bir müddet bel bağlanmasını ve tahminî bütçelere giderleri ayarlayacak sonuçsuz rakamlar koymakla bu endişelerin zail olabileceği kanısında da değiliz.

Nitekim, V.Genel Kurul'da kabul edilmiş tahminî bütçeye nazaran 2.650.978.31 TL. eksik gelir elde edilmiştir.

Türk-İş'in gelir kaynaklarını aidat müessesesi ile tahkim etmek ve Türk-İş'i herşeyden evvel aidat müessesesi temellerine sağlamca oturtmak en uygun ve en emniyetli usul olacaktır.

Buna muvazi olarak da, Türk-İş malî faaliyetini başta aidat, reel aidat gelirleri üzerinde bütçelemek en akıllıca tutulan yol olacaktır.

Türk-İş gelir kaynakları ve gelir miktarları gerek kesin mizanda gerekse bilânçodaki mevcut 19 ana hesap üzerinde gösterilmiş ve Kurulumuzca düzenlenen işbu raporun 3/B ve 3/C bahislerinde izah edilmiştir.

3/E SARF VESAİKİNİN TETKİKİ

Türk-İş, gelirlerinde olduğu gibi giderlerini de;

İlk, 2 Ocak 1964 tarih ve 4735 sayılı tediye fişi ile son 31 Aralık 1965 tarih ve 7568 sayılı tediye fişleri arasında tanzim edilmiştir. Kasa tediye fişleri muntazam tutulmuş ve aynı şekilde gerek esas muhasebe defterine ve gerekse yardımcı defterlere işlenmiştir.

Son duruma göre ve 31 Aralık 1965 tarihli kapanış maddeleri uyarınca tanzim ettiğimiz bilânçodaki 19 ana fasıl üzerinde gösterilmiştir. Kurulumuzca sarfiyatlar hakkında bir fikir verilebilmek için bunları aşağıdaki şekilde özetledik:

1-	ÜCRETLER	2.348.117.85	TL.
2-	YOLLUKLAR	377.009.20	TL.
3-	NAKİL VASITALARI MASRAFI	113.968.90	TL.
4-	OFİS MASRAFLARI	420.495.07	TL.
5-	KİRALAR	168.606.53	TL.
6-	PTT MASRAFLARI	161.833.13	TL.
7-	KIRTASİYE	22.675.70	TL.
8-	NEŞRİYAT VE MATBUA	136.240.93	TL.
9-	TENVİR VE TESHİN MASRAFI	14.799.54	TL.
10-	DEMİRBAŞLAR	123.100.53	TL.
11-	SEMİNERLER	562.042.19	TL.
12-	SOSYAL YARDIMLAR	374.412.83	TL.
13-	BİRLEŞİK GREV F NU GİDERLERİ	146.587.75	TL.
14-	ICFTU AİDATLARI	43.200.-	TL.
15-	KOOPERATİFLERE	30.151.12	TL.
16-	KOLEJ MASRAFLARI	27.764.70	TL.
17-	BİNA MASRAFLARI	3.605.213.65	TL.
18-	MÜTEFERRİK MASRAFLARA	105.496.87	TL.
19-	MÜTEFERRİK MASRAFLARA	243.583.56	TL.
	GİDER YEKÛNU.....	9.025.300.05	TL.

Bu giderlere:

A)	MÜTEAHHİT ÜZERİNDEKİ AVANS	194.438.82	TL.
B)	BÖLGE AVANSLARI	11.522.65	TL.
C)	SAİR ALACAK VE AVANSLAR	75.260.-	TL.
D)	BANKA MASRAFLARI	417.98	TL.

dahil edilmemiştir.

Ayrıca,

E) KASA NAKİDİ	19.228.41	TL.
F) BANKA MEVCUDU	386.524.79	TL.
G) BANA MEVCUDU	32.120.-	TL.

mevcutları da vardır.

Yukarıda hesaba göre 9.025.300.05 TL. masraf içinde 3.605.213.65 TL. gayrimenkulleri ile 123.100.53 TL. tutarındaki demirbaşları da mevcutlar arasına aldığımız takdirde Türk-İş'in 5.296.985.87 TL. tutarında gideri mevcuttur.

Şu hale göre, Türk-İş, tahminî bütçesinde gösterilen gelirleri elde edememesine rağmen yukardaki detayda gösterilen ve bazı kısımlarda da fazla olduğuna kani bulunduğumuz masrafı yapmıştır.

Giderler arasında yerinde ve lüzumlu sarfiyatlarla birlikte karışık olan rakamlar da dikkatimizi çekti. Meselâ bunların içinde 490.978.10 TL. tutarında yolluklar ve vasıta masrafları gibi giderler mevcuttur.

Reel bir kontrola tabi tutulmayan ve kontrolü de çok güç olan fasıllardaki sarfiyat üzerinde hassasiyetle durmak gerekmektedir. Ayrıca, sarfedilmesi zarurî olan fasıllardan başka, ayrıca muhtelif ve müteferrik hesaplar adı altında 349.080.43 TL. tutarındaki sarfı da biraz fazla bulduk. Bilhassa Türk-İş merkezinin müteaddit ikazlara rağmen bölgelerin masraflarındaki karışıklık da dikkati çekecek kadar çoktur.

Vesikaların tetkiki

Kurulumuz, Türk-İş'in iki yıllık malî faaliyetine ait sarf vesikalarında teker teker yaptığı tetkikinde:

A) Akide edilmeyerek proforma değerini taşıyan faturalara rastlanmıştır.

B) Vesikası alınmayacak şekilde sarfedilen giderler için döküm listesi yapılmamış vesikalara rastlanmıştır.

C) Damga pulu ilsak edilmemiş vesikalara rastlanmıştır.

D) Geçerli sayamıyacağımız bazı vesaike rastlanmıştır.

E) Ücret ifadesi kullanıldığı halde vergi tahakkuk ettirilmemiş vesaike rastlanmıştır.

F) Bütçe uyarınca 1 gün için yarım harcırah alınması icap eden fakat tam harcırah tahakkuk ettirilmiş vesaike rastlanmıştır.

Ancak, bütün bunlarla birlikte Türk-İş merkezinin muhasebe kayıtları bakımından gittikçe düzelen bir yol tuttuğunu da ifade etmeyi bir vazife ve bir borç biliriz. Türk-İş'in yeni kurdukları sistem uyarınca bu aksaklıkların giderileceğine inanıyoruz.

Ücretler

Türk-İş İcra Kurulu ile Türk-İş personelinin iki yıllık ücretlerini göstermektedir. Bordroların tetkikinde bazı uzmanların vergilerinin (H) sütunundan değerlendirilmiş olduğunu gördük. Yaptığımız tetkikte bunların ikinci iş olarak Türk-İş'te görevlendirilmiş olduklarını öğrendik. Ancak, biz o kanaatteyiz ki, Türk-İş gibi bir işçi teşekkülünde 3.000 TL. tutarında aylıkla ikinci bir iş isteyenin çalıştırılmasına da karşıyız. Bir uzman 3.000 TL. gibi küçümsenemiyecek bir meblağ karşılığında günde 8, haftada 48 saatini bu göreve hasretmelidir. Biz bu saatlerin tam olarak Türk-İş emrine hasredildiğine de kani değiliz. Bilhassa bu noktanın dikkate alınmasını arzederiz.

Daha evvel de arzettiğimiz gibi Türk-İş'in aidat gelirleri ücretleri dahi karşılayamıyacak durumdadır.

Yolluklar

Türk-İş yolluklarını üç kısımda değerlendirdik:

A)	Merkez yollukları	125.120.09 TL.
B)	Bölgeler yollukları	140.908.20 TL.
C)	Dış yolluklar	110.980.91 TL.
		377.009.20 TL.

Bölgeler personelinin yolluklarının merkez yolluklarından daha yüksek olduğu görülmüştür. Kaldı ki, bu yollukların dışında diğer masrafların içine alınmış şehir içi taksi, dolmuş gibi bir hayli yekûn tutan şehir içi masraflar da vardır. Bu sebepledir ki Türk-İş yetkililerinin yolluk sarflarında çok sıkı bir kontrol sistemi kurmalarının lâzım geldiği kanasındayız.

Nakil vasıtaları

Türk-İş nakil vasıtaları masrafları da kabarıktır.

A)	Merkez nakil araçları masrafı	83.479.39 TL.
B)	Bölgeler nakil araçları masrafı	30.489.51 TL.
	YEKÛN.....	113.968.90 TL.

Bu miktarlar vasıtaların akaryakıt, bakım ve yedek parça sarfiyatlarını göstermektedir. Vasıtaların kilometre ve görev yerleri hesabı tutulmadığı için akaryakıt kontrolü yapılamamıştır. Meselâ: Eylül 1964 ayı içinde 2.210.02 TL. akaryakıt parası ödenmiştir. (Merkez hesaplarında) Bu gider ortalama 10.000 Km. yol tutarıdır. Bu hesaba göre de vasıtalar günde ortalama 334 Km. yol katetmiş olmalıdırlar. Bu miktarlara bakım, yağlama, yedek parça, şehir içi şehir dışı yolluklar ve masraflar da eklendiği takdirde pek iç açıcı rakam olmayacağı kanaatindeyiz.

Ayrıca, Türk-İş merkez araçlarının 83.479.39 TL. tutarındaki masraflarına karşılık İstanbul 1.Bölge vasıtasının 20.683.74 TL. masrafını da çok kabarık bulduk. Bu hesaba göre bölge arabası ortalama ayda 861.90 TL. sırf vasıta masrafı yapmış bulunmaktadır. Ortaya koyduğumuz bu sebeplerden ötürü vasıtaların olurolmaz sebeplerden ötürü şehir dışına çıkarılmaması uygun olacaktır.

Ofis masrafları

Karşılığı AID Te kilâtı tarafından temin edilen ve diğer umumî masraflardan hariç:

A) Kiralar

B) Kırtasiye

C) Evrakı matbua

D) Tenvir teshin

E) Tamirat

F) Sair müteferrik

masraflardır. Bu masrafların içinde de vasıta masrafları mevcuttur.

Kiralar

Türk-İş merkez ve bölge kiralarıdır.

A)	Merkez kiraları	89.591.44 TL.
B)	Bölgeler kirası	79.015.09 TL.
	YEKÛN.....	168.606.53 TL.

PTT Masrafları

Türk-İş'in haberleşme giderleridir.

A)	Merkez haberleşme giderleri	49.541.48 TL.
B)	Kooperatif haberleşme gideri	420.75 TL.
C)	Bölgeler haberleşme gideri	111.870.90 TL.
	YEKÛN.....	161.833.13 TL.

Bu hesapta da Türk-İş bölgeleri haberleşme giderlerinin çok olduğu kanısındayız. Bilhassa Türk-İş merkezinin 49.541.48 TL. tutarında haberleşme masraflarına karşılık İstanbul 1.Bölgesinin 34.373.41 TL. tutarındaki haberleşme masraflarını dikkatinize sunarız. Bu hesaba göre 1.Bölgenin ayda ortalama 1.432.22 TL. haberleşme masrafı mevcuttur.

Kırtasiye

Türk-İş'in kırtasiye giderleri toplamıdır. Masrafı normal olarak kabul ediyoruz.

Neşriyat ve matbua

Türk-İş neşriyatları vesair matbua işleri için sarfedilmiş olan bu meblağda aksak bir taraf görülmemiştir.

Tenvir ve teshin

Tenvir ve teshin masrafları normaldir.

Demirbaşlar

Türk-İş'e bu devre alınan demirbaş tutarıdır. Türk-İş'in devir hesapları kısmında arzettiğiniz gibi yeni alınan demirbaşları dışından cem'an yekûn 245.100.62 TL. tutarında demirbaşı da mevcuttur. Bu demirbaşların da muhasebe kayıtlarına alınması ve gerek mizanlarda ve gerekse bilânçolarda gösterilmesinin lâzım olduğunu dikkatinize sunarız.

Seminer masrafları

Tertip edilen seminerler için harcanmış masraflardır.

Sosyal yardımlar

Türk-İş'in Kıbrıs için, donanma için ve buna benzer hususlar için sarfettiği normal ve takdirle karşılanacak malî faaliyetidir.

Birleşik grev fonu

Bu fondan, hiçbir şekilde aidat dahi ödememiş olan teşkilâta yardım yapılmış olması da dikkatimizi çekti. Diğer yardımlar usulüne uygun olarak yapılmıştır.

ICFTU aidatları

Türk-İş'in normal olarak yerine getirdiği aidat vecibesidir.

Kooperatif masrafları

Gerek Türk-İş Yapı Kooperatifinin ortaklarına ödediği paralar ve gerekse Türkiye'deki işçi kooperatiflerinin kurmuş olduğu konseye ödenen masraflardır.

Kolej masrafları

Türk-İş'in eğitim amacı ile kurduğu kolej onarım masraflarıdır. Kolej Türk sendikal hayatımızda atılmış mes'ut bir adımdır. Burada Türk-İş icra ve yönetim organlarının faaliyetini takdirle karşıladık.

Bina masrafları

Türk-İş için diğer bir mes'ut olay da Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun kendi malı olacak muazzam bir binaya kavuşacağıdır.

Türk-İş bina hesapları üzerinde tevakkuf edeceğiz:

Daha evvel de arzettiğimiz gibi Türk-İş binasına sarfedilen meblağ:

A)	Türk-İş binası için arsa bedeli	1.256.059.68 TL.
B)	Türk-İş binası için proje gideri	131.000.- TL.
C)	Türk-İş binası ödenmiş masrafı	2.218.153.979 TL.
D)	Müteahhit üzerinde avans	194.438.82 TL.
	YEKÛN.....	3.799.652.47 TL.

Arsa durumu

Arsa, parası Sosyal Sigortalar Kurumu Teşkilât Kanununa eklenen bir madde ile 1.500.000.- TL. kredi temin edilerek Kurumca alınmış ve kendi usulleri ile ekspertizi yaptırmış ve bu suretle arsa Sosyal Sigortalar Kurumunun malı olmuş ve bilâhare Türk-İş'e 20 senelik itfa plânına bağlanarak borç karşılığı devredilmiş olup bu miktarın 100.000.- TL. Türk-İş'ce ödenmiştir.

Proje durumu

Proje tercihan bu işlerde isim yapmış ve otorite olduğunda ittifak edilen Yüksek Mimar İlhami Ural ve arkadaşları firmasına verilmiştir. İnşaatın bitimine kadar hazırlanan projeye uygun bir şekilde yapılması ve kontrolu da aynı firmaya aittir.

Bina insaat durumu

Bina inşaatı için beş firmaya teklif yapılmıştır. Bunlardan üç firma işlerinin çok olduğunu ileri sürerek teklifi kabul etmemişler. Diğer iki firmadan en uygun teklifte bulunan Yılmaz Tolu'nun firmasına tercihan verilmiştir.

İnsaat mukavelesi

Binanın inşaat mukavelesi mevcuttur.

Şartname

Şartname nafıa birim fiatları üzerinden hazırlanmıştır.

Binanın halihazır durumu

Binanın kaba inşaatı bitmiş ve çatı alınmış durumdadır. Tahmine göre 15 Ekim 1966 tarihinde anahtar teslimi yapılacaktır.

Binanın ve projenin hüsnüniyete dayanan ve tercih hakkı kullanılmak suretiyle verilmiş olmasını normal karşılıyorsak da olayların söylentilerden uzak olması için münakaşa usulü ile yapılmasının daha uygun olacağı kanısındayız. Her halikârda da böyle mes'ut bir neticeye mesai sarfeden Türk-İş İcra Kurulunu ve diğer yöneticileri tebrik ederiz.

Muhtelif ve müteferrik masraflar

Muhtelif ve müteferrik masrafların cem'an yekûn tutarı 349.080.43 TL. dadır. Tasarrufa riayet edilmesi icap eden bir sarf mahalli olduğu içindir ki bu masrafları da çok kabarık bulduk.

Türk-İş alacakları ve avanslar

Türk-İş'in alacakları ve avanslar dört kısımda değerlendirildi:

A)	Muhtelif alacaklar	61.462.- TL.
B)	Muhtelif avanslar	13.798.- TL.
C)	Müteahhit avansları	194.438.82 TL.
D)	Bölge avansları	11.522.65 TL.
		281.221.47 TL.

Muhtelif alacakların içinde 30.000.- TL. tutarında Bank-İş Sendikasına verilmiş ve bonoya bağlandığı halde vadesinde protesto edilmemiş hesap da mevcuttur. Bu ve bu kabil alacakların bir an evvel ve icabı halinde kanunî yollardan tasfiyesi gerekmektedir.

Avanslar, Türk-İş kademelerinde görev almış olanların istihkaklarına karşılık alınmış normal meblağlardır. Bugün bu avanslar kapanmış durumdadır.

Müteahhit üzerindeki avansta 1966 yılında istihkak raporları ile kapanmış durumdadır.

Bölgeler üzerindeki avanslar da masraflarına karşılık çekilmiş durumdadır. Şu hale göre gerek Türk-İş görevlilerinin gerekse müteahhidin ve bölgelerin üzerinde bulunan avansların Türk-İş'in fiilî giderleri arasında mütalâa edilmesi lâzım gelen husustur.

3/F MUHASEBE DEFTER VE KAYITLARININ TETKİKİ

Türk-İş'in muhasebe sisteminde, kayıdatlarında iyi bir yolda olduğunu takdirle arzederiz. Türk-İş gelir ve giderlerini tanzim eden kasa tahsil ve kasa tediye fişlerinin durumunu daha evvelce arzetmiştik.

MUHASEBE ESAS DEFTERİ:

I. Defter Ankara 6.Noterliğinin 31 Aralık 1963 tarih 33933 sayılı tasdikini görmüş ve 2 Ocak 1964 tarihinden 30 Eylül 1965 tarihine kadar işlenmiş ve 1-197 sahifeleri işlenmiş durumda.

II. Defter Ankara 6.Noterliğinin 14 Ekim 1965 tarih ve 23421 sayılı tasdikini görmüş, 30 Eylül 1965 tarihinden 31 Aralık 1965 tarihleri arasından 1-31 sayılı sahifeleri işlenmiş ve Ankara 6.Noterliğinin 28 Ocak 1966 tarih 2425 sayılı ise kapanışı yapmış durumdadır.

YARDIMCI DEFTERLER:

Esas muhasebe defterleri kayıtlarına uygun ve muntazam olarak işlenmiş 1964, 1965 olmak üzere iki kısımda ciltlenmiş durumdadır.

BİLÂNÇO DEFTERİ:

Ankara 6.Noterliğinin 4 Mayıs 1965 tarih ve 10251 sayılı tasdikini görmüş 1-5 sahifesi işlenmiş durumdadır. Türk-İş'in 274 sayılı Sendikalar Kanununun meriyet tarihinden 4 Mayıs 1965 tarihine kadar Bilânço Defteri kullanmadığı tesbit edilmiştir. Esasında aynı kanunun 28.maddesinin (h) fıkrasında bilânço defterleri hususundaki hükmünün süresinde yerine getirilmediğini tesbit ettik, arzederiz.

DEMİRBAŞ DEFTERİ:

Türk-İş mühürü ile mühürlenmiş 1-198 tek sahifeli ve 1-97 sahifesi işlenmiş 21.124.48 TL. IV.Genel Kurul'dan devralınan (1-11) sahifesinde kayıtlı. 223.976.14 TL. V.Genel Kurula kadar satın alınan veya yardım suretiyle elde edilen (12-67) sahifelere kayıtlı. Bakiye 123.100.53 TL. 1 Ocak 1964 / 31 Aralık 1965 tarihleri arasında satın alınan veya yardım suretiyle elde edilen miktarlarla birlikte cem'an yekûn 368.201.15 TL. tutarındaki demirbaş kayıtlarının bulunduğu tesbit edilmiştir. Ancak, demirbaş defterinde V. ve VI. devre arasında alınan demirbaşların kıymetlerinin yekûnları teselsül ettirilmemiştir.

Raporumuzun malî hususlara ait kısmı burada nihayetlenmiştir. İdarî hususlara ait denetiminize gelince:

3/G İCRA KURULU

Türk-İş İcra Kurulu, elde mevcut imkânlar, mevzuat ve kanunlar yeterliği nisbetinde görevini ifa etmiştir.

V.Genel Kurul kararlarına uygun olarak:

A) Aynı işkolundaki sendikaların birleştirilmesi,

B) Teşkilâtlar içindeki ayrılıkların giderilmesi,

C) Türk-İş kuruluşuna dahil Federasyonların Millî Sendikalar haline getirilmesi,

D) Türk-İş Ana Nizamnamesi uyarınca yönetmeliklerin hazırlanması.

Mevzuat hükümlerine uygun olarak:

E) Sosyal kanunların Meclisten bir an evvel geçmesi için faaliyet gösterilmesi,

F) Bu kanunlara uygun olarak çıkarılacak yönetmeliklerin bünyemize uygun olarak çıkarılması,

G) Toplu pazarlıkların, grevlerin olumlu bir neticeye bağlanması konusunda faaliyet gösterilmesi,

yönlerinden gerekli müdahale ve çabada bulunmuşlardır.

Ancak, bütün bu işlerde tam manâsı ile olumlu sonuçlar alınamamıştır. Meselâ: 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 123.maddesi gerek İcra Kurulunun ve gerekse diğer yön ticilerin bütün çabalarına rağmen aleyhimize olarak vazedilmiştir.

Türk-İş İcra Kurulu'nun, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Türk işçisinin lehinde hareket etmeyen bazı milletvekillerinin seçilmemesi için açmış olduğu kampanyayı da olumlu olarak karşılıyoruz.

Memleketimizin, ekonomik ve sosyal meselelerine bilimli bir şekilde eğilmeleri ve bu konulardaki görüşlerini basın yolu ile, kendi yayınları ile ve beyanatları ile kamu oyuna tesirli bir şekilde aksettirmeleri takdirle karşılanmıştır.

Bu noktada bir görüşümüzü de Yüce Kurulunuza arzetmek isteriz: Türk işçisinin en meşru hakkı ve Anayasa teminatı altına alınan kanunî direnme hallerinde bu haklara silâhla müdahale etmek olaylarını tasvip etmediğimizi açıkça belirtir, bu hususta İcra Heyetinin yaptığı gerekli müdahaleyi yerinde bulduğumuzu belirtmek isteriz.

3/H YÖNETİM KURULU

Türk-İş Yönetim Kurulu, bu devre zarfında İcra Kurulu'nun faaliyetine yardımcı olmuş ve kendisinden beklenen gerekli faaliyeti göstermiş bulunmaktadır.

Ancak, bir noktayı üzülerek belirtmek isteriz:

Denetim Kurulu olarak, 274. sayılı Sendikalar Kanununun 27.maddesi uyarınca Yönetim Kurulu'nun vermesi icap ettiği mal bildirilerinde aksaklık gördük.

Şöyle ki;

A) Yönetim Kurulu üyelerinden Sedat Ağralı, Hamdi Güvenen, İbrahim Denizcier, Halit Mısırlıoğlu'nun Türk-İş kademelerine seçildiklerinde vermeleri iktiza eden mal bildirimlerine ait noter vesikalarını Konfederasyon'a tevdi etmiyerek durumu birer mektupla bildirdikleri, Bunlardan İbrahim Denizcier bilâhare mal bildirisini göndermiştir.

B) Yine Hasan Özgüneş, Ahmet Çehreli, Sedat Ağralı, Hamdi Güvenen'in Türk-İş Kongresinden çok evvelki tarihleri taşıyan mal bildirilerine ait vesikaları tevdi ettikleri görülmüştür.

Denetim Kurulu olarak, durumu 29 Eylül 1964 tarihinde Türk-İş Başkanlığına bir yazı ile bildirdik. Ancak, bugüne kadar ne gibi bir işlem yapıldığı hususunda cevap alınamamıştır. Bu kadar basit bir vazifenin süresi içinde yerine getirilmemiş olmasını Kurulunuza arzederiz.

3/İ İDARÎ KARAR DEFTERLERİ

GENEL KURUL KARAR DEFTERİ: Türk-İş'in Genel Kurul Karar Defteri Ankara 6.Noterliğinin 18 Ekim 1963 tarih ve 26074 sayılı tasdikinden geçmiş 281 tek sahifeden ibaret olup 1-18 sahifeleri Bursa'da toplanan V.Genel Kurulu kararları ile

doldurulmuştur. Bu kararlarda Genel Kurulun sekreterleri Fahri Karakaya, Orhan Sorguç ve Ertan Andaş'ın imzaları yoktur.

Türk-İş Genel Kurulunda alınmış olan kararların deftere aynen geçirilmiş olduğunu tesbit ettik. Ancak, V.Genel Kurulda yapılan tüzük tadilinin de Genel Kurul kararı olarak ve atideki arşiv değeri için Genel Kurul Karar Defterine dercinin münasip olacağı kanısındayız.

YÖNETİM KURULU KARAR DEFTERİ: Türk-İş Yönetim Kurulu Karar Defteri Ankara 6.Noterliğinin 18 Ekim 1963 tarih ve 26073 sayılı tasdikini görmüş 277 tek sahifeden ibaret olup, bunun 1-45 sahifeleri 8 Nisan 1964 tarihinden 22 Aralık 1965 tarihine kadar kullanılmış vaziyettedir. Türk-İş Yönetim Kurulu bu devre 6 oturum yapmıştır. Yönetim Kurulu kararları bilâhare karar defterine geçtiği için defterde bazı Yönetim Kurulu üyelerinin imzaları yoktur.

Yönetim Kurulu kararlarında:

Üçüncü oturumda: İşkolları yönetmeliğinin eski şekilde kalmasına karar verildiği halde bu kararın Yönetim Kurulu karar defterine yazılmadığına ve İcra Kurulunun bu kararlar hilâfına faaliyet gösterdiklerine dair Kurul üyesi Mehmet Ali Sarı'nın ve ona iştirak eden İsmail İnan'ın veya Baştürk'ün muhalefet şerhleri vardır.

Altıncı oturumda: Mehmet Ali Sarı'nın, işkolları yönetmeliği hususunda alınmış olan kararın deftere yazılmamış olması hususu,

İbrahim Denizciler'in, Kağıt-İş'te görev verildiğinden Karabük Komisyonunda ikinci vazife alamıyacağına dair,

İsmail İnan veya Abdullah Baştürk'ün, Tes-İş, Ges-İş için verilen yeni mehile muhalif ve komisyon raporunun kabulü lâzım gelirdi, mealindeki muhalefet şerhleri mevcuttur.

İCRA KURULU KARAR DEFTERİ:

Türk-İş İcra Kurulu, karar defteri Ankara 6.Noterliğinin 18 Ekim 1963 tarih ve 26072 sayılı tasdikini görmüş 1-128 tek sahifeden ibarettir. 1-73 sahifeleri 8 Şubat 1964 tarihinden 29 Mayıs 1965 tarihine kadar yapılan 70 oturumun kararları ile doldurulmuştur.

3/I BÖLGELER

Türk-İş Merkezine bağlı,

İstanbul I.Bölge

Eskişehir II.Bölge

İzmir III.Bölge

Adana IV. Bölge

Samsun V.Bölge

Sivas VI. Bölge

Diyarbakır VII.Bölge

olmak üzere 7 Temsilciliğin hesaplarını tetkik etme imkânını bulabildik. Bu sebeple bölgelerin idarî yönden faaliyetlerini Türk-İş Merkezi ile olan yazışma vesair kayıtlarından denetlemiş bulunmaktayız.

Türk-İş Denetim Kurulu olarak, kuruluşunu olumlu bir şekilde tamamlamış Türk-İş'in bölgeleri tayin ettiği temsilciliklerle değil, her bölgedeki teşekkül-lerin bizzat seçecekleri ve seçim suretiyle işbaşına gelecek Bölge Konseyleri ile yönetmesini hem malî hem de idarî bakımdan daha uygun buluyoruz. Bölgeler hususundaki görüşümüzü tam bir samimiyetle ortaya koyduğumuzu arzederiz.

3/J TÜRK-İŞ MERKEZ BÜROLARI

Türk-İş Merkez Büroları hakkındaki görüşümüz de şöyledir:

A) Muhasebe Servisi:

Türk-İş Muhasebe Servisinde değerli personel mevcuttur. Malî hususlaki izahatımızda da belirttiğimiz gibi bu işlerdeki ehil personel sayesinde Türk-İş muhasebesi takdirle karşılanacak bir şekilde düzelmiştir. Ancak buradaki ağır

ve malî sorumluluk yükü altında çalışan personelin gerek azlığı ve gerek ücret düşüklüklerini de dikkatinize sunarız. Türk-İş malî düzenini takdirle karşılarız.

B) Araştırma Merkezi:

Türk-İş Araştırma Merkezinde 1 Direktör, 4 uzman ve 1 sekreter mevcuttur. Araştırma Merkezinin çalışmalarını normal bulduk. Aynı zamanda direktör kadrosunda bulunan şahıs Türk-İş'te ek vazife görmekteydi. Kendisi bugün Türk-İş'ten ayrılmıştır. Denetim Kurulu olarak 3000.- TL. kadro ile ikinci bir görev verilmesine karşı olduğumuzu malî hususlarda arzetmiştik. Uzmanlardan iki kişi de ayrılmış durumdadır. Halen Araştırma Merkezinde 2 uzman ve 1 sekreter mevcuttur.

C) Basın ve Halkla Münasebetler Merkezi:

Bu serviste de bir Basın Direktörü ve üç uzman mevcuttur. Bu servisin başında Ülkü Arman göreve başladığı tarihten itibaren Türk-İş Yönetim Kurulu üyeliğinden istifa etmiş durumdadır. Bu servis Türk-İş yayınları ile fiilen alâkadar olmaktadır. Türk-İş Dergisinin gittikçe düzelmekte olmasının bu servisin olumlu çalışmalar verdiği kanısını belirtmiştir.

D) Eğitim Merkezi:

Türk-İş Eğitim Merkezinin çalışmalarını takdirle karşılarız. Bu devre organize ettikleri 232 millî, bölge, işkolu, ICFTU ve mahallî seminerlerde 8228 sendikacı ve işçi arkadaşa sendikacılık yönünden ışık tutmuşlardır.

E) Türk-İş büro personeli:

Türk-İş büro personelinin faaliyetlerini devamlı olarak izlemiş bulunuyoruz. Kendilerine Türk-İş'e gösterdikleri hizmetlerden dolayı teşekkür etmeyi bir borç biliriz.

Burada bir noktayı da görüşünüze arzetmek isteriz:

Türk-İş'in toplum içinde gerekli faaliyeti göstermesi için değerli uzmanlara ihtiyacı olduğuna kaniyiz. Ancak, bu uzmanların çalışmakta oldukları büroların başına bizatihî işçilikten yetişmiş onun acılarını çekmiş, tecrübesini görmüş sendikacı arkadaşların getirilmesini, Türk sendikacılığının bizzat işçilerin yönetimi ve görüşü dışına çıkmaması bakımından öngörürüz.

3/K TÜRK-İŞ DENETİMİ HAKKINDA SONUÇ

Türk-İş Denetim Kurulu olarak, Türk-İş'in gerek malî ve gerekse idarî yönden yaptığımız murakabesinde bize tevdi edilmiş olan vesikaları işbu raporumuzda belirttiğimiz şekilde değerlendirdik.

Şüphe yok ki, Türk-İş'in iki yıllık faaliyetinin denetim bilânçosu bütün bu yazdıklarımızdan ibaret değildir. Biz ancak elimizdeki imkânlar nisbetinde olaylara ve vesikalara eğilebildik. Türk-İş faaliyetini ve gördüğümüz aksaklıkları bütün samimiyetimizle ortaya koyduk.

Türk-İş Denetim Kurulu olarak raporumuzun sonucunda bazı noktalara da değinmek isteriz. Türk işçisini ve Türk sendikacılığını ilgilendiren mühim hususlar olduğuna asla şüphemiz olmayan bu olayları da yüksek takdirlerinize arzederiz.

A) İşkolları yönetmeliği hususunda bazı sendikalar arasında büyük ihtilâflar mevcuttur. Meselâ Likat-İş Sendikası ile DYF-İş (Türkiye Demiryolu İşçileri Federasyonu) ve Tomis Millî Sendikası arasındaki ihtilâf.

B) Hür-İş Konfederasyonu'nun kurulması, durumu. Bilindiği gibi Türk-İş bünyesindeki bir teşkilât Hür Türk-İş Konfederasyonunu kurmuş ve Türk-İş'e şiddetle saldırmıştır. Bunun birçok nedenleri mevcuttur. Bugün için Türkiye Ulaş-İş Federasyonu Türk-İş'in bünyesine dahil olmuş ve bu hareketine nadim olmuş durumdadır. Fakat Yüce Kurulun bu nedenler üzerinde hassasiyetle durması gerekmektedir.

C) İkinci sendikaları kuran Türk-İş Yönetim Kurulu azaları mevcuttur. Bunlardan biri T.Toleyis Sendikası kuran Türk-İş Yönetim Kurulu azası İsmail İnan ve ikincisi de Çelik-İş Sendikasını kuran Türk-İş Yönetim Kurulu azası Ahmet Çehreli'dir. Bu kuruluşları asla tasvip etmiyoruz. Türk-İş kuruluşlarını parçalamaya tevessül eden bu iki Yönetim Kurulu azasını şiddetle protesto ederiz. Yüce Kurulunuzun bu noktayı da değerlendirmesini talep ederiz.

D) Türk-İş İcra Kurulu, Denetim Kurulumuza yazdığı bir yazı ile Bank-İş hesaplarına el koymamızı istemiştir. Denetim Kurulu olarak bunu reddettik.

Bunun sebeplerinden biri de İstanbul 1.Bölge Temsilcisinin vazife ve selâhiyetlerini aşarak Türk-İş Denetim Kuruluna direktif verme hevesine kapılmasıdır. Bunun da nedenlerinin Kurulunuzda müzakeresini talep ederiz.

Bay Başkan, VI.Genel Kurulu sayın delegeleri,

Türk-İş Denetim Kurulu olarak görev devremizi huzurunuza çıkardığımız raporumuzla tamamlamış bulunuyoruz. Yukarıda belirttiğimiz aksaklıklara rağmen Türk-İş faaliyetini olumlu karşıladığımızı netice olarak bildirmek isteriz. Bir faaliyet devresinin, çetin bir faaliyet devresinin elbetteki hasenatları yanında seyyiatları da bulunacaktır. Denetim Kurulu olarak görevimiz bu hasenatları incitmeden seyyiatları ortaya koymak olmuştur. Murakabe vazifesindeki güçlükte bu noktada başlamaktadır.

Türk-İş denetimi sonucu, görüşümüzün ibradan yana olduğunu da arzederiz.

Saygılarımızla

TÜRK-İŞ DENETİM KURULU

BAŞKAN	RAPORTÖR	ÜYE
Melih Dölen	Nejat Karacagil	Mehmet Yenigelen

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

TÜRK - İŞ

Denetim Kurulu

2 Numaralı Rapor

TEKSİF

İSTANBUL MERKEZ ŞUBESİ

DENETİMİ

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
DENETİM KURULU

RAPOR TARİHİ: 5 Temmuz 1965

RAPOR NUMARASI: 965-2

D E N E T İ M R A P O R U

DENETİMİ YAPILAN TEŞKİLÂT: (TEKSİF) Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası (İSTANBUL MERKEZ ŞUBESİ)

DENETİMİ YAPANLAR : Türk-İş Denetim Kurulu

Başkan: Melih Dölen
Raportör: Nejat Karacagil
Aza : Mehmet Yenigelen

DENETİMİN GEREKÇESİ : Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası Genel Merkezinin ve İstanbul Merkez Şubesinin talebi ve Türk-İş Başkanlığının 8 Nisan 1965 tarih ve 65-607 sayılı yazısı ve Türk-İş Ana Nizamnamesinin (16-c) fıkrasının Kurulumuza verdiği yetki gereğince.

DENETİM DEVRESİ : 16 Eylül 1963 tarihinden 31 Mart 1965 tarihine kadar olan devre ile ve bu şikâyete sebep olan konularda başlangıcından sonuna kadar olan hareketlere ve tetkikine lüzum gördüğümüz tarihlerdeki kasa durumuna ait kuyudat ve vesaik.

GİRİŞ : Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonundan almış olduğumuz 8-Nisan-1965 tarih ve 65-607 sayılı yazıları gereğince (VESİKA:1) ve Türk-İş Ana Nizamnamesinin Kurulumuza verdiği yetki uyarınca (TEKSİF) Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası (İstanbul Merkez Şubesi) nin ve semt şubelerinin Merkez Şubesine intikal etmiş olan ilgili hesapları ile mülga İstanbul Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası devresine giren bazı hesapların ve bunlara ait vesaik ve kuyudatın denetiminin yapılmasına 8 Nisan 1965 tarih ve 6 sayılı oturumumuzda karar verdik.

Türk-İş Denetim Kurulu olarak, tetkikata başladığımız andaki durum şu vaziyetteydi:

A) Sendikanın Genel Merkezi ile İstanbul Merkez Şubesi yöneticileri arasında çelişme had safhaya gelmişti.

B) Genel Merkez İcra Heyeti bazı hususlarda görüş ayrılığı içindeydi.

C) İstanbul Merkez Şubesi ile semt şubeleri arasında irtibat kesilmiş ve taraflar arasında ağır tartışmalar vuku bulmuştu.

D) Taraflar bu ahval içinde devamlı olarak birbirlerinin aleyhlerinde hareket etmekte ve yayın yapmaktaydı.

E) Bütün bu şartlar içinde çalkanan teşkilâtta, Genel Merkez İcra Heyeti, 26 Haziran 1964 tarih ve 3-53/2 sayılı kararı ile Merkez Denetim Kuruluna talepte bulunmuş ve Merkez Denetim Kurulu, mahallen yaptığı tetkikatını 29 Haziran 1964 tarih ve 1 numaralı raporu ile Genel Merkeze tevdi etmiştir. (VESİKA:2)

F) Bilâhare, Genel Merkez Genel Sekreteri, Genel Saymanı İstanbul Teşkilâtı'nı denetlemişler ve raporlarını tanzim ile Genel Merkeze tevdi etmişlerdir. (VESİKA: 3, 4, 5, 6, 7, 8)

G) Genel Merkez Denetim Kurulunun tanzim ettiği ve ayrıca Genel Sekreter ile Genel Saymanın derledikleri raporlar, İstanbul Teşkilâtında bazı usulsüzlüklerin ve yolsuzlukların olduğunu ortaya çıkarıyor.

H) Bu hal karşısında, İstanbul Merkez Şubesi bütün bu isnatlara karşı reaksiyon gösteriyor ve bunların asılsız olduğunu ileri sürüyor. Durumu inceleyen Genel Merkez Yönetim Kurulu kendi arasından bir heyet kurarak durumu bir kere daha inceletiyor. Bu Komisyon da verdiği raporla son ç olarak, İstanbul Teşkilâtında yolsuzluk olduğuna kani oluyor ve suçlu görülenlerin tecziyesini istiyor ve Şubenin derhal kongreye götürülmesini talep ediyor. (VESİKA: 9)

İ) Bu rapordan sonradır ki, Genel Merkez, İstanbul Merkez Şubesinde sorumlu gördüğü yöneticileri Onur Kuruluna sevkediyor. İşe başlayan Onur Kurulu İstanbul Merkez Şubesi yöneticilerinden yedi kişiyi işten el çektiren kararına varıyor. (VESİKA: 10)

J) Yedi idarecinin işten el çektirilmesinden sonra, Merkez Şubesinin işlerini tedvire idareci Hasan Gen görevlendiriliyor.

K) İstanbul Merkez Şubesi yöneticilerinden çoğunluk bütün bu kararlara karşı yine tepki gösteriyor. Şubeyi teslim etmiyorlar. Bu yolda direnmekle birlikte Türk-İş Başkanlığına 31 Mart 1965 tarih ve 443 sayılı yazılı müracaatları ile:

a) Merkez Denetim Kurulu ile Merkez Yürütme Kurulu kararlarının Teksif Ana Nizamnamesine aykırı olduğunu,

b) Alınan kararlarda ard maksatlar bulunduğunu,

c) İstanbul Merkez Şubesinde yolsuzluklar olmadığını,

d) Türk-İş tarafından hesaplarının denetlenmesi lâzım geldiğini,

ileri sürüyorlar. Ayrıca müdevver yolsuzluklar varsa, bundan eski başkan Bahir Ersoy'unda sorumlu bulunduğunu ileri sürüyorlar. Ancak, bu müracaatta Merkez Onur Kurulunun kararı ile işten el çektirilmiş olanların imzaları yoktur. Bu şahıslar şunlardır:

1. Rıza Güven
2. Yunus Kara
3. Şükrü Van
4. Selâhattin Yayın
5. Hikmet Uluscu
6. Sabri Tmğlı
7. Münevver Dumaner

Bu arada Teksif Genel Merkezi (6 Nisan 1965 tarih ve bilâ sayılı müracaatı ile Türk-İş Başkanlığından mezkûr teşkilât kademelerinin Türk-İş Deneticilerine denetlendirilmesini talep ediyorlar. (VESİKA: 12)

Türk-İş Başkanlığı, daha evvelce İstanbul'da bulunan Teksif Onur Kurulu Başkanlığına çektiği 7 Nisan 1965 tarih ve 598-4-1 sayılı yıldırım telgrafında (İSTANBUL MERKEZ ŞUBENİZ HESABATIYLA İLGİLENMEK ÜZERE TÜRK-İŞ'İN VAZİYET ETMESİ İCRA HEYETİNİZCE İSTENMİŞTİR. TÜRK-İŞ DENETCİLERİNE BU KONUDA ÖDEV VERİLMİŞTİR. TAHKİKATA ACELE SON VERMENİZİ RİCA EDERİM.) diyor. (VESİKA: 13)

Fakat, Teksif Merkez Onur Kurulu, İstanbul'da aldıkları 8 Nisan 196 kararı ile, daha evvel işten el çektirilen 7 idareciyi tekrar işlerine ia (VESİKA: 14) Ancak, bu kararda Merkez Onur Kurulu ihtilaflı olup, Onur K bu karara iştirak etmemiştir.

Bu olayların Türk-İş'e aksetmesinden sonra, Teksif Genel Başkanı da 8 Nisan 1965 tarihli müracaatında, İstanbul'da kendisinin başkan bulunduğ ait hesapların da kontrolünü talep ediyor. (VESİKA: 15)

Bütün bu olayların cereyanında Türk-İş Birinci Bölge Temsilcisinin tu Denetim Kurulumuz bu noktayı Türk-İş Denetiminde değerlendirecektir.

Raporumuza giriş olarak kısaca özetlediğimiz durum bu merkezde iken, Denetim Kurulu olarak mezkûr teşkilâtın hesap ve kuyudatına vaziyet ettik.

İlk olarak yazdığımız 8 Nisan 1965 tarih ve 965-11 sayılı yazı ile Tü lığına, Teksif Genel Başkanlığına ve İstanbul Merkez Şubesi Başkanlığına (METHALDAR OLAN HUSUSUN TETKİKİ SONUNA KADAR TEŞKİLÂTINIZCA BU YOLDA HİÇBİR İCRAAT YAPILMAMASINI VE GEREKLİ BELGELERİN KURULUMUZA TESLİMİNİ) bildirdik.

Denetleyeceğimiz hususlara ait vesaikin bir kısmının İstanbul'da ve d da Ankara'da bulunması dolayısıyla, bunların sendika faaliyetlerinin aksam ile bazı vesaikin yerlerinde kalmasını uygun bulduk.

Fakat, denetime başladıktan sonra ve 8 Nisan 1965 tarih ve 965-11 sayı rağmen bu teşkilâtta iç müdahale durmadı. Bir yanda İstanbul Merkez Şubesi diğer yanda görevli Hasan Gem karşılıklı yazı ve bildirilen neşrederek, kar soler çıkararak mücadeleye devam ettiler. Ayrıca Denetim Kurulumuza mütead zarak durumlarının meşruiyetinin tescilini talep ettiler.

Bu durum karşısında da,

A) İstanbul Merkez Şubesi yöneticilerinin işlerinin başında kalmaları bulduk. Zira, Türk-İş Denetim Kurulu olarak tahkikatı mevzubahis teşkilât tetkikattan teslim alarak değil herşeyi yeni baştan tetkik etmek üzere işe Şu hale göre bizim için bütün arkadaşlar tetkikatımız sonuna kadar iyi niy kişiler olarak tanınması lâzımdı.

B) Hasan Gem hakkında da herhangi bir karar ittihaz etmedik. Zira bi İstanbul Merkez Şubesini idare etmeye ve iç çekişmelerine ayak uydurmaya de menin faaliyetlerini ve hesaplarını denetlemeye görevlendirilmiş bulunuyord mertebe iç çekişmelerden uzak kaldık ve bu atmosfer içine girmedik.

C) Yapılan yazılı müracaatlara cevap vermedik. Zira vereceğiniz ceva faatlerine uygun bulan taraf bunu istismar edebilirdi.

D) Denetim sırasında neşredilen bildirileri yazılan yazıları da ilk k olarak kal'e almadık ve bunları muteber addetmiyoruz.

E) Denetim Kurulu olarak biliyorduk ki, alacağımız bu yöndeki tedbir ayrılmış ve birbirleri ile kıyasıya mücadeleye başlamış tarafları hiçbir za mıyacak ve birbirlerine yaklaştırmıyacaktı.

Yukarda sıraladığımız hususların, ilerde tenkit konusu olması karşısın belirtmek isteriz ki, bizce en mühim olan konu fertlerin kırgınlıkları veya değil, Türkiye çapında şöhreti olan bir hükmî şahsiyetin bu itibarının zede Denetim Kurulu olarak vicdanî kanaatimiz ve görüşümüz bu merkezdedir.

Bu hususları alenen belirttikten sonra, Teksif İstanbul Teşkilâtının d ait kısma geçiyoruz.

I- GENEL KURUL

İstanbul Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası'nın 21, 22 Eylül 1963 günlerinde yaptığı kongresinin tetkikinde:

Bu teşkilât, yapmış olduğu kongresinde Umumî Heyet Karar Defteri'nin (55) ci sahifesinde derecettiği kararları almış ve kendi kendisini feshederek merkezi Ankara'da bulunan Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası'nın millî kuruluşuna katılmıştır. (VESİKA: 17)

Bu kongredeki idarî ve malî vesikaların tetkikini aşağıda ait olduğu kısımlarda belirteceğiz.

II- TEŞKİLÂTIN DEFTERLERİ

A) UMUMÎ HEYET KARAR DEFTERİ

Umumî Heyet Karar Defteri 200 tek sahifeden ibaret olup 1 den 69 cu sahifeye kada kullanılmıştır. Ancak, bu defterin 68-69 ve 85-86 cı sahifeleri defterden koparılmıştır ve mevcut değildir. 27 Eylül 1959 tarihinden 22.9.1963 tarihine kadar kullanılmış olan Umumî Heyet Karar Defteri noter tasdiki görmemiş ancak, 274 sayılı Sendikalar Kanununun (28/h) maddesi uyarınca ve aynı kanunun verdiği süre aşımından sonra gerek İstanbul 5. ve gerekse İstanbul 16. noterliğince bazı hususlar için 25 ve 28 Mayıs 1965 tarihlerinde noter görüşünden geçirilmiştir.

B) ÜYE KAYIT DEFTERLERİ:

Bu defterlerin semt şubelerinde bulunduğu ve bir kısmının işlendiği ve diğerlerinin de işlenmekte olduğu beyan edilmişve Denetim Kurulumuz tarafından tetkik edilmemiştir.

C) YÖNETİM KURULU KARAR DEFTERLERİ:

İstanbul Merkez Şubesi içinde bulunduğu faaliyet devresinde kararlarını iki deftere işlemiştir. Merkez Yönetim Kurulu 28 Nisan 1965 tarihine kadar 79 oturum yapmıştır.

BİRİNCİ DEFTER:

Sendikaca tasdik edilmiş olan bu defter, 400 tek sahifeden ibaret olup 31 Temmuz 1957 tarihinden 25.12.1963 tarihine kadar ve 1 ilâ 300 sahifeleri yazılı, diğerleri boş.

İKİNCİ DEFTER:

İstanbul 6.Noterliğinin 11 Aralık 1963 tarih ve 40901 sayılı tasdikinden geçmiş 499 tek sahife olup 1-101 numaralı sahifeleri 8 Ocak 1964 tarihinden 28 Nisan 1965 tarihine kadar kullanılmıştır.

Karar defterlerinin tetkikinde, bilhassa son zamanlarda devamlı olarak işyeri temsilcilerinin sık sık değiştirilmesi hususunda kararlara rastlanmıştır. Ayrıca Sendikanın gelir ve giderleri fasıl fasıl ve ayrı ayrı mahalleri ile birlikte gösterilmiyerek her ay toptan rakamlar zikredilmek suretiyle karara alınmıştır.

D) MUHASEBE ESAS DEFTERLERİ:

İstanbul Merkez Şubesi muhasebe için, üç esas defter tutmuştur:

1. Yevmiye defteri, İstanbul 6.Noterliğinin 24 Eylül 1963 tarih ve 32150 sayılı tasdikinden geçmiş, 298 tek sahife olup bu defter 31.8.1964 tarihine kadar ve 310 madde işlenmiş ve bilahare hernedense işlenmesinden vazgeçilmiştir.

2. Defteri Kebir, İstanbul 6.Noterliğinin 24 Eylül 1963 tarih ve 32150 sayılı tasdikinden geçmiş ve 149 çift sahifeden ibaret olan bu defterde ilk önceleri kullanılmış ve bilâhare bunun da kullanılmasından sarfınazar edilmiştir.

3. Amerikan sistemi Muhasebe Defteri, İstanbul 6.Noterliğinin 4 Kasım 1963 tarih ve 36428 sayılı tasdikinden geçmiş olan bu defter Eylül 1963 kongresinden çok sonra kullanılmaya başlanmıştır. Aynı defterin 1-2. sahifelerine kongre açılışı yapılmış bilâhare bu hesap öyle bırakılarak 3. sahifeden sonra bu sahifeler öylece bırakılarak 3.sahifeden sonra yeniden işlenmeye başlanmıştır.

Bu üç defterin tetkikinden de anlaşılacağı gibi İstanbul Merkez Şubesi birbirleri ile irtibatı olmayan iki sistem defteri birbirinin ardına tasdik ettirmekte ne gibi lüzum görmüştür, bizce bu meçhuldür. Ayrıca, yevmiye ve defteri kebir sisteminin işlenmeye başlandıktan sonra ne gibi sebeplerle Amerikan sistemine dönüldüğü de kayda değer bir husustur.

Malûm olduğu veçhile, bu gibi muhasebe ile ilgili defterlerin 274 sayılı kanun hükümleri uyarınca noterlikçe tasdiki mecburidir. Noterlikçe tasdik edilen muhasebe defterberi hususunda da tasdiki yapan noterlik, müessesenin bağlı bulunduğu Maliye Şubesine bu müessese hakkında bilgi verir. Şu hale göre İstanbul Merkez Şubesinin tasdik görmüş bu iki çeşit defteri hakkında mahallî maliyenin bilgisi vardır. Herne sebeple olursa olsun tutulmasından vazgeçilen muhasebe defterlerinin o tarihlerde tekrar noterlikçe kapatılması ve bunların Sendikanın Genel Merkezine teslimi gerekmekteydi. Zira yurdumuzda hiçbir müessese bu şekilde çift defteri kullanamaz.

Halen mutebar addattiğiniz Amerikan usulü defterdeki kayda geçmiş hesaplar hakkındaki görüşümüzü gelir ve giderler kısmında değerlendireceğiz.

E) BİLÂNÇO DEFTERİ

Bilânço defteri İstanbul 6.noterliğinin 24 Eylül 1963 tarih ve 32150 tarihli tasdikinden geçmiş 47 sahifeden ibarettir. Bu defterin açılış hesapları ile Eylül 1963 kongresine takdim edilen kesin hesaplar arasında birbirini tutmayan hesaplar bariz şekilde dikkati çekmektedir. 274 sayılı Sendikalar Kanunu hükümleri hilâfına olan bu hareketi de hesapların tetkiki kısmında değerlendireceğiz. Aynı mevzulara tekrar tekrar girmemek için raporumuzun bu şekilde safhalanmasını gerekli bulduk.

F) DEMİRBAŞ DEFTERİ:

İstanbul Merkez Şubesinin demirbaş defteri İstanbul 6.Noterliğinin 4 Kasım 1963 tarih ve 36431 sayılı tasdikinden geçmiş olup 23 çift sahifedir. Bu defterin tetkikinde: cem'an yekûn 249.646.69 TL. tutarında İstanbul Merkez Şubesi ile semt şubelerinin demirbaşları olduğu kayden tesbit edilmiştir. Bu miktar içinde 30.000 TL. tutarında gayrimenkul da dahil bulunmaktadır. (ARSA). Ancak, yukarda bildirilen miktardaki demirbaşların tesbitinde bir kısmının takdiri değeri deftere geçmiş olduğu için muhasebe kayıtlarındaki 208.076.42 TL. tutarında gösteren demirbaşlar hanesi ile arasında ve Sendikanın aleyhinde 41.570.27 TL. tutarında fark tesbit edilmiştir. Bunu muhasebe kayıtlarındaki gerçek fatura değeri ile demirbaş defterindeki tekdiri ve takribi rakamlar arasındaki fark olarak kabul ediyoruz.

Ancak, yukarda kullandığımız muhasebe kayıtları tabirinde ise şunu belirtmek isteriz: Eylül 1963 kongresinde 118.453.32 TL. tutarında devreden demirbaş mevcut olup bu rakam ne Eylül 1963 kesin hesabında ve ne de denetimimize methaldar olan 31 Mart 1965 sonu itibariyle çıkardığımız kesin hesapta görünmemektedir. Şu halde göre esasında 208.076.42 TL olması icap eden demirbaş ve gayrimenkul değer yerine muhasebe defterine 89.623.10 TL. olarak gözükmektedir. Daha yukardaki pasajda da belirttiğiniz gibi, Eylül 1963 kongresi kesin hesabı, Bilânço defteri hesabı ve Muhasebe Defteri Hesabında birbirini tutmayan hesapların tezahürü de bu şekilde meydana kendiliğinden çıkıyor.

Demirbaş eşya hesaplarına göre muhasebe kayıtlarının aşağıdaki şekilde tashihi gerekir

Eylül 1963 kongresinden devreden demirbaş tutarı.....	118.453.32 TL.
Bilâhare satın alınan demirbaş tutarı.....	59.523.10 TL.
Gayrimenkul arsa değeri.....	30.000.- TL.
31 Mart 1965 sonu itibariyle mevcut demirbaş değeri....	208.076.42 TL.

Demirbaşlar ve gayrimenkullerin tetkikinde diğer bir husus üzerinde durmak isteriz. İstanbul Merkez Şubesi Teşkilât için 30.000.- TL. değerinde bir arsa alınıyor. Fakat Eylül 1963 kongresinden sonra bu arsa için görülen muamele hükmî şahsiyet adı olarak mezkûr kongrede feshedilen İstanbul Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası adı kullanılıyor ve arsa bu ad üzerinden tescil ettiriliyor. Mülkiyette olan 332 pafta 1079 ada ve 152 parseldeki gayrimenkulün Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası adına tescilinin yapılması gerekmektedir. (VESİKA: 18)

III- 963 EYLÜL KONGRESİNDEN DEVREDEN HESAP

Halen kullanılmakta olan muhasebe defterine kongreden devreden hesabın açılışı aşağıdaki şekilde detaylanmıştır:

HESAP NO: 12 (KONGRE HESABI)

		LİRA	KR.
1-	DEVREDEN KASA..... (Bu karamin nakit mi, senet mi olarak devrettiği bizce meçhuldür)		9.343.64
2-	BANKALAR.....		54.066.61
	İş Bankasında.....	48.167.82 TL.	
	Sümerbank'ta.....	2.918.82 TL.	
	Etibank'ta.....	2.979.97 TL.	
3-	BORÇLULAR.....		17.955.07
	Avni Erakalın'ın borcu.....	13.614.57 TL.	
	M.Ali Yücel'in "	174.70 TL.	
	Bahir Ersoy'un "	69.- TL.	
	Yunus Kara'nın "	124.80 TL.	
	Naci Akpınar'ın "	239.75 TL.	
	Fuat Pınarbaşı'nın "	310.50 TL.	
	Hasan Sevdivan'ın "	1.144.86 TL.	
	Hüseyin Sepetçi'nin"	607.48 TL.	
	Cezmi Eke'nin "	10.- TL.	
	Hakkı Özbal'ın "	980.01 TL.	
	Hasan Gem'in "	678.50 TL.	
	Eylül 1963 Kongresinden devreden hesabın yekûnu.....		81.365.32

Yukardaki hesapların incelenmesinden de anlaşılacağı gibi devir hesaplarında demirbaşla miktarı kal'e alınmamıştır.

Bilâhare işlendiğine kâni olduğumuz bilânço defterlerindeki devir hesaplarına gelince: Bu hesaba gerek kongreye takdim edilen kesin hesapta ve gerekse muhasebe defterinde gösterilmeyen 118.453.32 TL. hesap işlenmiştir.

Ayrıca, kongreye sunulan hesapta yekûn 725.727.69 TL. üzerinden mizanlanmışken bilânço defterinde bu yekûn 228.301.14 TL. sı üzerinden mizanlanmıştır. Emanet hesaplarına gelince bilânço defterinde 28.482.50 TL. üzerinde rakamlanan bu değer kongreye sunulan kesin hesapta 52.070.-TL.sı üzerinden ibraya sunulmuştur.

Kesin hesapların, gerek kongreye sunulan kesin hesapta gerekse bilânço defterine kayıt edilen şekli ve gerekse muhasebe defterine geçmiş hali ile düştüğü tenakuz umumî heyete nasıl gelişigüzel hesaplar çıkarılarak ibralar alındığını alenen ortaya koymaktadır. Bu acaip muhasebe tarzı ise hiçbir zaman kanunla, usulle, mantıkla telif edilemez.

IV- MALÎ MAKBUZLAR

A- GELİR MAKBUZLARI:

İstanbul Merkez Şubesinin gelirleri hakkında görüşümüzü dercetmeden evvel bu makbuzların çeşitleri ve kullanılış tarzları üzerinde duracağız. Tetkikimizden geçen gelir makbuzlarını aşağıdaki şekilde tasnif ettik:

a) İstanbul Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası adına bastırılmış seri numarası olmayan 1-1000 kadar varak sayılı 20 cilt gelir makbuzu. Bu makbuzların 1 sayılı varağı 2 Ağustos 1961 tarihinde kullanıldığına göre bu gelir makbuzları yaklaşık olarak 1961 tarihinden itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Şöyle ki:

CİLT NO:	VARAK NO:	İLK VE SON VARAKLARIN TANZİM TARİHLERİ			
1	1- 50	2- 8- 1961	tarihinden	14-10-1961	tarihine kadar
2	51- 100	14-10- 1961	"	29-12-1961	"
3	101- 150	30-12- 1961	"	12- 3-1962	"
4	151- 200	12- 3- 1962	"	30- 4-1962	"
5	201- 250	7- 5- 1962	"	31- 8-1962	"
6	251- 300	31- 8- 1962	"	17-11-1962	"
7	301- 350	17-11- 1962	"	1- 2-1963	"
8	351- 400	5- 2- 1963	"	13- 5-1963	"
9	401- 450	15- 5- 1963	"	5- 8-1963	"
10	451- 500	15- 8- 1963	"	18- 9-1963	"
11	501- 550	18- 9- 1963	"	30- 9-1963	"
12	551- 600	Kullanılmamış			
13	601- 650	"			
14	651- 700	"			
15	701- 750	"			
16	751- 800	"			
17	801- 850	"			
18	851- 900	"			
19	901- 950	"			
20	951-1000	15-2-1962	"	10-10-1962	"

Bu tertip basılmış gelir makbuzları, millî sendikaya iltihak etmeden bastırılmış ve kullanılmaya başlanmış muayyen varakları millî sendika kuruluşuna girdikten sonra da istimal edilmiştir. Ancak, bazı ciltler tamam olarak kullanılmadan diğer ciltlerin sarfına geçilmiş ve ayrıca 12. ciltten sonra aradaki ciltler terkedilerek 20.cilt balo için sarfedilmiştir. Meselâ: 4.cilt 151-187 sahifeleri kullanılmış diğer sahifeler boştur. 10.cilt 451-471 sahifeleri kullanılmış diğerleri boştur.

Bu tertip ciltlerin 9, 10, 11. ciltleri 274 sayılı kanunun meriyete girmesinden sonra da kullanıldığı halde bu kanunun hükümlerinin yerine getirildiğine dair herhangi bir kayda rastlanmamıştır. Kanunları ihlâl eden hususlar işbu raporumuzun sonunda ve bir arada izah edilecektir.

b) Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası adına bastırılmış ve seri, varak numaraları aşağıda tesbit edilmiş gelir makbuzlarına gelince:

SERİ NO:	VARAK NO:	İLK VE SON VARAKLARININ TANZİM TARİHLERİ
A	4501-4550	11-10-1963 tarihinden 25-12-1963 tarihine kadar
A	4551-4600	27-12-1963 " 7- 3-1964 "
A	451- 500	9- 3-1964 " 16- 4-1964 "
A	4701-4750	12- 3-1964 " 15- 4-1964 "
B	12251-12300	15- 4-1964 " 10- 6-1964 "
B	12301-12350	16- 6-1964 " 30- 6-1964 "
B	12351-12400	3- 6-1964 " 26- 6-1964 "
B	12401-12450	5- 6-1964 " 17- 7-1964 "
B	12501-12550	15- 7-1964 " 16-11-1964 "
B	12901-12950	12- 9-1964 " 23-11-1964 "
B	12851-12900	19- 8-1964 " 25-11-1964 "
C	19151-19200	17-10-1964 " 12-12-1965 "
C	19201-19250	25-11-1964 " 8- 1-1965 "
C	19251-19300	7- 1-1965 " 30- 1-1965 "
C	19301-19350	21- 1-1965 " 23- 2-1965 "
C	19351-19400	23- 2-1965 " 26- 3-1965 "
C	19401-19450	26- 3-1965 " 31- 3-1965 "
C	19451-19500	Kullanılmamış
C	17001-17500	10 cilt kullanılmamış
C	19051-19100	Kullanılmamış

TEBERRU OLARAK KULLANILAN TAHSİL FİŞLERİ

B	12051-12100	22- 6-1964 tarihinden 8- 7-1964 tarihine kadar (Bu cilt 12051-12092 varakları kullanılmış ve tutarı 12924 sayılı tahsil fişi ile kasaya intikal ettirilmiştir.)
B	12451-12500	1- 6- 1964 tarihinden 22- 6-1964 tarihine kadar (Tutarı 12398 sayılı tahsil fişi ile kasaya girmiştir)
B	12551-12600	15- 6-1964 tarihinden 24- 6-1964 tarihine kadar (Tutarı 12890 sayılı tahsil fişi ile kasaya girmiştir)
B	12651-12700	29- 6-1964 tarihinden 29- 7-1964 tarihine kadar (Tutarı 12890 sayılı tahsil fişi ile kasaya girmiştir)
B	12801-12850	25- 7-1964 tarihinden 19- 8-1964 tarihine kadar (Tutarı 12890 sayılı tahsil fişi ile kasaya girmiştir)

MAHMUTPAŞA SEMT ŞUBESİNCE KULLANILAN TAHSİL FİŞLERİ

B	12101-12150	1- 2-1964 tarihinden 22- 4-1964 tarihine kadar
B	12151-12200	9- 5-1964 " 27- 7-1964 "
B	12701-12750	17- 7-1964 " 17- 9-1964 "
B	12951-13000	22- 9-1964 " 13-11-1964 "

YURTLAR İÇİN KULLANILAN TAHSİL FİŞLERİ

C	19001-19050	6- 1-1965 tarihinden 31- 3-1965 tarihine kadar (Bu ciltin 19001-19016 sahifeleri kullanılmıştır)
B	12601-12650	26-6 -1964 tarihinden 19- 8-1964 tarihine kadar
B	12751-12800	20-7-1964 " 10-9 -1964 "

b) kısmındaki bütün kasa tahsil fişleri Genel Merkezce gönderilmiştir.

c) Mahallî tahsildarlar için bastırılmış olan tahsilât fişleri: İlgililerin mahallî tahsildarlar için bastırılmış olduğunu ifade ettikleri bu fişler:

SERİ NO:	CİLT NO:	VARAK NO:
A	1-100	1-5000

olarak tesbit edilmiştir.

Ancak, gelir makbuzlarının (tahsil fişlerinin) (b) kısmında detayladığımız ve Genel Merkez tarafından bastırıldığını ifade ettiğimiz bu fişlerin tetkikinde de anlaşılacağı veçhile karmakarışık kullanılmıştır.

Meselâ: Bunlardan birkısmı İstanbul Merkez Şubesince esas geliri için kullanılırken diğer bir kısmı teberru olarak kullanılmış ve başka bir kısmı da semt şubesi için kullanılmıştır. Kasa tahsil fişi olan bu makbuzların bir kısmı teberru için istimal edilirken toplanan bu teberrulara ayrıca bir fiş daha kesilmiştir. (B) serisinden 12451-12500 sayılı fişlerle toplanan teberrulara 12398 sayılı yeni bir fiş kesilerek kasaya intikali gibi.

Bütün bunlardan maada son olarak mahallî tahsildarların kullanması için bastırılmış olan tahsil fişlerine gelince: kanaatimizce ileride bu usul de kontrolden çıkabilecektir. Zira tecrübesini yukarıda izah etmiş bulunuyoruz.

d) Teberru makbuzu: Bütün bu saydığımız tahsil fişlerine ilâveten İstanbul Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası adına bastırılmış 1250 sahifelik ve beş ciltlik teberru makbuzları da mevcut olup bu makbuzlar BALO hesapları ile ilgilidir.

e) MAHDUT MESULİYETLİ TÜRKİYE TEKSTİL, ÖRME VE GİYİM SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKSİF YAPI KOOPERATİFİ) adına bastırılan kasa tahsil fişleri (gelir makbuzları) mevcuttur ki bu fişlerle sendikaya dahil üyelerin çalıştıkları işyerlerinden KONUT SEMİNERİ adı altında paralar toplanmıştır. Denetim Kurulumuz işbu rapora dercettiği 31 Mart 1965 sonu itibariyle Merkez Şubesinin kesin hesabının tetkikinden de gayet vazıh olarak anlaşılacağı veçhile sendika hesaplarında da ayrıca bir de konut semineri hesabı mevcuttur. Demek ki bu nam makbuzlarda sendikanın bir kısım faaliyetleri (malî faaliyetlerini kasdediyoruz) içinde mündemiçtir.

Bize tevdi edilen gelir makbuzları bunlardan ibarettir. İleride bütün bunların haricinde tesbit edilecek herhangi bir gelir hareketinin bizim kontrolumuza tevdi edilmediğini peşinen hükümleriz.

Gelir makbuzları pasajında bu makbuzların içindeki rakemlarının değerini bir başka bahise bırakarak umumî olarak şu kanaate varmış bulunuyoruz: Birbiri ardına bastırılmış muhtelif cins ve tip tahsilât makbuzları karmakarışıklığa boğulmuş teşkilâtın bu tip gelir kabulünü de doğru bulmadık. Bütün bu makbuzların 274 sayılı kanun süresine tesadüf eden kısımlarındaki aksaklıklarını daha evvelce de belirttiğimiz gibi raporumuzu sonunda gerekçeleri ile değerlendireceğiz.

Esas muhasebe defteri ile gelir makbuzlarının karşılaştırılmasında dikkatimizi çeken bir hususa da değineceğiz. Sendikanın kabul ettiği bütün bu makbuzlu gelirlerinden başka ayrıca gelir makbuzu kesilmeden kayda geçmiş 172.080.89 TL. tutarında bir gelir harekâtı da tesbit edilmiştir. Bunun detayı şöyledir:

MUHASEBE DEFTERİ SAHİFE NUMARASI	HESAP NO.	SATIR NO.	DEĞERİ LİRA Kr.	GELİR MAHALLİ
3	1	1	81.265.32	Kongre geliri
3	1	4	2.72	Bankadan
3	1	9	1.000.-	Balo geliri
3	1	13	25.000.-	İş Bankasından
4	1	18	21.221.20	Teberru (Jip)
5	1	4	10.000.-	Bankadan
5	1	27	500.-	Balo
7	1	4	500.-	"
7	1	21	1.500.-	"
7	1	26	1.500.-	"
8	1	17	333.03	Faiz
8	1	22	250.-	Balo
8	1	25	8.000.-	Bankadan
11	1	5	64.-	İstirahat ödeneği
27	1	7	128.82	Faiz
35	1	10	4.165.80	Borçlardan tahsil
36	4	21	6.550.-	Konut semineri
			172.080.89	Yekûn

Bu detayı şu şekilde değerlendirebiliriz:

a) Bir teşekkül malî faaliyetlerini maden ki tahsil ve tediye fişleri üzerinden görmektedir, muhasebe kayıtlarının gelir ve gider başka bir deyimle borçlu ve alacaklı hanelerine konan her rakam için tahsil ve tediye kesilmesi usuldendir. Bu yapılmamıştır.

b) Kongre devri, bankadan çekilenler, demirbaş olan jip (menkul) için haydi tahsil fişi kesilmedi diyelim. Fakat, banka faizleri, teberru makbuzu karşılığı toplanmış olan balo gelirlerine, yapı kooperatifi fişi ile toplanmış konut semineri gelirlerine sendikanın esas gelir makbuzlarını kesmesi gerekmektedir. Bu şekilde hareket edilmemesinin acı neticelerini balo hesaplarının tetkikinde alenen ortaya sereceğiz.

c) Bütün bunlara fiş kesilmemiş olmasına rağmen esas muhasebe kayıtlarına dercedilmesini hernekadar hüsnüniyetle kabul etsek bile madenki teşkilât gelir fişi kesmeden dahi tahsilât yapabilmiştir, bu durum karşısında akla iki sual gelebilir:

Birinci sual; Sendikanın gerçek tahsilâtı acaba bunlardan ibaret midir?

İkinci sual; Tahsil edilenlerin hepsi deftere işlenmiş midir?

Elimizde mevcut vesaike bakarak bugün için bunu değerlendirmeye imkân yoktur. Ancak bu teşkilât kademesinin gelir kabul ettiği müesseselerin karşı hesaplarının tetkikinden sonradır ki bu görüşümüz kat'iyet kesbedebilir.

GELİR FİŞLERİ (TAHSİL MAKBUZLARI) ÜZERİNDEKİ DEĞERLERİN TETKİKİ

a) 4520 numaralı ve 7-11-1963 tarihli gelir fişi iptal edilmiş fakat birinci nüshası mevcut değildir. Bu fişin birinci nüshasının bulunması mutlaka lâzımdır. Bulunmadığı takdirde 1.106.50 TL. değer taşıyan bu kayıp makbuzun bugüne kadar aranıp yerine konmamış olmasının izahının mutlaka yapılması gerekir.

b) 4526 sayılı ve 20.11.1963 tarihini taşıyan ve 5.150.-TL. değerindeki makbuzun birinci nüshası yok denilerek II.nüshası Bakırköy sent şubesine verildiği bildirilen makbuzun birinci nüshasının yok olmasının izahı lâzımdır.

c) 4531 sayılı ve 22.11.1963 tarihli gelir makbuzu ile işverenden ne sebeple 10.000.-TL. teberru alınmıştır. 274 sayılı kanunu ihlâl eden bu halin de izahının yapılması lâzımdır.

d) 12891 sayılı ve 23.10.1964 tarihli gelir makbuzu iptal edilmiş olmasına rağmen 68.82 TL. değer taşıyan makbuzun birinci nüshası yoktur. Bunun izahı da usuldendir.

Zira, bu kabil makbuzlara ancak bütün nüshaları ile birlikte iptal edilerek hıfzedilen veya birinci nüshasının kayıp olmasının zabıtla tevsiki lâzımdır. Bu yapılmamıştır.

B- GİDER MAKBUZLARI (TEDİYE FİŞLERİ)

İstanbul Merkez Şubesindeki tediye fişleri aşağıdaki şekilde tesbit edilmiştir:

SERİ NO:	VARAK NO:	İZAHATI
Yok	501- 510	İstanbul Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası adına bastırılmış.
A	551- 600	Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası adına bastırılmış.
A	601- 650	" "
A	651- 700	" "
A	701- 750	" "
A	751- 800	" "
B	10801- 10850	" "
B	10851- 10900	" "
		Bu cilt 10851-10875 sayılı varaklarına kadar kullanılmıştır.
B	10501- 10550	Kullanılmamış
B	10551- 10600	"
B	10601- 10650	"
B	10651- 10700	"
B	10701- 10750	"
B	10751- 10800	"
B	10901- 10950	"
B	10951- 11000	"

Bu tediye fişleri içinde ancak 561 sayılı fiş iptal edilmiştir.

Yukarıda sıraladığımız tediye fişleri muhteviyatından ayrı olarak ve fiş kesilmeden 60.059.80 TL. tutarında tediyede muhasebe kayıplarına işlenmiştir. Bunun detayı aşağıdadır.

DEĞERİ LİRA Kr.	SARF YERİ
2.72	Bankaya
2.084.40	Vergi
500.-	Tasarruf bonosu
17.749.-	Eylül 1963 ayı ücretleri
17.759.-	Ekim 1963 ayı ücretleri
21.464.68	Kasım 1963 ayı ücretleri
500.-	Bankaya yatan
60.059.80	Yekûn

Gelir makbuzları kısmında da izah ettiğimiz gibi tediye fişlerinin kesilmesi de bu şekilde aksatılmıştır.

V- İSTANBUL MERKEZ ŞUBESİNİN VE BU ŞUBE İLE İLGİLİ GELİR VE GİDERLER

A) GELİRLER:

Gelir makbuzları kısmında sıraladığımız gelir fişleri ile fiş kesilmede gösterilmiş gelirlerin, 31 Mart 1965 tarihi sonu itibariyle çıkardığımız mizana göre gelirleri:

2-NUMARALI HESAP (SEMT ŞUBELERİNDEN AİDAT

1- BAKIRKÖY SEMT ŞUBESİNDEN.....	336.657.11 TL.
2- BEYOĞLU SEMT ŞUBESİNDEN.....	157.921.13 TL.
3- EYÜP SEMT ŞUBESİNDEN.....	398.391.19 TL.
4- TOPKAPI SEMT ŞUBESİNDEN.....	296.349.18 TL.
5- YEDİKULE SEMT ŞUBESİNDEN.....	343.914.48 TL.
6- MAHMUTPAŞA SEMT ŞUBESİNDEN.....	94.612.17 TL.
7- ANADOLUHİSARI SEMT ŞUBESİNDEN.....	7.293.40 TL.
Yekûn.....	1.635.138,66 TL.

Bu rakamlar aidatlardan gelir olup, gelirler ilk önceleri semt şubelerince toplanmakta iken bilâhare doğrudan doğruya merkez şubesince tahsilat yoluna gidilmiştir. Bu aidatların kesin olarak tesbitine Denetim Kurulu olarak imkân bulamadık. Zira işkolunun seyyaliyeti itibariyle girip çıkan işçi ve üyeler devamlı değişmekte olduğundan ve tahsilât makbuzlarına da kaç üye için mezkûr tahsilatın yapıldığı şerhi verilmemiş bulunduğundan biz aidat gelirlerinin bunlardan ibaret olduğunu kabul etmek kararına vardık. Ancak, işverenlerin aidat olarak ne verirse onu almaları usulünün terkedilerek 274 sayılı kanunun ruhuna uygun olarak kesin neticeye varan bordro sisteminin ihdası aidat müessesesinin sıhhatli olarak işlemesini gerektirecektir.

3-NUMARALI HESAP (YURT GELİRLERİ)

İstanbul Merkez Şubesinin eğitim gayesi ile faaliyete koyduğu yurtlardan elde edilen gelirleri ihtiva eden bu hesapta uygun bulmadığımız husus mevcuttur. Şöyle ki: 31 Mart 1965 tarihi itibariyle çıkardığımız mizanda yurt hesabında gelirler olup buna karşılık giderler gösterilmemiş fakat diğer hesaplardaki giderlerin tetkikinde muhtelif yurt giderlerine rastlanmıştır. Yurt gelirleri nasıl ki kendi hesabı içinde gösterilmişse giderlerinin de yurt hesabında gider olarak gösterilmesi, yurtlardan nekadar para elde edilmişve buna karşılık nekadar masraf olmuş olduğu alenen meydana çıkardı. Mizana göre yurtlarda hiçbir masraf olmadan safî gelir elde edildiği neticesi çıkıyor.

Yurt gelirlerinin rakam olarak detayı:

1-	BAKIRKÖY YURT GELİRİ.....	19.443.83 TL.
2-	EYÜP YURT GELİRİ.....	35.727.96 TL.
3-	YEDİKULE YURT GELİRİ.....	22.173.50 TL.
4-	TOPKAPI SAĞMALCILAR YURT GELİRİ.....	43.918.70 TL.
	Yekûn.....	121.263.99 TL.

4-NUMARALI HESAP (TEBERRULAR)

Banka faizi, balo geliri, Kıbrıs yardımı, rozet parası gibi şahıslardan ve firmalardan elde edilen bu gelirlerin detayı şöyledir:

TAHSİL FİŞİ NO.	DEĞERİ Lira Kr.	İZAHATI
Fiş kesilmemiş	2.72	Etibank faizi
"	1.000.-	963 balo geliri
503	300.-	İşçi Postası Gazetesine
Fiş kesilmemiş	21.221.20	U.S.A Jip değeri
4518	94.35	Eyüp şubesinden telefon
Fiş kesilmemiş	500.-	963 balo geliri
4537	71.75	Eyüp semt şubesi telefon
4531	10.000.-	Mensucat santral (İşverenden teberru olarak)
4540	333.-	Raşit Mağazacı istirahat ödeneği
Fiş kesilmemiş	500.-	1963 balo geliri
"	1.500.-	"
"	1.500.-	"
4556	233.20	Eyüp şubesinden
Fiş kesilmemiş	333.03	Banka faizi
"	250.-	1963 balo geliri
4562	295.-	Kıbrıs yardımı
4566	1.145.-	Mahmutpaşa semt şubesinden telefon
4567	225.-	" " " "
4569	60.-	Kıbrıs'a yardım
4574	1.025.-	Kıbrıs yardımı
4575	628.-	Kıbrıs yardımı
4577	115.-	Mahmutpaşa şubesinden telefon
4579	59.50	Eyüp şubesinden telefon
4581	500.-	Kıbrıs yardımı
"	582.50	Tarsus grevi için
4591	385.-	Kıbrıs yardımı
4592	43.75	Eyüp şubesinden telefon
Fişi kesilmemiş	64.-	Hasan Gem'in istirahat ödeneği
4600	900.-	Kıbrıs yardımı
"	640.-	Grev yardımı
456	152.90	İşçilerden teberru
458	500.-	Kıbrıs yardımı
459	100.-	Kıbrıs yardımı
460	720.-	Kıbrıs yardımı
469	100.-	Grev yardımı
4704	154.-	Grev yardımı
478	47.50	Mahmutpaşa semt şubesinden telefon
484	32.50	Grev yardımı
"	32.50	Mahmutpaşa semt şubesinden telefon
485	85.-	Eyüp semt şubesinden telefon
486	262.50	Kıbrıs'a yardım
489	1.198.75	Mahmutpaşa semt şubesinden çay geliri

TAHSİL FİŞİ NO.	DEĞERİ Lira Kr.	İZAHATI
491	274.40	Grev yardımı
12255	266.55	"
12328	72.25	Eyüp sent şubesinden telefon
12332	50.-	Banka ikramiyesi
12339	320.-	S.Şengöz istirahat ödeneği
12342	4.825.-	Kıbrıs yardımı
12374	1.279.-	Yunus Kara istirahat ödeneği
12604	113.50	Grev yardımı
12605	117.50	"
12606	60.-	"
12607	20.-	"
12610	84.25	Eyüp şubesi telefon
12370	54.25	Eyüp sent şubesi telefon
12620	98.20	Grev yardımı
12622	5.332.50	Çay teberruu
12630	296.-	Raşit Mağazacı istirahat ödeneği
12631	307.50	Grev yardımı
Fiş kesilmemiş	128.82	Banka faizi
12638	100.-	Grev yardımı
12644	814.25	Eyüp şubesi çay teberruu
12851	817.50	Teberru
12866	5.-	Mehmet Doğandan teberru
12871	4.766.35	Çay teberruu
12874	120.-	Teberru
12890	2.197.50	Teberru
12895	305.66	Banka faizi
12519	60.-	Grev yardımı
12924	1.260.-	Teberru
Fiş kesilmemiş	6.550.-	Konut seminori geliri
12950	127.50	Rozet geliri (Yedikule)
12898	390.-	Hüviyet satışından gelir
19199	109.-	Eyüp sent şubesinden telefon
19200	71.50	Eyüp şubesinden telefon
19207	302.-	Bilâl Şişman'ın istirahat ödeneği
19212	94.25	Eyüp sent şubesinden telefon
19244	527.82	Bilâl Şişman'ın istirahat ödeneği
19246	1.938.48	Yunus Kara istirahat ödeneği
19262	734.32	Banka faizi
19278	600.50	Eski Denetim Kurulu adına Ziraat Bankasında bulunan paranın hesaptan kapatılır
19316	37.-	Eyüp sent şubesinden telefon
19354	18.40	" " "
19374	1.000.-	1963 balo geliri
19381	172.50	Grev yardımı
19396	1.930.-	"
19397	125.-	"
19398	105.75	"
19399	102.50	"
19400	170.-	"
19402	380.50	"
19416	49.80	Eyüp sent şubesi telefon
19434	167.50	Grev yardımı
Fişi yok	250.-	Mahmutpaşa sent şubesinden rozet geliri
	87.992.95	Yekûn

Yukarda sıraladığımız teberrular hususunda beliren aksaklıkları teker teker sıralıyacağız:

a) Bazı fişlerin kayıtlarının tetkikinden anlaşılacağı gibi işverenlerden direkt olarak teberru toplanmıştır.

b) Tekstil Yapı Kooperatifi adına işverenlerden konut semineri için toplanmış olan teberrular ve buna emsal para vasıtalı olarak sendika hesaplarına aktarılmıştır. 6.550.- TL. tutarındaki konut semineri hesabı bize İstanbul Merkez Şubesinin devamlı olarak teberru ve buna benzer kisvelerle işverenlerden para almakta ve bunu vasıtalı ve vasıtasız direkt olarak sendikanın ana hesaplarına aktarma etmektedir.

c) Teberrular faslından hüviyet için, rozet için, balo için, çay için teberrular da toplanmış olup, ileride bunlara ait kısımlarda bu hususlar üzerinde de duracağız.

d) Teberru hesabının yukardaki detaylarından da anlaşılacağı veçhile gelirlerin bir kısmına kasa tahsil fişi kesilmemiş veyahut ta bazı yardımcı fişlerle iktifa edilmiştir. Sıraladığımız bu hususların kanunî mahsurlarını işbu raporumuzun sonunda belirteceğiz.

5-NUMARALI HESAP (GENEL MERKEZ)

2.598.50 TL. tutarından olan bu hesap Genel Merkezden İstanbul Merkez Şubesine intikal eden kısmı ihtiva etmektedir.

10-BORÇLULAR HESABI

Kongreden devreden 17.955.07 TL. BORÇLULARIN HESABINA İLÂVETEN
Mustafa Akınal (İşveren) sendikaya yatırması icap eden üye aidatlarına karşılık 6.250.-TL. tutarında bono vererek sendikaya borçlandığından cem'an yekûn 24.205,07 TL. tutarında borçlulardan 8.665.80 TL. tahsil edilmiştir. Bu tahsilât içinde bonoya ait gelir yoktur.

BORÇLULAR HESABINDAN TAHSİLÂT..... 8.665,80 TL.

Avni Erkalın'dan.....	4.500.- TL.
Bahir Ersoy'dan.....	69.- TL.
Yunus Kara'dan.....	124.80 TL.
Naci Akpınar'dan.....	239.75 TL.
Fuat Pınarbaşı'ndan.....	310.50 TL.
Hasan Sevdican'dan.....	1.144.86 TL.
Hüseyin Sepetçi'den.....	607.48 TL.
Cezmi Eke'den.....	10.- TL.
Hakkı Özbal'dan.....	980.91 TL.
Hasan Gem'den.....	678.50 TL.

Bu hesapta kongre devirlerinde Hakkı Özbal'a ait borç 980.01 TL. gösterirken kendisinden 90 kuruş farkla 980.91 TL. tahsil edilmiştir veya mahsup edilmiştir. Bu hale göre borçlular hesabı sıfıra iblağ edildiği zaman 90 kuruş alacak bakiyesi verecektir. Bunun tashihi gerekir.

11-EMANET HESABI

Emanet hesabı hakkında, işbu raporumuzun III.bölümünde (Eylül 1963 kongresinden devreden hesap) kısmında bilgi vermiştik. Şöyle ki; Eylül 1963 kongresinde 52.070.-TL. üzerinden gösterilen bu hesap bilâhare bilanço defterinde 28.482.50 TL. üzerinden değerlendirilmiş fakat raporumuzun aynı bölümünde izah ettiğimiz kongre devirleri hesabının tetkikinden de anlaşılacağı gibi açılış hesaplarında kaldırılmamıştır. Kesin hesap

başka, bilânço defteri başka, muhasebe esas defteri başka rakamlarla elde tutulan bu hesabın derinine girmiyoruz. Yalnız 31 Mart 1965 sonu itibariyle yaptığımız mizanda gözüken şekli ile değerlendireceğiz. Emanet hesabında 30.542.45 TL. tutarında bakiye mevcut olup bu rakam 32.947.15 TL. borçlu hesabı değerinden 2.404.70 TL. alacaklı değerin tenzilinden sonra kalan rakamdır. Bu bakiye rakam üzerinde teşkilâtın giderler kısmında tekrar duracağız.

Bu şekilde, İstanbul Merkez Şubesi gelirleri detaylarına burada nihayet verip teşkilâtın sarfları kısmına geçiyoruz.

B) GİDERLER

Peşinen şunu ifade etmek isteriz ki; giderler kısmında ilk önce 31 Mart 1965 sonu itibariyle çıkardığımız mizan üzerinden sarf miktarlarını zikredecek ve bilâhare de kendi sendikal görüşümüz ve kanun ve nizam yolu anlayışımız muvacehesinde sarfını normal olarak kabul edemiyeceğimiz noktalarda ve vesikalarda duracak ve vergi ve pul yolsuzluklarına değinecek ve bilâhare de kasaya iadesi icap eden kesin rakamı zikredeceğiz. Bizim bilgimiz dışında zuhur edebilecek yolsuzlukların veya zimmetlere karşılık tevsik edilecek vesikaların bu rakamları yükseltip alçaltması hususuna gelince bu tabiidir ki normal bir sonuç olacaktır. Bütün bunlardan ayrı, bilhassa dedikodusu yapılan münferit balo, rozet, hüviyet, çay gibi konuları da ayrı pasajlar halinde ve tesbit edebildiğimiz kadar değerlendireceğiz.

2- NUMARALI HESAP (SEMT SUBELERİ)

İstanbul Merkez Şubesi'nin Denetim Kurulu olarak çıkardığımız mizan tarihine kadar kendi kuruluşuna dahil semt şubelerine verdiği paraların detayı şöyledir: (Mahsup suretiyle sarfettiği dahil)

1-	BAKIRKÖY SEMT ŞUBESİNE.....	21.322.26 TL.
2-	Beyoğlu SEMT ŞUBESİNE.....	11.199.21 TL.
3-	EYÜP SEMT ŞUBESİNE.....	32.796.87 TL.
4-	TOPKAPI SEMT ŞUBESİNE.....	21.948.34 TL.
5-	YEDİKULE SEMT ŞUBESİNE.....	10.926.67 TL.
6-	MAHMUTPAŞA SEMT ŞUBESİNE.....	9.885.87 TL.
7-	ANADOLUHİSARI SEMT ŞUBESİNE.....	-
	YEKÛN.....	108.079.22 TL.

3- NUMARALI HESAP (YURT GELİRLERİ)

Hiç şüphe yok ki, yurt gelirlerine karşılık yurtlar için de birçok sarflar yapılmıştır. Sarf evraklarının tetkikinde bunlara rastladık. Ancak, İstanbul Merkez Şubesi muhasebe tutumunda bu sarfları yurtlar hesabında değerlendirmediğinden raporumuza ekli 31 Mart 1965 tarihli mizanda yurtlar hesabı doğrudan doğruya gelirler hanesinde değerlendirilmiştir ve aynı değer de olduğu gibi alacak bakiyesi vermiştir. Esasında yurt giderlerinin de kendi hesap hanesinde gösterilmesi daha uygun bir usul olacaktı. (121.263.99 TL.)

4- NUMARALI HESAP (TEBERRULAR HESABI)

Sarf evraklarının tetkikinde İstanbul Merkez Şubesince teberru olarak ödenmiş birçok vesikalar dikkatimizi çekti. Ancak 3 numaralı hesapta da belirttiğimiz gibi bunlar diğer masraflar hanesi atılmış olup teberruların kendi hesabına ait giderler kısmında gösterilmemiş ve dolayısı ile 87.992,95 TL. teberru geliri de mizanda aynen alacak bakiyesi vermiştir.

5-NUMARALI HESAP (GENEL MERKEZ)

Bu hesap İstanbul Merkez Şubesince Genel Merkeze dekont edilmiş miktar olup 1.209.785.78 TL. tutarındadır.

6-NUMARALI HESAP(UMUMÎ HESAP)

Denetim Kurulu olarak üzerinde ençok durduğumuz ve bizlerin uzun zaman kaybına sebep bu hesabın 31 Mart 1965 sonu itibariyle mizandaki durumu şöyledir:

1-	KİRALAR.....	42.930.- TL.
2-	MÜTEFERRİK.....	20.928.78 TL.
3-	KIRTASİYE.....	38.526.96 TL.
4-	GAZETE.....	14.049.35 TL.
5-	VASITA GİDERİ.....	18.321.13 TL.
6-	TEMSİL.....	66.438.11 TL.
7-	P.T.T.....	29.086.31 TL.
8-	YOLLUKLAR.....	15.398.45 TL.
9-	TOPLANTI.....	2.756.- TL.
10-	NEŞRİYAT.....	5.485.- TL.
11-	BAKIM ONARIM.....	19.100.05 TL.
12-	AYDINLATMA.....	4.952.79 TL.
13-	AİDAT YÜZDESİ.....	4.633.33 TL.
14-	HAKEM GİDERİ.....	1.855.- TL.
15-	KONUT SEMİNERİ.....	10.826.85 TL.
16-	TAZMİNAT VE İÇ YÖNETMELİK 48	1.500.- TL.
17-	GREV.....	25.105.15 TL.
	YEKÛN.....	321.893.26 TL.

Umumî masrafların yukardaki detayının tetkiki de enteresan safhalar arzetmektedir. Meselâ: Gazete ve neşriyat, vasıta gideri ve yolluklar ve hatta temsil giderleri esasında birbirlerini tamamlayan hesaplardır. Bu hesapların müşterek olması daha uygun bir usul olurdu. Bütün bu sarflara ait vesikaların bir kısmının vesika değeri taşımadığı kurulumuzca tesbit edilmiştir. Bu vesikalar değeri tabiidir ki bu sarf miktarlarından düşülecektir. Daha evvelce ifade ettiğimiz gibi bu kabil giderlerin kanunen yapılması gereken tahminî bütçedeki yerini de denetim konusu yaptık. Kabul edemiyeceğimiz vesikaları ilerdeki pasajda açıklıyacağız.

7-NUMARALI HESAP (DEMİRBAŞLAR)

İstanbul Merkez Şubesi Eylül 1963 kongresinden bu yana çıkardığımız mizan tarihine kadar 59.623.10 TL. tutarında demirbaş almıştır. Ancak 31 Mart 1965 tarihli mizanda bu şekilde görülen demirbaşlar esasında DEMİRBAŞ DEFTERİ kısmında açıkça izah ettiğimiz gibi muhasebe kayıtlarında da bu değerden değil esas demirbaş mevcudu olan 208.076.42 TL. üzerinden gözükmesi gerekir. Bunun aynı şekilde tashihi lâzımdır.

8- NUMARALI HESAP (ÜCRETLER)

İstanbul Merkez Şubesince ödenmiş ücretlerdir. Bu ücret kısmı bilâhare Genel Merkezce tediye edilmeye başlanmış fakat son olaylardan sonra tekrar avans ve mahsup yolu ile şubece tediye edilmiştir.

10-NUMARALI HESAP (BORÇLULAR)

Eylül 1963 kongresinden devreden 17.955.07 TL. borçluya ilâveten Mustafa Akınal'ın (işveren) aidatlara karşılık verdiği 6 .250 TL. borcunun ilâvesiyle borçlular durumu

aşağıdaki şekilde sıralanmıştır. (Tahsil edilen borçlar düşülmek suretiyle)

AVNİ ERAKALIN'IN BORCU..... 9.114.57 TL.
M.ALİ YÜCEL'İN BORCU..... 174.70 TL.
MUSTAFA AKINAL'IN AİDAT BORCU..... 6.250.- TL.

BAKİYE BORÇ YEKÛNU..... 15.539.27 TL.

Bu noktada dikkati çeken bir husus daha mevcuttur. Balo hesabından tahsil ettiği parayı kasaya koymayan ücretli muhasip Lütfü Susan'ın bu gayrinizamî ve gayrikanunî hareketinden neş'et eden 11.017.80 TL. lık icraya verilmiş borcu ne borçlular hesabından ve ne de emanet hesabında gösterilmemiş ve muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmemiştir. Bu da muhasebe sistemi bakımından çok kötü ve başıboş bir örnektir. Kaldı ki, balo hesaplarının tetkikinden de anlaşılacağı gibi balo hesabının zimmeti Lütfü Susan'a çıkarılan zimmetten ibaret de değildir. Bütün bunların haricinde diğer mühim bir konuya da yer vermek isteriz. Lüzum görd ğümüzden bir kasa kontrolu amacı ile İstanbul Merkez Şubesinin 4 Haziran 1965 tarihli kasa tadâdında: İşbu borçlular hanesinde yer almamış ve 31 Mart 1965 tarihinden evvelki tarihleri taşıyan senetlere rastladık. Şöyle ki:

17.11.1962	tarihini taşıyan	RAŞİT MAĞAZACI'YA AİT.....	550.-TL.
17.12.1964	" "	HAKKI ÖZBAL'A AİT.....	1.000.- TL.
14.11.1964	" "	SELÂHATTİN YAYIN'A AİT.....	50.- TL.
4. 9.1963	" "	GAZETECİ ŞÜKRÜ CANERİ'YE AİT.....	100.- TL.
1.[illegible]9.1964	" "	H.DURMUŞ'A AİT.....	900.- TL.
17.10.1964	" "	H.DURMUŞ'A AİT.....	100.- TL.
21. 5.1964	" "	SALİH ÇETİN'E AİT.....	100.- TL.
21. 5.1964	" "	SALİH ÇETİN'E AİT.....	130.- TL.
5. 8.1964	HULULÜ VADELİ	LANATEKS FİRMASI.....	4.000.- TL.
15. 1.1965	TARİHİNİ TAŞIYAN	TARHAN ERDEN HARCIRAHINA AİT.....	285.- TL.

gibi kasa yerine tevdi edilen bazı senetler bize noterden tasdikli esas muhasebe kayıtlarına dahi girmeden birtakım senetlerle kayıt dışı kasa hareketlerinin yapıldığını gösterdi. Bu hesaplar ilerde ister mahsup edilmiş ister edilmemiş bulunsun biz avanslar, borçlular, emanetler hesabı dışındaki bu gibi kasa hareketlerinin muteberliğini kabul edemeyiz. Bu senetlerin sahiplerince mahsup edilip edilmediği ve halen kasa yerine geçerli veya geçersiz olduğunu tevsik için muhasebede kayden tevsiki gerekir.

11- NUMARALI HESAP (EMANET HESABI)

Emanet hesaplarının bakiyeleri üzerinde duracağız:

1-	İSTANBUL YAPI KOOPERATİFİNE VERİLEN.....	1.625.- TL.
2-	BAKIRKÖY SEMT ŞUBESİNE AVANS.....	1.500.- TL.
3-	BEYOĞLU SEMT ŞUBESİNE AVANS.....	500.- TL.
4-	YEDİKULE SEMT ŞUBESİNE AVANS.....	1.000.- TL.
5-	TOPKAPI SEMT ŞUBESİNE AVANS.....	1.500.- TL.
6-	EYÜP SEMT ŞUBESİNE AVANS.....	1.000.- TL.
7-	AYGAZ'A DEPOZİTO.....	500.- TL.
8-	ADALET İŞÇİLERİNE VERİLEN PARA.....	22.917.45 TL.
		30.542.45 TL.

Emanet hesabında üç hususta değineceğiz:

a) İSTANBUL YAPI KOOPERATİFİ ne sebeple 1.625.- TL. verilmiştir.

b) Emanet hesabı ile şubelere verilmiş olan paralar devamlı mahsup yapılır mı? Yapılırsa bu avans senetleri her mahsuptan sonra değiştirilir mi? (Yani tarih yenilenir mi?)

c) Adalet işçilerine verilen paranın neden emanet hesabında hıfzedildiği.

(c) kısmındaki konuya ayrıca değineceğiz. Gerek borçlular ve gerekse emanet hesabının tetkikinden de görüleceği gibi birtakım senetler veya buna mümasil vesikalar bütün bu hesapların dışında muamele görmüştür! Resmî kayıt dışı görülmüş olan bu muameleler İstanbul Merkez Şubesinin malî müzayakasına geçerli bir örnektir.

13-NUMARALI HESAP (GAYRİMENKUL)

İstanbul Merkez Şubesi kayıtlarında görülen 30.000.-TL. tutarındaki gayrimenkullerden arsa durumuna gelince:

a) Bu arsanın (TEKSİF) Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası Genel Merkez adına tescili gerekir. Zira bu arsa, millî sendikanın kuruluşuna intikalinden sonra 507 sayılı tediye fişi ile kuruşlandırılmış ve fiilen İstanbul Sendikası'da bu tarihte mülga olmuş bulunuyordu. Hükmi şahsiyet adına alınan bir mülkün mevcut olmayan bir teşekküle tescili olamaz.

İstanbul Merkez Şubesinin gelir gider kayıtlarının izahından sonra giderlerdeki vesikaların değerlendirilmesine geçiyoruz.

VI- USULSÜZ SARFLAR

Sarfları ihtiva eden vesikaları aşağıdaki şekilde tasnif ettik:

A) FATURA KARŞILIĞI YAPILAN SARFLAR
B) FATURA VE VESAİK ALINAMIYAN MASRAFLARA AİT SARF TUTANAKLARI
C) MASRAF SENETLERİ
D) HARCIRAH BEYANNAMELERİ
E) PERAKENDE MASRAFLARIN DÖKÜM CETVELLERİ
F) TEKSİRLE BASILMIŞ ADÎ SARF SENETLERİ
G) GELİŞİGÜZEL TANZİM EDİLMİŞ MASRAF KÂĞITLARI

Yukarıda yaklaşık tasnifini yaptığımız bu sarf vesikalarının değerlendirilmesini mümkün mertebe sendikacılık gözü ile tetkik ettik. Mazur görebileceğimiz birçok ihmalleri dikkate almadık. Ancak öyle sarf belgeleri ile karşılaştık ki bunlar üzerinde tabiidir ki durmak mecburiyeti hasıl oldu. Bu örnekleri bir dosyada derledik. Bunlar içinden bilhassa dikkati çekenlerin foto-kopilerini çıkardık ve gerekli olan raporlara ekledik. Bütün bu vesikaları usulsüz olarak kabul ediyoruz. Bunların yerlerine geçerlileri konmadığı müddetçe de usulsüz olarak kabul edeceğiz. Şayet Maliye Bakanlığından tensip edilecek müfettişler bu belgeleri geçerli olarak kabul ederlerse o zaman biz de kabul ederiz.

Ulussüz olarak kabul ettiğimiz İstanbul Merkez Şubesi ile ona bağlı semt şubelerinin sarflarının tutarı 45.285.08 TL. tutarındadır. Bunların yerlerine geçerlileri konmadığı takdirde sarfedenlerden tahsilinin gerektiğini beyan ederiz. (Vergisi kesilmeden yapılan ödemelerde yalnız vergisinin kesilerek yatırılması esası ile) Ayrıca, kapanmamış faturaların da kapanması lâzımdır.

VII- 963 BALO HESABI ZİMMETİ

BALO GELİRLERİ	LİRA kr.	BALO MASRAFLARI	LİRA kr.
SABRİ TIĞLI'NIN TOPLADIĞI	80.500.-	SABRİ TIĞLI'NIN MASRAFI	1.716.-
HAKKI ÖZBAL'IN TOPLADIĞI	4.100.-	FETHİ ERÇAY'IN MASRAFI	216.-
HASAN GEM'İN TOPLADIĞI	14.475.-	" " "	58.-
PİYANGO GELİRLERİ	11.650.-	MATBUA	300.-
		YOL	20.-
		YEMEK	48.50
		"	20.70
		FOTO	20.-
		SALİH ÇETİN	100.-
		SİGARA	16.50
		YOL	17.50
		TAKSİM SALONU BEDELİ	32.500.-
		ELDİVEN	60.-
		TAKSİ (ŞÜKRÜ VAN)	97.-
		KASAYA GİREN PARA	57.950.-
		Kongreden evvel 51.700 Kongreden sonra 6.250	
		ZİMMET.....	17.584.80
	110.725		110.725.-

Denetim Kurulumuza tevdi edilmiş olan vesika ve kuyudattan çıkardığımız 963 balo hesabı gelir gider tablosu 17,584.80 TL. nın sendika kasasına ve kayıtlarına intikal ettirilmediğini ortaya koymuştur.

İstanbul Teşkilâtı, 1 numaralı karar defterinin 256. sahifesinde mevcut 19 Aralık 1962 tarih ve 29-2 sayılı kararla her sene olduğu gibi 1963 senesinde de ananevi tekstil balosunun yapılmasına karar verip faaliyete geçiyor. Bu balo için raporumuzun (IV-MALÎ MAKBUZLAR (d) FIKRASI) kısmında mevzubahis edilen 5 ciltlik 1 den 250. sayıya kadar varaklı teberru makbuzları ile Sabri Tığlı, Hakkı Özbal ve Hasan Gem teberru topluyorlar. Bu teberruların bir kısmı nakit ve diğer kısmı da eşantiyon olarak temin ediliyor. Biz eşantiyonların üzerinde durmıyacağız, çünkü bunun hesabını ve kaydını çıkarmamız imkânsızdır. Nakitlere gelince 110.725.- TL. tutarındaki bu miktar sendikanın esas muhasebe kayıtlarını 57.950.- TL. olarak intikal ediyor. Geri kalan şahıslar üzerinde masraf olarak kullanılıyor. Fakat masraflar bugüne kadar sendikanın esas muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmiyor. Yine balo hesabının gelir ve gider tablosunun tetkikinden de anlaşılacağı gibi masraflar gelirlerden çıkarıldığı zaman geriye kasaya intikal etmesi gereken 17.584.80 TL. ortaya çıktığı alenen görülüyor. Bu miktar üzerinden Sabri Tığlı'nın Kurulumuza verdiği 9 Haziran 1965 tarihli ifadesine 2.900.-TL.nın

halen tahsil edilemediği anlaşılıyor. Şu hale göre balonun esas zimmeti 14.684.80 TL. dır. Bu miktarın 14.167.80 TL.sı Teşkilatın ücretli muhasibi Lütfü Susan'a zimmet çıkarılarak kendisi icraya veriliyor. Geri kalan 517.- TL.nın da kimin üzerinde zimmet olduğu belli değildir.

Bu hususlardaki Denetim Kurulu olarak görüşümüz şöyledir:

A) Sendikanın esas muhasebe defterine hertürlü gelir ve giderlerin işlenmesi lâzımken balo hesabı teamül olarak hiçbir zaman tam şekilde muhasebe kayıtlarına geçmediği de ilgililerin ifadelerinden anlaşılmıştır. Şayet bütün balo gelirleri aynen muhasebe esas kayıtlarına, giderleri de sarf tarihlerine göre aynen esas muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmiş olsaydı Lütfü Susan'ın kabullendiği bu şekilde bir zimmet olmaz ve Lütfü Susan bu kabil para zimmetini yaptığı anda durum mizanlarda ortaya çıkardı.

B) Ayrıca, 1963 yılındaki bir balo hesabı da 1965 senesine kapanmamış ve zimmetli olarak intikal etmez ve 1963 yılında alınmış fatura ve makbuzlarda esas deftere işlenmeden ortada kalmaz ve muhasebe kuyudatına aykırı durum belirmezdi. Meselâ: 32.500.- TL. kıymetini taşıyan 14-4-63 tarih ve 1304 sayılı Taksim Gazinosunun faturası gibi.

C) Denetim Kurulumuz, Lütfü Susan'a çıkarılan bu zimmetin 55 ay vadeli olarak ödenmesini de aykırı buldu. Zira bu hesaplardan doğan bir zimmet değil fiili kasa içinde alınmış bir para zimmetidir. Kendisinin, itimatları suistimal etmesi karşısında cezaî yola da gidilmesinin lâzım geldiğine kaniyiz. Zira sendika kasası hiçbir zaman hesapsız kitapsız tutulan bir nesne değildir. Lütfü Susan hiçbir zaman sendikayı temsilen imza ve ita ve temsil yetkisine sahip olamaz. Teşkilatın bu kısmındaki bu yetkilere birinci derecede başkan veya vekalet edeni diğer cihetlerde de seçimle gelen muhasibi ve veznedarı Şükrü Van'dır. Çünkü, sendikalar bir ticarethane değil bir hükmî şahsiyet bir seçim müessesesidir. Bunun faaliyet ve sorumluluğunu o cemiyeti temsil edenlerin seçtikleri taşırlar, tayin edilenler değil.

D) Ancak, Mes'ul Muhasip Veznedar Şükrü Van'ın Denetim Kurulumuza verdiği 8 Haziran 1965 tarihli ifadesi de çok enteresandır. Şükrü Van bu ifadesinde (Ben seçilip vazifeye başladığım zaman, muhasebe işlerinin derinliğine inmek istedim. Fakat Bahir Ersoy ve diğer arkadaşlar bana bu işin bütün mesuliyeti bize ve ücretli muhasibe aittir, usulü o bilir, ödemelerde burada olmadığına göre sen sembolik bir muhasipsin. Ancak, İdare Heyeti toplantılarına gelirsin) dediler, demektedir. İşte, bu ifade bizlere İstanbul Merkez Şubesinin nasıl bir muhasebe ve mesuliyet sisteni içinde çalıştığını alenen gösteriyor.

1963 balo hesaplarındaki bu aksaklıklar ve zimmet tesbit edildikten sonradır ki, diğer geçmiş senelere ait balo hesaplarının da derinine inmek istedik.

Bu hususta gerek İstanbul Merkez Şubesi Başkanlığına ve gerekse Bahir Ersoy'a yazı çıkardık. Esasında Bahir Ersoy'da 8 Nisan 1965 tarihinde Kurulumuza yaptığı müracaatında (Kendisinin İstanbul Teşkilâtında bulunduğu senelere ait hesabatın da tetkikini) talep etmişti. Ancak, çıkardığımız yazıya Merkez Şubesinden ve bilâhare Bahir Ersoy'dan aldığımız cevaplarda bu hesapların çıkarılmasının zamana bağlı olduğunu öğrendik. Denetim Kurulu olarak zaten uzun bir müddetten beri İstanbul ve Ankara'da yaptığımız tetkiklerin daha fazla uzatılmasına imkân olmadığını ve geçmiş senelere ait balo hesaplarının da kayden çıkarılmasına imkân olmadığına kanî bulunduğumuzda mezkûr cevaplarla iktifa ettik.

VIII- ROZET VE HÜVİYET HESABI

Aldığımız ihbar mektupları sebebiyle rozet ve hüviyet hesaplarına da inmek istedik. Ancak sendikanın esas kayıtlarında bu hesabı derleyecek durum mevcut olmadığından ve kesin bir sonuca varamıyacağımızı anladığımızdan bu noktaya değinmedik.

IX- VERGİ VE PUL DURUMU

Hesapların tetkikinde, Teşkilâtın görevlilere muhtelif vesilelerle ücret, aylık ve yevmiye namı altında ödemeler yaptığını müşahede ettik. Ancak üzülerek belirtiriz ki, bu ödemelerde vergi, bono kesilmemiş ve nisbî pulda yapıştırılmamıştır. Ayrıca, tetkik ettiğimiz sarf evraklarının kısmı küllisi de pulsuzdur. Şu hale göre İstanbul Teşkilâtı pul ve vergi kaçakçılığı da yapmıştır.

X- KASA DURUMU

Raporumuz başında ifade ettiğimiz gibi kasa durumunu da tetkike lüzum gördük. Kasa tetkikimiz neticesi:

			LİRA	KR.
A)	16. 9.1963	tarihli Gece Postası Gazetesinden Şükrü Caner'e.....	100.	-
B)	12. 1.1965	tarihinde Naci Akpınar'a avans.....	870.	-
C)	23.12.1964	" Hakkı Özbal'a (karmakarışık ilâvelerle).....	3.456.	12
D)	Bilâtarih	Sabri Tığlı'ya (imzası yok).....	500.	-
E)	17.11.1962	" Raşit Mağazacı'ya (bakiye miktarı).....	250.	-
F)	17.12.1964	" Hakkı Özbal'a (avans bakiyesi).....	400.	-
G)	14.11.1964	" Yunus Kara'ya.....	50.	-
H)	Bilâtarih	(Doktora rüşvet).....	200.	-
I)	21. 5.1964	" Salih Çetin imzası ile verilmiş (maksadı yok)	100.	-
J)	21. 5.1964	" " "	130.	-
K)	5. 8.1964	" (Hululü vadeli) Lanateks'in bonosu.....	4.000.	-
L)	Bilâ tarih ve bilâ imza		50.	-
M)	15. 1.1965	tarihinde Bilâ imza ambiya Hazel'e.....	100.	-
N)	13. 1.1965	" Bilâ imza	257.	50
O)	Bilâ tarih	Bilâ imza	250.	-
Ö)	" "	" " hüviyetten avans.....	500.	-

Usulsüz senetler tasbit edilmiştir. Bu örneklerde kasanın ne şekilde tutulduğunu göstermektedir. Bu hesaplar 31 Mart 1965 tarihli çıkardığımız mizanda ne borçlular ve ne de emanet hesabında gözükmemektedir. Bunları Denetim Kurulu olarak para yerine karşılık olarak kabul edemeyiz. Bu ve diğer avans vesair senetlerin derhal muhasebenin esas kayıtlarına alınması, usulsüz verilmiş paraların tahsili, imzasız senetlerin tahsili gerekmektedir.

NETİCE:

Tetkikatımız neticesi İstanbul Merkez Şubesinin idarî faaliyetinde ve gerek şube merkezinin hesaplarında ve gerekse Şube Merkezine intikal ettirilmiş Semt Şubelerinin hesaplarındaki aksaklıkları, usulsüzlükleri ve zimmetleri sıralamış bulunuyoruz. Bu görüşümüzü ancak bize tevdi edilmiş vesikalar üzerinden çıkardık. Bunun haricinde tezahür edebilecek hususlardan dolayı şimdiden bir hükme varmak yersiz olacaktır. Bu tahkikatımıza göre:

A) İstanbul Teşkilâtı Umumî Heyet Karar Defterini Noterlikçe tasdik ettirmemiştir. Bu husus kanuna aykırıdır.
İDDİAMIZIN GEREKÇESİ:- 274 sayılı Sendikalar Kanununun (28-h) fıkrası.

B) İstanbul Merkez Şubesi 1.numaralı Yönetim Kurulu Karar Defterini noterliğe tasdik ettirmemiştir. Bu kanuna aykırıdır.
İDDİAMIZIN GEREKÇESİ: 274 sayılı Sendikalar Kanununun (28-h) maddesi.

C) İstanbul Merkez Şubesi, Umumî Heyetine verdiği Bilânço Defterine işlediği ve muhasebe esas defterine geçirdiği kesin hesaplarında tenakuzlar yapmıştır. Bu kanuna aykırıdır.
İDDİAMIZIN GEREKÇESİ: 274 sayılı Sendikalar Kanununun (31-8) maddesinin ikinci paragrafı.

D) İstanbul Merkez Şubesinde kullanılan gelir makbuzları Yönetim Kurulunun zaptı ve mührü ile tesbit edilmemiştir. Bu kanunsuzdur.
İDDİAMIZIN GEREKÇESİ: 274 sayılı Sendikalar Kanununun (28-g) fıkrası.

E) İstanbul Merkez Şubesi sarflarının bir kısmını geçerli vesikalara bağlamamıştır.
İDDİAMIZIN GEREKÇESİ: Bu hususlarla ilgili malî kanunlar.

F) İstanbul Merkez Şubesi tahmini bütçeyi aşan sarf yapmıştır.
İDDİAMIZIN GEREKÇESİ: Genel Merkezce kongreye sunulan tahminî bütçe.

G) İstanbul Merkez Şubesi pul ve vergi kaçakçılığı yapmıştır. Bu kanunsuzdur.
İDDİAMIZIN GEREKÇESİ: İlgili malî kanunlar ve ceza kanunları

H) İstanbul Merkez Şubesi işverenden teberru kabul etmiştir. Bu kanunsuzdur. (4531 numaralı ve 22.11.1963 tarihli fişle kabul ettiği Santral Mensucat Fabrikasından 10,000.- TL.)
İDDİAMIZIN GEREKÇESİ: 274 sayılı Sendikalar Kanununun (17-2,3) maddesi.

I) İstanbul Merkez Şubesi fatura alması icap eden yerlerden fatura almamış , bu suretle bu müesseselerin de kazanç ve vergi kaçakçılığına hizmet etmiştir.
İDDİAMIZIN GEREKÇESİ: Denetim Kurulu dosyasında mevcut belgeler.

J) İstanbul Merkez Şubesi balo hesabında zimmet yapmıştır.
İDDİAMIZIN GEREKÇESİ: Denetim Kurulunun bu tetkikatla ilgili dosyasında mevcut ifadeler, hesaplar ve belgeleri.

Yukarda kısaca özetlediğimiz hususlarda İstanbul Merkez Şubesi yöneticileri müteselsilen sorumluluk taşımaktadırlar. Bu sarfların karar defterindeki onaylanmasına ait kararlarda imzaları bulunanlar bu sorumluluğun içindedirler.

TAVSİYELERİMİZ:

A) Sarf belgelerine derhal gerektirdiği miktarda pulların yapıştırılması.

B) Ücret, maaş, aylık ismi altında ödenmiş olan paralardan derhal vergi, bono tahakkuku ile ilgili Vergi Dairesine yatırılması.

C) Geçerli olmayan belgelerin yerine geçerlilerin konması.

D) Muhasebenin, kasanın gerçek sorumluluğunu taşıyan kişilerin yedine ve kontroluna tevdii.

E) İşverenlerden hiçbir şekilde para alınmaması (aidat hariç)

F) Gelir makbuzlarının Genel Merkezce bir zabıtla tesbiti ve Genel Merkezden başka hiçbir kademenin gelir makbuzu bastırmaması ve kullanmaması.

G) İstanbul Merkez Şubesinin, Genel Merkezce darhal kongreye götürülmesi ve bu kongreyi Türk-İş İcra Heyetinin hassasiyetle kontrol etmesi.

H) İstanbul Merkez Şubesinin yapılacak kongresine (İstanbul 1.Bölge Temsilciliğinin) sureti kat'iyede müdahale ettirilmemesi.

I) İstanbul Merkez Şubesi hesaplarının Genel Merkezde muvakkat bir hesaba alınması ve hesapların tasviyesini müteakip kesin hesaplara geçirilmesi.

J) Lütfü Susan hakkında zimmetinden dolayı kanun yoluna başvurulması.

K) Genel Merkezce, İstanbul Şubesine bütçeyi aşan sarflar için gerekli yetki verilmesi ve sarf yetkisinin kaldırılması.

Denetim raporumuza yukardaki tavsiyelerimizle nihayet veriyoruz. 5 Temmuz 1965.

TÜRK-İŞ DENETİM KURULU

BAŞKAN	RAPORTÖR	AZA
Melih Dölen	Nejat Karacagil	Mehmet Yenigelen

NOT: Vesikalar Denetim Kurulu dosyasındadır.

TEKSİF İSTANBUL MERKEZ ŞUBESİNİN MUHASEBE KAYITLARINA GÖRE
31.3.1965 TARİHİ İTİBARİYLE MİZANI.

İZAHAT	BORÇ LİRA KR.	ALACAK LİRA KR.	BAKİYE BORÇ LİRA KR.	BAKİYE ALACAK LİRA KR.
1. KASA	2.574.058.07	2.522.369.47	51.688.60	
2. SEMT ŞUBELER	108.079.22	1.635.138.66		1.527.059.44
3. YURT GELİRLERİ	-	121.263.99		121.263.99
4. TEBERRULAR		87.992.95		87.992.95
5. GENEL MERKEZ	1.209.785.78	2.598.50	1.207.187.28	
6. MUHÎ MASRAF	321.893.26		321.893.26	
7. DEMİRBAŞLAR	59.623.10		59.623.10	
8. ÜCRETLER	72.727.52		72.727.52	
9. BANKALAR	663.108.37	634.628.15	28.480.22	
10. BORÇLULAR	24.205.07	8.665.80	15.539.27	
11. EMANET	32.947.15	2.404.70	30.542.45	
12. KONGREDEN DEVİR	-	81.365.32		81.365.32
13. GAYRİMENKUL	30.000.00		30.000.00	
Y E K Û N	5.096.427.54	5.096.427.54	1.817.681.70	1.817.681.70

TÜRK - İŞ

Denetim Kurulu

1 Numaralı Rapor

ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ

SENDİKASI

DENETİMİ

TÜRK - İŞ

Denetim Kurulu

1 Numaralı Rapor

ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ

SENDİKASI

DENETİMİ

Millet Meclisinden geçmiş olan ve Cumhuriyet Senatosunda müzakere edilmekte olan Sendikalar Kanunu intibakı) gerekçesi ile 1957 kongresinde kabul edilmiş ve muhtelif zamanlarda tadil edilerek 1963 kongresine kadar meri olagelmiş Ana Nizamnamenin (VESİKA-2) 1,3,4,5,14,15,17,18,20,22 maddelerinin tadilleri tadil şekilleriyle birlikte karara bağlanmış (bu tadil şekilleri 1963 kongresi zabıtlarında aynen derç edilmiştir) ve ayrıca 1 ve 2 geçici maddeleri ilâve edilmiştir. İşbu şekilde 1957 Ana Nizamnamesi tadil edilmiş bulunmaktadır.

Ancak kongrede kabul edilen Ana Nizamnamenin geçici 1 maddesi (Sendikalar Kanunu ile Toplu İş Sözleşmesi ve Grev Kanununun tanıdığı müddet içinde Ana Nizamnamenin tümünün bu kanuna intibak ettirilerek ve Ana Nizamnameye girecek hususları tesbit ve derç etmek için Genel Kurul toplantısına lüzum kalmaksızın icra ve idare heyetleri yetkilidir) mealindeki hükmünün mer'i kanunlar hilafına karara bağlanmış olduğu aşikârdır. Zira Cemiyetler Kanununun 22/a.maddesi cemiyetlerin Ana Nizamnamelerinin tadillerini Umumî Heyetlerin vazife ve yetkilerinden olduğunu kayıtlamıştır. Yine aynı kanunun 2/XI. maddesi Cemiyetlerin Ana Nizamnamelerini ne yolda değiştirebileceklerine dair Ana Nizamnamelerine hüküm koymalarını mukayyet kılmıştır. 1963 kongresine kadar mer'i olan tadilli 1957 Ana Nizamnamesinin umumi heyet vazife ve yetkilerine ait 15/d. maddesi (Ana Nizamnamenin tadili için mevcudun üçte ikisinin rey vermiş olmasını) şart koştuğu gibi yine aynı nizamnamenin 16/a. maddesi de Ana nizamnamenin tadilini Umumî Heyet vazife ve yetkisi içinde göstermiştir. Esasında; Seçim, ibra, bütçe, tüzük tadili ve feshi gibi hususlar Umumî Heyetlerin devredilmez vazifelerindendir. Umumi Heyetler, alâkalı kanunların gösterdiği bu kabil vazifeleri İdare Heyetlerine devredemezler. Aksi halde Umumî Heyetler dediğimiz en üst organların hiçbir vazife, mes'uliyet ve fonksiyonu kalmaz. Şu hale göre, I. geçici maddenin 1963 kongresinde Ana Nizamnameye ilâve edilmiş olması keyfiyetini usulsüz ve kanun ruhuna aykırı olduğu kanaatindeyiz.

Bu hususta bilhassa, 1963 kongresi divanının Umumî Heyeti uyarması ve böyle usulsüz bir kararın alınmasını önlemesi lâzım gelirdi. Kaldı ki 1963 kongresinde iş başına gelenler bütün bu kararlar hilafına tanzim ettikleri bir Ana Nizamnameyi (VESİKA-3) Zonguldak'ta müntesir Sendikanın organı olan (İşçi Sendikası) adlı haftalık bir gazetenin 12 Ekim 1963 tarih ve 516 sayılı nüshasında (VESİKA-4) ilân ettirmişler ve ayrıca Zonguldak'ta (İlk Adım) matbaasında bastırarak kitap haline getirmişlerdir.

Bütün bu tetkikler ve karşılaştırmalar neticesinde 5 Temmuz 1964 tarihinde yapılan olağanüstü kongreye kadar Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının elinde üç tane Ana Nizamname olduğunu görüyoruz. Bunların birincisi 1957 Ana Nizamnamesi, ikincisi 1957 Ana Nizamnamesinin 1963 kongresi zabıtlarına uygun olarak tadil edilmiş şekli (VESİKA-5) (Geçici birinci maddesi hariç) üçüncüsü de İcra ve İdare Heyetince tadil edilerek (İlk Adım) matbaasında kitap haline getirilmiş şekli. Bu üç Ana Nizamname içinde 1957 Tüzüğünün 1963 kongresi zabıtlarına göre tadil edilmiş şeklini (Geçici 1. maddesi hariç) yürürlükte olduğunu kabul edebiliriz.

Çalışma Bakanlığı Zonguldak Bölge Çalışma Müdürlüğünün 30 Kasım 1963 tarihli yazılarında (3512 ve 274 sayılı kanunlara aykırı bir husus olmadığı) (VESİKA-6) belirtilen Ana Nizamnamenin ise bütün sıraladığımız bu Ana Nizamnamelerden hangisinin olduğu bilinmemektedir.

İlk Adım Matbaasında bastırılmış olan Ana Nizamname ile kongrenin kabul ettiği Ana Nizamname incelendiğinde: Meselâ Başkanın selâhiyetlerine ait hususların tahrif edilerek sendika başkanına hudutsuz sorumsuz yetkiler tanıdığını alenen görüyoruz. Buna ekli Memurin Yönetmeliğinde ise Sendikanın aylıklı memuru olan ve Mes'ul Muhasip olarak adlandırılan şahsa, seçimle gelmiş Malî Sekreterin çok üstünde yetkiler tanıdığını Başkandan başka hiçbir organa karşı sorumlu tutmadığını da ibretle okuruz. Başkana ait:

1963 kongresinde kabul edilmiş Ana Nizamnamede Madde : 22.
İlk Adım Matbaasında bastırılan Ana Nizamname Madde : 13.
Hes'ul Muhasibe ait :
1957 Memurin talimatnamesi .....Madde : 7.
İlk Adım Matbaasında bastırılan talimatname Madde : 7.

Bir iki misalini verdiğimiz bu hususlar Ana Nizamname ve talimatnamelerin ilgili kanunlara uydurulmasından ziyade bazı şahıslara usul ve nizam dışı selâhiyetler tanınması çabası içinde ele alındığı ortaya çıkar. Ana Nizamnameyi tadilinde, bunu yapanlar o kadar kanun dışı işler yapmışlardır ki: Cemiyetler Kanununun 2/III.maddesindeki (Ana Nizamnamelerde kurucuların adları künye ve adreslerinin bulunması) mealindeki açık hükmünü bile yerine getirememişlerdir. Hattâ, İlk Adım Matbaasına bastırdıkları ve gazete ile neşrettikleri Ana Nizamnameye Geçici.I.maddelilâve ederek Sendikanın millî sendika haline getirileceğine dair Umumî Heyet tasvip ve kararları dışında keyfî hükümler dercetmişlerdir. Bütün bu çabalara rağmen Ana Nizamname 274 sayılı Sendikalar Kanununun hükümlerine uygun değildir.

274 sayılı kanunun mer'iyetini müteakip mezkûr kanunun geçici 4. maddesindeki 6 aylık süre aşmadan Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının Umumî Heyeti toplantıya davet etmesi en uygun bir usul olacaktı.

Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının 274 sayılı Sendikalar Kanununun 26.maddesindeki Umumî Heyet yetkisine ait malî hususları bile bu süre içinde yerine getirmedikleri ve yönetici lerin malî hususlarda yetkileri olmayan kararlar aldıklarını da ayrı idare ve icra heyeti kararlarının incelenmesi safhasında tesbit etmiş bulunuyoruz.

Yukardaki açıklamalarımız muvacehesinde sendikanın 1957 yılı kongresinde yürürlüğe giren ve 1963 kongresinde bazı maddeleri üzerinde tashihat yapılan (Geçici madde hariç) Ana Nizamnamenin, hesaplarını incelediğimiz dönemde yürürlükte olduğunu kabul ettik ve incelemelerimizi buna istinat ettirdik (VESİKA-5)

II- SENDİKANIN DEFTERLERİ VE MAKBUZLARI

1- UMUMÎ HEYET KARAR DEFTERİ

Sendikanın Umumî Heyet karar defteri mevcut olup Zonguldak birinci Noterliğinde 6 Eylül 1963 tarih ve 22675 sayı ile tasdik ettirilmiştir.

Ancak bu defterin boş olduğu da tesbit edilmiştir.

2- YÖNETİM KURULU KARAR DEFTERİ

Yönetim Kurulu karar defteri mevcut olup tetkikimizde methaldar olan kısmı (48.sahifesi) Zonguldak Birinci Noterliğinden 28 Mayıs 1963 tarih ve 13723 sayılı tasdikinden geçmiştir. Karar suretleri (VESİKA-7) raporumuza ilişiktir. Bu defterin 48 ve 91.sahifelerinde mevcut 26 Mayıs 1963 tarihinden 6 Haziran 1964 tarihine kadar yapılan 20 oturuma ait (18.oturum mükerrerdir) kararların tetkikinde:

A) TÜZÜK TADİLİ: 5-5 sayılı kararda Ana Nizamnamenin İdare Heyetince kanuna uydurulduğu ve tasdik edilmek üzere Bakanlığa sunulmasına karar veriliyor, bilâhare mükerrer 18-3 sayılı, kararda da Ana Nizamnamenin eksik taraflarının olduğu belirtiliyor. Esasında, İlk Adım matbaasında bastırılıp gazetede neşredilen Ana Nizamnamenin başkan tarafından yazılan ön sözünde: Bu Ana Nizamnamenin 16. Genel Kurulda kabul edildiği ifadesi ile 5-5 sayılı kararda ki ifadenin tenakuzu kendiliğinden ortaya çıkıyor.

B) ÜYE KAYDİYE ÜCRETLERİ: 1963 kongresinde kabul edilen tahmini bütçede bu fona ait tahsisat kaldırılmış olduğu halde bilâhare Yönetim Kurulunun bütçe hilâfına almış olduğu 5-9 sayılı kararla üye başına 150 kuruş kaydiye verilmesi hususunu kabul etmiş olmasını usulsüz bulduk.

İşbu usulsüz karar gereğince sendika Şubat 1964 sonuna kadar tahsisat olmadan 23.377.50 TL.harcama yapılmıştır.

C) AYLIK HESAPLAR: 2-4, 3-4, 4-3, 5-8, 6-5, 6-6, 10-4, 13-9, 17-2, 18-8, 18-9 ve 19-4 sayılı kararlarda her ay hazırlanan gelir gider cetvellerinin tetkik ve tasvibine müteda ir beyan mevcut olmasına rağmen bu kararlarda rakam olarak hiçbir miktar zikredilmemiş ve bu hesap cetvellerinin hiçbiri de Yönetim Kurulu azalarına imzalattırılmamıştır. Şu halde göre Yönetim Kurulunun tasvip ettiği gelir ve gider rakamlarının tefriki takdire kalıyor. Bu mealde verildiği bildirilen aylık hesap cetvellerinin ihtiva ettiği rakamlarla sendikanın muavin defterlerindeki rakamlar arasında da ayrılık görülmüştür. Ayrıca fasıllar arasında rakam takdim tehirleri de dikkati çekmiştir.

D) YOLLUKLAR VE BUNLARA MİMASIL ÖDENEKLER: 1-4, 2-1,3-6, 15-5, 18-4, 18-12, 18-14 sayılı kararların tetkikinde 274 sayılı Sendikalar Kanununun 26. maddesinin hükümlerinin alenen ihlâl edildiği, yolluk ve ödenekler hususunda Yönetim Kurulunun gelişigüzel kararlar aldığı tesbit edilmiştir.

Mezkûr kanunun 26 cı maddesi her türlü ödenek ve yolluların Genel Kurulda tesbit edileceğine âmirdir.

E) BÜTÇE: 1963 kongresinde tanzim edilmiş bulunan faaliyet ve hesap raporlarına ilişik (VESİKA-8) bir yıllık bütçenin İdare Heyetinin 17-1 sayılı kararında belirtilen normal sarf yolunda olduğu ifadesine karşılık 1963-1964 arası 16. döneme ait hesap tablosunun (VESİKA-9) 4.069.37 TL., propaganda masraflarının 11.048.42 TL., üye kaydiyesinin (Bütçe faslı yok) 10.698 TL. ve yine bütçe tahsisi dışında gösterilen muhtelif masraflardan 166.625.27 TL. leyhte bakiye verdiği bunun 125.593.83. TL.tutarında olan Federasyon grev fonunu bakiyeden düşersek dahi Mes'ul muhasibin (aylıklı memur olan muhasibin) hazırladıkları tabloda Aralık 1963 sonu itibariyle bütçede faslı olan veya olmayan hesapların aleyhte bakiye verdiği halde umumi gelir ve gider ele alınarak leyhte bakiye göstermek suretiyle karar almasını uygun bulmadık. İdare Heyetinin bütçe fasılları arasında münakale yapabilme yetkisi hususunda herhangi bir kayda rastlanmadığına göre Zonguldak Maden İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu Umumi Heyeti yetkilerini tecavüz etmiş bulunmaktadır (Komisyonumuzur incelemesine sunulan vesikalarda)

18-10 ve 19-5 sayılı kararlarda;

a- 16. dönemin ilk birinci yıllık hesabatının tetkik edilmesi kerara bağlanmıştır. Ancak, Mes'ul Muhasip tarafından hazırlanan ve 18 Temmuz 1964 tarih ve 610-12 sayılı yazı ile Yönetim Kurulunun tetkikine sunulan 16. dönem ilk birinci yıllık hesabatında Umumi Heyetin kabul ettiği bütçeye nazaran 63.827.92 TL. fazla harcama göze çarpmaktadır. Bu hesabata ait tablodaki rakamlara göre (VESİKA-10) yekün hatası mevcuttur. Zira fazla harcama 64.028.64 TL.dır.

b- 16.dönem ikinci faaliyet yılı bütçesine gelince; bu yıl bütçesinin (VESİKA-11) 1963 kongresinde kabul edilmiş olan bir yıllık bütçenin aynı olması icap ettiği halde yine mes'ul muhasibin (Sendikanın ücretli memuru olan muhasip) hazırladığı ve 1963 kongresinde kabul edilmiş bütçenin çok üstünde rakamları ihtiva eden bütçenin İdare Heyetince onaylanmasını yine Umumi Heyetlerin yetkisini tecavüz şeklinde telâkki ederiz.

F) HESAPLARI TETKİK KOMİSYONU: 14-1, 2,3,4,5 sayılı kararların tetkikinde; İdare Heyeti azaları tarafından verilmiş bulunan takrir gereğince:

a- Maden mağazasından mevcut alacakların tahsili kayıt ve şartıyla bundan böyle tefkifatların müessesedon yaptırılmamasına.
b- Hesapların tetkiki için tam yetkili bir komisyonun kurulmasına ittifakla karar veriliyor ve 16-1,2,3 sayılı kararlarda 30 Haziran 1963 tarih ve 17553 sayılı noter mukavelesi ile %7 faiz karşılığı Maden mağzasına ödüng verilen paranın (VESİKA-12) 15-5 (1964 tarihinden değil 15-3-1964 tarihinden itibaren mukavelenin şartlarına aynen riayet etmek şartıyla tahsiline 6 oy muhalif 2 oy çekimser ve 7 oy tasviple karar veriliyor. Ayrıca, daha evvelki oturumlarda tam selâhiyetle kurulan hesap tetkik komisyonunun raporunun reddine karar veriliyor.

Bu kararların tetkikinde önemli bir husus dikkati çekiyor. Maden mağzası ile yapılan mukavele. Bu suretle Maden mağzasının sendikaya olan 107.314.50 TL.borcu idare heyetine duyurulmuş oluyor. (Hesap Tetkik Komisyonu tarafından) Bu vaziyete göre yönetim kurulundan habersiz Maden mağzasına verilmiş olan paralar meydana çıkıyor Biz burada sendika başkanının Yönetim Kurulunun kararını almadan yapmış olduğu bütçe dışı hareketi belirtmekle yetinecek ve Maden mağazası bahsine ayrı bir kısımda tekrar avdet edeceğiz.

G) ÖMER KARAHASAN'A VERİLEN PARANIN MAHSUBU: Amerika'ya eğitim için giden sendika üyesi Ömer Karahasan'ın zimmetinde kalan 3000.- TL.nın 3-5 sayılı kararlarda bilâvesika ve bilasebep mahsubunun yapılmasını da doğru bulmuyoruz. Zira hükmî şahsiyete ait bir alacak ancak Genel Kurul kararı ile affolunabilir.

H) SENDİKANIN GAZETESİ: Sendika hükmî şahsiyetinin tasarrufunda bulunan gazetenin müstakil hale getirilmesi ve sendika mâliyesinden ilişiğinin kesilmesi için Yönetim Kurulu 20-5 sayılı kararı ile hazırlık yapılıyor. Bu gibi hareketlerin Umumî Heyetlerden geçmesi lâzımdır. Zira, sendika gazetesinin müstakil hale getirilmek istenmesindeki manayı şu şekilde de düşünmek mecburiyetindeyiz. Gazetenin, 5680 sayılı Basın Kanununun 4 ve 8 maddeleri gereğince bir sahibinin bulunması lâzımdır. Halihazır statü ile (Sendika Gazetesi)nin sahibi Maden İşçileri Sendikası adına Mehmet Alpdündar'dır. Şayet gazete müstakil olursa sahip olarak sendikanın adı kalkac ve aynı kanun hükümleri gereğince bu gazete herhangi bir şahsın sahipliğine tesçil edilecektir. Bu suretle sendikanın yayın organı olan mezkur gazete, sendika hükmî şahsiyeti tasarrufundan çıkıp şahıs tasarrufuna intikal edecektir. Bu sebepledir ki, 20-5 sayılı kararı yerinde bulamadık.

İ) YAPI KOOPERATİFLERİNE VERİLEN PARALAR:

A- 5-11 sayılı kararla (Sendikanın bünyesinde kurulduğu ifadesi ile yapı kooperatifi arsalarının alınmasında.

b- 13-1 sayılı kararla ikinci yapı kooperatifinin eski mukavelesinin 6 ay daha temdidi.

c- 15-1 sayılı kararla yine aynı yapı kooperatiflerinin finansmanlarında kullanılmak üzere 750.000 TL. kredi karşılığı sendikanın bütün maddî ve nakdî varlığı temin olarak ortaya konuyor.

Yapı kooperatifleri, sendikaların bünyesi ve emrinde olmayıp tip statüye bağlı hükmî şahsiyet kazanmış teşekküllerdir. Hudutlu sorumlu olarak faaliyet gösteren ortaklık müesseseleridir. Bu şartlar içinde faaliyet gösteren kooperatiflerin tasarruflarına karşılık, sendikanın varlığını hattâ geleceğini ortaya koyması çok tehlikeli bir harekettir. Bir idare heyetinin faaliyet devresini aşan bu kabil vecibelere girmesini asla uygun bulmadık. Hesapların tetkiki bahsinde bu kısma tekrar avdet edilecek ve bu yoldaki muameleye ait vesaikin durumu izah edilecektir.

J) MADEN MAĞZASI: Yönetim Kurulunun 2-11 ve 16-13 sayılı kararların tetkikinde: Sendikanın, Maden mağzası namında ticarî bir müessese ile bazı malî taahhütlere girdiğini görüyoruz. Merkezi Ankara Çakırkçılar Yokuşu H daverdi Han Kat:3 No.18 de bulunan ve Lütfi Özgermi adında bir şahsa ait olan ticarethanenin Zonguldak Maden Mağzası adlı şubesi Müdürü Ahmet Akman ile sendikayı izafeten Mehmet Alpdündar'la yaptığı ve Zonguldak Birinci Noterliğince 27-4-1964 tarih ve 10187 sayı ile tasdik görmüş mukavelenin tetkikinde: Bu mukavele şartları Ahmet Baş, Necdet Baydar ve Ömer Karahasan'a hazırlattırılmış fakat bilâhare bu tasarıya uymayan ağır şartlarla yeni mukavele yapılmıştır. (VESİKA-13-14)

a- 13. maddesinde: (Sendika mağzasının, mensuplarına satacağı dahi işveren müesseseler bu meblağları çalıştırdığı işçilerin istihkaklarından kesmek mecburiyetinde değildir. Toplu İş Sözleşmesinin 70.maddesi dahi ferden işçiyi bir taahhüde bağlayamadığı gibi yeni iş kanunu tasarısında da işçiden muayyen bir miktar paranın ne haciz ve ne de diğer sebeplerle kesilemeyeceğine dair kesin hüküm vardır. Bir yandan tüzük tadil ederken ileride çıkacak kanunlar dikkate alınacağı konusu üzerinde hassasiyet gösteren sendikanın diğer taraftan iş kanunu tasarısı üzerinde tevakkuf etmeden taahhüde girmesi de dikkate şayandır.

b- 15. maddesinde: 13.maddede zikredilen tefkifatın yapılmasının aksaması hallerinde sendikanın hükmî şahsiyet olarak taahhüde girmesi ticarî ve buna münasil firmalara bol keseden yapılan taahhütlerin acıklı bir misalidir.

c- 16. maddesinde: Sendikanın %10 faizle Maden mağzasına naktî kredi vermeyi taahhüt etmesi şeklini de uygun bulmadık. Zira sendika demek piyasadaki ticarethanelere her halikârda faizle para verip bir nevi faizcilik yapan müessese demek değildir, Devlet vazettiği kanunlarla faiz haddini tesbit etmiş ve bu gibi faiz işlerini yapabilecek müesseseleri de alenen tadat eylemiştir.

Kaldı ki, sendika işbu mukaveleden çok daha evvel Maden mağzası ile münasebet kurmuş ve yatırımlar yapmıştır. Maden mağzasına, Zonguldak I.Noterliğinin 9 Temmuz 1963 tarih ve 17553 sayılı resen borç senedi ile 100.000 TL. (VESİKA-12) gine aynı noterliğin 13 Eylül 1963 tarih ve 23420 sayılı resen borç senedi ile (VESİKA-15-16) 50 50.000 TL. tutarında nakit borç veriş ve ayrıca bu borçlardan ve mukavelelerden çok evvel sendika hükmî şahsiyetine ait ve Ziraat Bankası Zonguldak Şubesindeki 55.000 TL. tutarındaki Hürriyet İstikraz Tahvillerini 10.7.1962 tarihinde çekerek (VESİKA-16-17 ve Maden mağzası Müdürü Ahmet Akman'a 12. Temmuz 1962 tarihli teselüm makbuzu ile teslim etmiştir.

Bütün bu ifadelerimizden şu neticeye varıyoruz: Sendika Başkanı Mehmet Alpdündar, idare heyeti kararı istihsal etmeye dahi lüzum görmeden Ziraat Bankasındaki 55.000 TL. Hürriyet İstikraz Tahvillerini çekip Ahmet Akman'a teslim ediyor ve 1963 kongresine sunulan bilançoda da bu tahvilleri mevcutmuş gibi gösteriyor. Yine idare heyeti kararı almadan Maden mağzasına 150.000 TL.sını %7 faizle veriyor. Bilâhare bazı idarecilerin bunu duyup tesbit etmesinden sonradır ki, 14. oturumda hesap tetkik komisyonu kuruluyor. Ve bu hususlar tesbit edilince alelâcele Maden mağzası ile mukavele yapılıyor. Bilâhare Hesap Tetkik Komisyonunun raporu reddediliyor.

Maden mağzasına verilen paranın faizine gelince, anlaşma gereğince bu mağzadan alışveriş yapanlar sendikanın üyeleridir. Şu hale göre ticarethane bu faizleri işçinin sırtından çıkaracaktır. Sendika parasını işçinin sırtından faizle işletmenin ne dereceye kadar doğru olduğu şüphelidir.

K) İCRA HEYETİNİN ÜCRETLERİ: 20-6 ve 20-7 sayılı kararların tetkikinde Yönetim Kurulunun 274 sayılı Sendikalar Kanununun 26.maddesinin açık hükmü hilâfına İcra Heyeti ücretlerini tesbit etmiş olduğunu da görüyoruz. Bu suretle kanunun yasâkladığı bir fiil daha ortaya çıkıyor.

3- İCRA HEYETİ KARAR DEFTERİ

İcra Heyeti karar defteri mevcut olup, Zonguldak noterliğince 23 Ocak 1958 tarih ve 2348 sayı ile tasdik edilmiştir.

Mezkûr defterin 165 ve 221 numaralı sahifelerinde 5 Haziran 1963 tarihinden 8 Temmuz 1964 tarihine kadar yapılan 35 oturumu ihtiva eden kararların tetkikinde: (VESİKA-18)

A) 14-4 sayılı kararda toplantı salonunun revizyona tabi tutulmasına karar verilmiş olduğu halde bu husus Yönetim Kuruluna getirilmemiştir.

B) Sendika Hukuk Müşaviri Necati Kuroğlu'na kiralanan binanın kiralanış şeklinin, 1-1 sayılı kararda ne olduğu bilinmemekle beraber İdare Heyeti kararına da rastlanmamıştır.

C) 1-2 sayılı kararla Armutçuk yapı kooperatifine verilen 60.000 TL.sının İdare Heyetince karara bağlandığı tesbit edilememiştir.

D) 2-2, 2-3, 2-4, 3-3 sayılı kararları ile memurlar için tesbit edilen maaşlar İdare Heyeti kararından geçmemiştir.

E) İcra Heyetinin muhtelif kararları ile çeşitli derneklere verilen yardım ve teberruların haddinden fazla oluşu nazarı dikkatinizden kaçmamıştır. Kaldı ki, onbinlerce lira tutan bu meblağlar İdare Heyetinin onayına sunulmadan ödenmiş, âdeta bir nevi ihsan dağıtılmıştır. Bu şekilde yardım yapılmasını, sendikanın gayeleri bakımından katiyen terviç etmemekteyiz.

F) Yine, İcra Heyeti karar defterinin tetkikinde, sendika memurlarının senelik ücretli izinlerini kullanmadıklarını buna mukabil ücret tutarlarının kendilerine ödendiği görülmüş ve tesbit edilmiştir. Bu şekilde ödemeler ücretli izin kanununa aykırıdır. Hizmetlilere ödenen bu paralardan dolayı İcra Heyeti mesuldür.

G) Mes'ul Muhasip Zihni Ölmez'in mukavelesinin yenilenmesi hususu İdare Heyetine getirilmemiş ve onaylanmadan Mes'ul Muhasibin mukavelesi riyasetçe yenilenmiştir.

H) Yönetim Kurulu kararına rağmen sendika rozetleri satılmamış ve para alınmadan gelişigüzel dağıtılmış ve bu hususta Yönetim Kurulundan ikinci bir karar istihsal edilmemiştir.

İ) Zehirlenme hadisesi dolayısıyla Devlet Hastahanesi personelinden hekimlere 300 er, Baş Hemşireye 200, hemşire ve diğer personele 100 er TL. tediye edilmiş, fakat Yönetim Kuruluna bu hususta bilgi verilmesine lüzum hissedilmemiştir.

J) Sendika memurlarının ücretlerine mes'ul muhasibin (Memur) teklifi ile gelişigüzel zam yapılmış ve bu yapılan zamlar Yönetim Kurulunun onayından geçirilmemiştir.

K) Toplu İş Sözleşmesi kitaplarından 1000 adedinin E.K.İ Müessesesine satılmasına karar verildiği halde E.K.İ bu kitaplardan almamıştır.

L) İstanbul Üniversitesi elemanlarından birinin ihtisas yapmak üzere Almanya'ya gönderilmesi karşılığında 3000 mark döviz verilmesi kat'iyen doğru değildir. Elemanın sendika ile ilgisi olmadığı gibi kendisinden ne şekilde istifade edilebileceği malûm değildir.

M) Umumî Heyet kararı olmadığı halde her sene Kızılay'a 12.000 TL.sı teberruda bulunulması tervîç edilemez. Zira 16 dönem birinci ilk yıllık bütçesine konan yardımın tutarı bu kabil ödemelerle kat be kat aşılmıştır.

N) Sendika memurlarına hem fazla mesai ücreti ve hem de pirim verilmesi doğru değildir.

O) Bir kısım demirbaşların amortismanı düşüldükten sonra %50 noksanı ile sendika müstahdemine satılması şaibeli bir satış olacağından makbul bir hareket sayılmaz. Zira bu gibi satışın açık arttırma ile yapılması iyi bir usuldür.

Ö) Sendika demirbaşları arasında bulunan telefon cihazesinin icra heyeti kararı ile Bahçelievler İlkokuluna verilmesi ve kayıttan düşülmesinin esbabı mucibesi yoktur. Sendika demirbaşlarının şu ve bu maksatla muhtelif yerlere dağıtılması kabul edilemez.

P) Toplu iş sözleşmesi neresinine ait albümlerden tanesinin 350 TL.sı mukabili 20 adet satın alınması ve bilâhare şikâyet üzerine denetim ve haysiyet divanlarına da mübayaa edilmesi ciddiyetle kabili telif değildir.

R) Sendika İcra Heyeti hiçbir zaman ihraç mekanizması değildir. Herhangi bir üyenin sendikadan nasıl ihraç edileceğine dair gerek ana nizamnamelerde gerekse 274 sayılı sendikalar kanununda sarahat vardır. Bu duruma rağmen, 26-3 sayılı kararla icra heyeti, Şinasi Şengün ve Zeki Kandemiroğlu ile buna mümasil diğer üyeleri İdare Heyetinden geçirmeden direk olarak haysiyet divanına sevketmiştir. Bu gibi tasarruflar maksatlı olup kat'iyen İcra Heyetinin yetkisinde olamaz. Usulsüzdür. Bunun dışında adı geçen ve diğer üyeleri toplu iş sözleşmesinin 4 ve 52 maddeleri gereğince E.K.İ müessesesine şikâyet ve Cumhuriyet Savcılığına yazı yazarak kanunî takibat açmalarını istemek Türk sendikacılığı ilkeleri ile bağdaşmaz. Şayet bu kabil üyelerin kanun indinde bir sorumluluğu varsa bunun daha üst kurullardan geçirilmesi lâzım gelirdi. Aksi halde bir sandalyada bir müddet daha oturacağım diye işçinin ve onun efradı ailesinin nafakaları ile ceffel kalem oynanmamalıdır.

S) 32-2 sayılı İcra Heyeti kararı ile Fransa'ya gidecek eski başkan Mehmet Alpdündar'ın E.K.İ idarecilerine ve Zonguldak Vilâyet erkânına 100 kişilik bir yemek vermesi ve bu yemeğe karşılık sendikadan 2.946 TL.ödenmesi uygun değildir. Eski başkanın yurt dışına çıkmasının hangi sebeple bu şekilde dağdağalı bir teşrifatı gerektirdiğini anlayamadık.

Ş) 35-1 sayılı kararla Fransa seyahatinden dönen eski başkanı karşılamak üzere sekreter, mes'ul muhasip (memur)ve haysiyet divanından müteşekkil bir heyetin masrafları sendikadan ödenmek suretiyle İstanbul'a gitmeleri lüzumsuzdur.

4- ÜYE KAYIT DEFTERLERİ:

Sendikanın üye kayıt defterleri mevcut olup, Zonguldak Birinci Noterliğince 1 Ekim 1963 gün ve 24699, 24700, 24701, 24702 ve 24 Ocak 1964 gün 2175, 2176, 2177, 2178, 2179 ve 2180 sayı ile tasdik edilmiştir.

Bu defterlerde, üyelerin fotoğrafları, adresleri ve imzaları yoktur. Daha evvelki devrelere ait üye kayıt defterleri hakkında bilgi alınmamıştır. Ancak, Cemiyetler Kanununun 6/a maddesi bu kabil defterlerin cemiyetlerin kuruluşlarından itibaren tutulmasına âmirdir. Defterlerin tasdik keyfiyeti ise 274 sayılı Sendikalar Kanununun 28/h maddesi ile vazifelendirilmiştir.

Şu hale göre, sendikanın kuruluşundan itibaren üye kayıt defterlerini muntazaman tutması lâzımdı.

5- AİDAT GELİR VE GİDER DEFTERLERİ: (Muhasebe Defterleri)

Sendikanın hesaplarının kaydedilmesi için muhasebe defterleri (Amerikan usulü) mevcut olup I- Zonguldak Noterliğinin 30 Haziran 1963 tarih ve 15463 sayılı II- Zonguldak Birinci Noterliğinin 7 Eylül 1963 tarih 22752 sayılı tasdikinden geçmiştir. Ayrıca hesaplar muavin defterlere de (tasdiksiz) işlenmiştir. Bu defterlerdeki hesapları tanziminde lüzumundan fazla teferruata kaçılmış ve bazı borç ve alacaklar da hesaplarda gösterilmemiştir. Meselâ: (Hürriyet İstikraz Tahvillerinin gördüğü hareketler ile kooperatiflere verilen borç ve teminatlar gibi) sendika hesaplarının herşeyden evvel Umumî Heyeti teşkil eden ve idare, icra, murakabe heyetlerine seçilen işçilerin anlayabileceği vasatta olması lâzımdır. Aksi halde bu şekilde teferruata kaçmış ve fasılları birbirine karıştırılmış ve arap saçına dönmüş hesaplardan işçi ve idareci hiçbir şey anlamaz ve hesapları ibra edene itimadı da varsa bu şekilde karışık hesaplardan anlamadığı halde itimat ederek ibra eder ve onaylar. Bu kadar karışık hesaplarla onay ve ibra alınarak doğurtulacak aksaklıkları umumî heyetlerin ve idare heyetlerinin mes'uliyetine yüklemeyi de doğru bulmadık. Bu hesaplardaki aksaklık ayrıca işbu raporumuzun (Hesap incelemeleri) bahsinde teker teker izah edilecektir.

6- BİLÂNÇO DEFTERİ:

Sendikanın bilânço defteri mevcut olup Zonguldak Birinci Noterliğinin 6 Eylül 1963 tarih ve 22674 sayılı tasdikinden geçmiştir.

Yapılan tetkikde, bu defterlerin işlenmemiş olduğu görülmüştür. Sendika, 274 sayılı sendikalar kanununun 4. maddesinde belirtilen süre içinde kongreye gitmediğine göre yine aynı kanunun 28. maddesi gereğince tutması icap eden bu deftere 1963 kongresi kapanış ve açılış hesaplarının geçirilmesi lâzım gelirdi. (Bu husus yapılmadığına göre İcra Heyetinin sendikalar kanununun 31/7 maddesine göre tecziyesi lâzım gelir)

7- VARİDAT MAKBUZLARI:

Sendika, 274 sayılı sendikalar kanununun 28/g maddesine uygun varidat makbuzları yoktur. Yönetim Kurulunca bir zabıtla tesbit edilmemiş ve mühürlenmemiş tahsil fişleri kullanılmaktadır.

III- DİĞER HUSUSLAR

I- KONYA BİRLİK KAUÇUK SANAYİİ VE TİCARET SKT.İLE OLAN İHTİLÂFI:

Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının hesaplarını tetkik ederken, Sendika Başkanlığına yukarda adı geçen firma tarafından ihtirname çekildiğini öğrendik. Konya İkinci Noterliğinden keşide edilmiş olan 17 Temmuz 1964 tarih ve 8673 sayılı ihtarnamede firmanın sendikadan alacağı olan 55.723.68 TL.sını ödemediği takdirde T.Ticaret Bankasındaki firma adına bloke edilmiş sendikaya ait Hürriyet İstikraz Tahvillerinin paraya çevrileceği bildiriliyordu.

Himmet Fidancıoğlu ve ortakları Birlik Kauçuk Sanayii ve Ticaret Kollektif Şirketinin sendikaya yaptığı ve sendikanın kayıtlarına 3.3.1962 tarih ve 212 sayı ile geçmiş (VESİKA-19) yazıya göre:

a- Firma üç taksitte ödenmek üzere sendikaya ayakkabı teklif ediyor

b- Sendika üyelerin alacağı bu ayakkabıların bedellerini E.K.İ müessesesinden alanların istihkaklarından azamî üç taksitte kesecektir.

c- Sendika, teslim edilecek bu ayakkabılar karşılığı firmaya teminat verecektir.

d- Firma, ayakkabıların beher çiftine Zonguldağa kadar bütün masraflarını tekeffül ederek 52 TL.dan satacaktır.

Bu teklife karşılık, Başkan Mehmet Alpdündar sendika adına, Himmet Fidancıoğlu firma adına 30 Mart 1962 tarihinde mukavele imzalıyorlar. (VESİKA-20)

Bu mukavelede;

a- Firma, sendikanın bildireceği miktarda ayakkabıyı temin edecek, sendika adına Mehmet Alpdündar da bu taahhüdü kabul ederek firmada bu malların faturasını sendika adına çakaracaktır.

b- Ayakkabılar, sendikanın göstereceği yere kadar her türlü masrafı firmaca temin edilerek gönderilecektir.

c- Ayakkabıların beher çiftinin değeri 55 TL. olacaktır.

d- Sendika, her parti malın sevkinden sonra firmaya (Tahvil, banka garantisi, bono, nakit) gibi teminat verecektir.

Bütün bu anlaşmalardan sonra sendika, Mehmet Alpdündar imzası ile Ticaret Bankası Zonguldak Şubesi Müdürlüğüne 3 Mart 1962 tarih ve 273 sayı ile bir yazı yazıyor. (VESİKA-21)

Bu yazı göreğince sendikanın mezkûr bankadaki istikraz tahvillerinden 50.000 TL. tutarı firma adına bloke ediliyor.

Banka, 5 Mart 1962 tarihli cevabî yazısında (VESİKA-22) 50.000 TL. tutarında tahvilin mezkûr firma adına bloke edildiğini bildiriyor.

Bu suretle ayakkabılar sendikanın gösterdiği mahallere sevk edilip sendika üyelerine satılıyor. Ayakkabıların bedelleri E.K.İ müessesesince borçlu işçi istihkaklarından tahsil edilerek sendikaya dekontlanıyor.

Bu ayakkabıların sevki, satılması ve para tahsili ile firmaya havalesi öyle bir pürüze giriyor ki, heyetimizin eline geçen bilâ imza bir listede (VESİKA-23) bu işe Mehmet Alpdündar'dan maada İlyas, Hayri gibi bir sürü isimler de karışıyor ve nihayet ayakkabıları yollayan firma 17 Temmuz 1964 tarih ve 8673 sayılı ihtarnameyi keşide etmek suretiyle sendikanın bloke edilen tahvillerini paraya çevireceklerini ihtar ediyorlar. İşbu ihtarnameden bahsedilen 150.000 TL.tahvil hususu da dikkate değer zira heyetimize tevdi edilen vesaiklerde bu firmaya 50.000 TL.lık tahvil bloke edileceği tesbit edilmişti.

Ayrıca,

Mehmet Alpdündar, firmanın 52.-TL.lık teklifine karşılık mezkûr ayakkabıların beher çiftini 55 TL.dan almayı taahhüt ediyor.

Mukavelenin 1 ve 3 maddeleri altına el yazısı ile (faturalar Maden mağzasına ve mallar da aynı mağzaya çakarılacak ve yollanacaktır) mealinde yazı yazılıyor. Bütün bunlarla beraber Mehmet Alpdündar sendikaya ait Hürriyet İstikraz Tahvillerinden 50.000 TL.nı firmaya bloke ettiriyor. Bu bloke ettirilmiş tahviller 1963 kongresinde hesaplarda izah edilmeyerek Umumi Heyet iğfal ediliyor.

Mehmet Alpdündar, Haysiyet Divanına verdiği 10 Haziran 1964 tarihli ifadesinde (Konya'da bir tüccara zaman zaman mahallî matbuatta da neşredildiği üzere herhangi bir tahvil verilmesi hususu külliyen uydurma ve yalandır) diyor. Bu ifadeden, Mehmet Alpdündar'ın sendika organlarından habersiz sendika hükmî şahsiyetine ait bir kıymeti tasarruf ettiğinden Konya'daki firmanın keşide ettiği ihtarnamesi ile tesbit etmiş bulunuyoruz.

2- HAYSİYET DİVANINA VERİLMİŞ OLAN İFADELER

Mehmet Alpdündar ile İcra ve Yönetim Kurulu azaları olan Hasan Ulubay (VESİKA-25) Mes'ul Muhasip Zihni Ölmez (VESİKA-26) ve maden mağzası müdürü Ahmet Akman'ın (VESİKA-27) Haysiyet Divanına verdikleri ifadeleri tetkik edildi:

HASAN ULUBAY: (VESİKA-25)

Hülasa olarak, Mehmet Alpdündar'ın Yönetim Kurulundan habersiz Maden mağzasına 208.000 TL. verdiğini Cevdet Balık'tan duyduğunu, Yönetim Kurulunca kurulan yetkili hesap tetkik komisyonunun (İdare Heyeti kararı 14-1, 2, 3, 4, 5) hesapları tetkik edebilmesi için gereken vesikaların Mehmet Alpdündar'ca teslim edilmemiş olduğunu, banka hesaplarının bu hesap komisyonuna gösterilmediğini, Osman İpekçi'nin sendikada suistimal var diye Cumhuriyet Savcılığına başvurduğunu ve burda kendisinin şahit olarak bildirdiklerini söylediğini, kongre zabıtlarının ve tüzüğün tahrif edilerek Başkan Mehmet Alpdündar'a ve onun tayin edeceği şahıslara selâhiyetler tanıyan uydurma maddeler ilâve edildiğini ve Maden mağzasından haraç almak meselesine gelince, Mehmet Alpdündar, Ali Yılmaz, Yusuf Özkan, Kemal Kuyumcu, Zeki Ergenekon ve Cemal Baytekin'in huzurunda bunu açıklayabileceğini esasen Başkan Amerika'ya giderken verdiği direktif üzerine böyle yaptığını ifade etmektedir.

ZİHNİ ÖLMEZ (Sendikanın aylıklı memuru Mes'ul Muhasibi) (VESİKA-26)

Hülasa olarak, Maden mağzasına bilâhare kararı alınmak üzere riyasetin emri ile Haziran 1963 ayı içinde 100.000 TL. ve Eylül 1963 ayı içinde 50.000 TL.sı %7 faizi peşin alınarak ödeme yaptığını, Himmet Fidancıoğlu firmasına verilen tahvilden haberi olmadığını, şayet verilmiş ise bunun resmî muameleden geçmeyip Başkan Mehmet Alpdündar'ın şahsen yaptığı bir muamele olacağını fakat tahviller hesabının meydanda olduğunu, bu hususdaki Osman İpekçi'nin ifadesindeki iddianın varit olmayacağını ifade etti.

AHMET AKMAN (Maden Mağazası Müdürü) (VESİKA-27)

Hülasa olarak, Hasan Ulubay ve Osman İpekçi'nin Maden mağzasına gelerek kendisinden 20.000 Tl. komisyon ve satışlarından %3 hisse istediklerini ve aksi halde mağazayı kapatacaklarını, Mehmet Alpdündar Amerika'da iken Hasan Ulubay'ın kendisinden senetsiz olarak 6.000 TL. borç istediği ve bu parayı verdiğini fakat Hasan Ulubay'ın halen ödemediğini, kendisinin de bu parayı tahsil cihetine gitmemesinin şahsî hatası olduğunu ifade etti.

MEHMET ALPDÜNDAR (VESİKA 24)

Hülasa olarak, sendikayı tüzükte olmayan bütün mevzularda Başkanın temsil ettiğini %3 faizle bankalarda duran parayı %10 faizle Maden mağzasına verdiğini, sendikaya seçimle gelmiş olan Muhasip Cevdet Balık'ın kendisinden habersiz sendikadan 1.977.03 TL. kaydiye ücreti aldığını bu sebeple Ana Nizamnamenin muhasip Cevdet Balık'a tanıdığı imza yetkisi vesair selâhiyetlerini vermediğini ve hattâ Yönetim Kuruluna da, bu şahsa asla yetki vermiyeceğini söylediğini ifade etmektedir.

Mehmet Alpdündar, Haysiyet Divanına verdiği 10 Haziran 1964 tarihli ifadesinde (Konya'da bir tüccara zaman zaman mahallî matbuatta da neşredildiği üzere herhangi bir tahvil verilmesi hususu külliyen uydurma ve yalandır) diyor. Bu ifadeden, Mehmet Alpdündar'ın sendika organlarından habersiz sendika hükmî şahsiyetine ait bir kıymeti tasarruf ettiğinden Konya'daki firmanın keşide ettiği ihtarnamesi ile tesbit etmiş bulunuyoruz.

2- HAYSİYET DİVANINA VERİLMİŞ OLAN İFADELER

Mehmet Alpdündar ile İcra ve Yönetim Kurulu azaları olan Hasan Ulubay (VESİKA-25) Mes'ul Muhasip Zihni Ölmez (VESİKA-26) ve maden mağzası müdürü Ahmet Akman'ın (VESİKA-27) Haysiyet Divanına verdikleri ifadeleri tetkik edildi:

HASAN ULUBAY: (VESİKA-25)

Hülasa olarak, Mehmet Alpdündar'ın Yönetim Kurulundan habersiz Maden mağzasına 208.000 TL. verdiğini Cevdet Balık'tan duyduğunu, Yönetim Kurulunca kurulan yetkili hesap tetkik komisyonunun (İdare Heyeti Kararı 14-1, 2, 3, 4, 5) hesapları tetkik edebilmesi için gereken vesikaların Mehmet Alpdündar'ca teslim edilmemiş olduğunu, banka hesaplarının bu hesap komisyonuna gösterilmediğini, Osman İpekçi'nin sendikada suistimal var diye Cumhuriyet Savcılığına başvurduğunu ve burda kendisinin şahit olarak bildirdiklerini söylediğini, kongre zabıtlarının ve tüzüğün tahrif edilerek Başkan Mehmet Alpdündar'a ve onun tayin edeceği şahıslara selâhiyetler tanıyan uydurma maddeler ilâve edildiğini ve Maden mağzasından haraç almak meselesine gelince, Mehmet Alpdündar, Ali Yılmaz, Yusuf Özkan, Kemal Kuyumcu, Zeki Ergenekon ve Cenal Baytekin'in huzurunda bunu açıklayabileceğini esasen Başkan Amerika'ya giderken verdiği direktif üzerine böyle yaptığını ifade etmektedir.

ZİHNİ ÖLMEZ (Sendikanın aylıklı memuru Mes'ul Muhasibi) (VESİKA-26)

Hülasa olarak, Maden mağzasına bilâhare kararı alınmak üzere riyasetin emri ile Haziran 1963 ayı içinde 100.000 TL. ve Eylül 1963 ayı içinde 50.000 TL.sı %7 faizi peşin alınarak ödeme yaptığını, Himmet Fidancıoğlu firmasına verilen tahvilden haberi olmadığını, şayet verilmiş ise bunun resmî muameleden geçmeyip Başkan Mehmet Alpdündar'ın şahsen yaptığı bir muamele olacağını fakat tahviller hesabının meydanda olduğunu, bu hususdaki Osman İpekçi'nin ifadesindeki iddianın varit olmayacağını ifade etti.

AHMET AKMAN (Maden Mağazası Müdürü) (VESİKA-27)

Hülasa olarak, Hasan Ulubay ve Osman İpekçi'nin Maden mağzasına gelerek kendisinden 20.000 Tl. komisyon ve satışlarından %3 hisse istediklerini ve aksi halde mağazayı kapatacaklarını, Mehmet Alpdündar Amerika'da iken Hasan Ulubay'ın kendisinden senetsiz olarak 6.000 TL. borç istediği ve bu parayı verdiğini fakat Hasan Ulubay'ın halen ödemediğini, kendisinin de bu parayı tahsil cihetine gitmemesinin şahsî hatası olduğunu ifade etti.

MEHMET ALPDÜNDAR (VESİKA 24)

Hülasa olarak, sendikayı tüzükte olmayan bütün mevzularda Başkanın temsil ettiğini %3 faizle bankalarda duran parayı %10 faizle Maden mağzasına verdiğini, sendikaya seçimle gelmiş olan Muhasip Cevdet Balık'ın kendisinden habersiz sendikadan 1.977.03 TL. kaydiye ücreti aldığını bu sebeple Ana Nizamnamenin muhasip Cevdet Balık'a tanıdığı imza yetkisi vesair selâhiyetlerini vermediğini ve hattâ Yönetim Kuruluna da, bu şahsa asla yetki vermiyeceğini söylediğini ifade etmektedir.

Bütün bu ifadelerin tetkikinde sendika hükmî şahsiyetinin bir faaliyet devresi içinde temsil etmeleri için umumî heyetçe seçilen idarecilerin, sendika işleyiş ve hesapları yüzünden nasıl birbirlerine düştüklerini ve bazı ticarî müesseselerin sendika parasına nasıl göz dikmiş olduklarını ibretle müşahede ediyoruz.

Kendisine hudutsuz sorumsuz salâhiyetler bahşeden başkan başkan, Genel Kurul ve Yönetim Kurulunca seçilmiş ve İcra Heyetinin ayrılmaz bir rüknü olan muhasip sekreterin imza yetkisini hakkı olmadığı halde kaldırıyor ve bu yetkiyi sendikanın aylıklı memuru olan bir zata veriyor. Bu yetişmiyormuş gibi hayrat dağıtırcasına sendikanın nakit, tahvil, menkul, gayrimenkul, demirbaş ve hattâ gelecekteki kıymetlerini dahi ticarî müessesselere dağıtıyor, kooperatiflere veriyor ve onların tasarrufları için teminat olarak ortaya koyuyor ve bütün yapılan bu işlere de (Sendikanın parasını iyi bir şekilde nemalandırıyorum) diyor. Yönetim Kurulunun bir kısmı bu olayları tasvip ediyor ve sendikanın gidişatını beyenmeyip hesap soranlarda derhal haysiyet divanına sevkedilerek sendikadan ihraç ediliyorlar. Bu yetmiyormuş gibi E.K.İ müessesesine başvurularak bu şahısların efradı ailelerinin nafakaları ile oynanmak isteniyor.

3- İMZA SİRKÜLERLERİ:

1963 kongresinde seçilenler, Zonguldak Birinci Noterliğinin 28 Mayıs.... tarih ve 13722 sayılı tasdikli ile birinci sirkülerlerini tanzim ve imza ediyorlar. (VESİKA-28) Ancak, bu arada Zihni Ölmez'le (Sendikanın aylıklı memuru) Mes'ul Muhasip olarak hükmî şahsiyeti temsilen ikinci derecede imza salâhiyeti tanınıyor.

Aynı noterlikte 22 Kasım 1963 tarih ve 29241 sayı ile tanzim ettikleri ikinci sirkülerde (VESİKA-29) İcra Heyeti azası olan malî sekreterin imza yetkisi kaldırılıyor ve sendikanın ücretli memuru olan Zihni Ölmez ve Şenol Kılıç Bolginer'le hükmî şahsiyeti temsilen birinci ve ikinci derecede imza salâhiyeti tanınıyor.

Bilâhare, yine aynı noterlikte tanzim edilen 28 Şubat 1964 tarih ve 05333 sayılı sirkülerde (VESİKA-30) ikinci Başkan Necdet Baydar'a imza salâhiyeti veriliyor.

Bütün bunlardan sonra, aynı noterlikte yapılan 12 Haziran 1964 tarih ve 13736 sayılı sirkülerde (VESİKA-31) başkana, malî sekretere ve sendikanın ücretli memurları olan Zihni Ölmez ile Şenol Kılıç Bolginer'le birinci ve ikinci derecede imza salâhiyeti tanınıyor.

İşte, bu sirküler hegemanyasi ile sendikanın icra ve faaliyetleri umumî heyetlerce seçilen yöneticilerden alınarak sendikaya tayinle gelmiş ücretli memurların eline tevdi ediliyor.

Malum olduğu veçhile cemiyetlerin organları kanunlar ve bunlara göre tanzim edilmiş Ana Nizamnamelerle sıralanmıştır. En üst organ olan Umumî Heyetlerdir. Bu organlar tarafından seçilen İdare Heyetleri Umumî Heyetlere karşı sorumludurlar. İcra Heyetleri ise hem idare heyetlerine ve hem de umumî heyetlere karşı mes'uliyet taşırlar. Yine Umumî Heyetlerce seçilmiş Denetim Kurulları İcra ve İdare Heyetlerinin faaliyetlerini denetler. Haysiyet Divanı ise bu görevlerini istismar edenleri cezalandırır. İcra Heyetindeki görevliler eşit haklara sahiptirler. Yalnız kimi başkan, kimi sekreter veya muhasip olarak vazifelendirilmişlerdir.

İşte bizim cemiyet anlayışımız bu merkezdedir. Şayet bu şahıslardan biri çıkıp da bütün bu organların üstünde âmiri mutlak kesilir ve hudutsuz sorumsuz icraata kalkar ve cemiyetin yukarda tedat ettiğimiz organları ona dur demezlerse, işte Türkiye çapında büyük bir şöhreti olan Zonguldak Maden İşçileri Sendikası da bu hale düşer.

4- GREV FONUNDAN MADEN İŞÇİLERİ FEDERASYONUNA SATILAN ARABA

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası eski başkanı Mehmet Alpdündar'ın Amerika'dan getirdiği ve şahsına ait 958 modeli müstamel (CHEVROLET) marka O/ AT 394 plâka numaralı binek arabası bedelinin sendika grev fonundan mahsup edilerek Maden İşçileri Federasyonuna satış tarzını da uygunsuz bulduk.

Şöyle ki: Maden İşçileri Federasyonu, Maden İşçileri Sendikası Başkanlığına Zonguldak B rinci Noterliğinden 8 Temmuz 1963 tarih ve 17241 sayı ile verdiği muvafakatnamede (VESİKA 32) Federasyon için Mehmet Alpdündar'dan alınan binek arabasının bedeli sendikanın federasyona yatıracağı aidat ve grev fonundan kesilerek Mehmet Alpdündar'a veya onun göstereceği herhangi bir bankadaki hesabına yatırabileceğini bildiriyor. Ayrıca Federasyon Mehmet Alpdündar'a bu araba karşılığı (66.180.-TL. bonolar veriyor) (VESİKA 33)

Bu şekilde araba satışından üç nokta üzerinde durmak lüzumunu hissettik.

Birincisi, Eski başkan Mehmet Alpdündar'ın şahsına ait bir arabanın satılmasında ne sebeple Zonguldak Maden İşçileri Sendikası âlet ediliyor: İkincisi, mezkûr arabanın satış bedeli, hangi sebeple ömürlerini yüzlerce metre toprak altında tüketen maden işçilerinin kanunî direnmesi için ayrılmış grev fonundan ödenmesine muvafakat ediliyor.

Üçüncüsü, 58 model müstamel bir arabanın ne sebeple piyasa rayicinin çok üstünde bir fiatla satın alınması sağlanıyor.

Bu hususta bazı vesikaların tetkikinde, esasen arabanın 45.000 TL. üzerinden alınması için Zonguldak Birinci Noterliğinin 21 Ağustos 1958 tarih ve 20967 sayılı tasdiklerinden geçmiş federasyon İcra Heyeti karar defterinin 136 sahifesinde 13 Şubat 1964 tarih ve 27 sayılı karar olduğu tesbit edilmiştir. Bu kararda Federasyon muhasibi Hamdi Güvenç'in (Alınan otomobil 45.000 TL. değil 60.000 TL.na alınmıştır bu bakımdan kararaa muhalifim) mealinde şerh verilmiştir. Halbuki yine federasyonun 5 Mart 1964 sayılı yazısından elde 66.180 TL.bono olduğu da anlaşılıyor. (VESİKA 34) Bütün bu olaylar bize başkanın şahsî çıkarı uğruna, sendikanın grev fonuna dahi göz dikerek paralarının harcanmasına müsamaha ettiğini gösteriyor.

IV- SENDİKANIN 1 MAYIS 1963 İLÂ 30 HAZİRAN 1964 DÖNEMİ HESAPLARININ İNCELENMESİ

1- GİRİŞ

Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının 1 Mayıs 1963 ilâ 30 Haziran 1964 dönemi hesapları Komisyonumuzca incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara varılmıştır. Ancak bu incelemelerimiz çok kısa, yedi günlük bir süreye inhisar ettiğinden hesaplar üzerinde tam manâsıyla derinine bir inceleme yapılamamış bu sebeple bazı hesapların üzerinde fazla durulmamıştır. İncelemeler sırasında bazı ahvalde bankalar vesaire müesseseler üzerinde mukabil incelemeler yapılması lüzumu hasıl olmuş, fakat gerek komisyonun yetkisizliği ve gerekse vakit imkânsızlığı bunun yapılmasına mani olmuştur. Ancak bu gibi konulara da raporumuzda yer verilmiş ve Zonguldak'ta faaliyette bulunan diğer komisyon tarafından bu konuların incelenmesinin yapılarak neticeye ulaştırılmasının yerinde olacağı belirtilmiştir.

İnceleme esnasında Komisyonumuzu, sendikanın elde mevcut tüzüklerinden hangisinin yürürlükte olduğu konusu tereddüde düşürmüş, fakat yapılan incelemeler sonucu raporun I ci bölümünde belirtildiği gibi 1963 tarih ile tadil edilmiş olan 1957 tarihli tüzüğün yürürlükte olduğu anlaşılmış ve tenkitlerimiz adı geçen tüzük esas alınarak yapılmıştır.

Komisyonumuz incelemelerinde tenkit yaparken sırayla sendikalar kanununu, sendika tüzüğü, genel kurul kararları, idare heyeti kararları ve icra heyeti kararlarını esas almış ve bunların ışığı altında sendikanın 1 Mayıs 1963 ilâ 30 Haziran 1964 dönemi faaliyetlerini incelemiştir.

İncelemelerimiz son Yönetim Kurulunun sendika idaresini eline aldığı 1 Mayıs 1963 tarihi ile olağanüstü kongrenin yapıldığı 5 Temmuz 1964 e tekaddüm eden 30 Haziran 1963 tarihleri arasına inhisar etmiştir. Temmuz ayının muameleleri defterc intikal ettirilmediğinden Temmuz ayı ile ilgili 5 günlük muameleler hesaplarınıza katılmamıştır. Ancak bazı şahısların sendikaya olan borç durumlarının tesbiti yönünden, Temmuz ayında müessesedeı alınmış bulunan borçlar ve borçluları tesbit edilmiş olup, raporun ilgili bölümlerinde bilgi verilmiştir.

5 Temmuz 1964 de olağanüstü bir kongre yapıldığından, henüz sendikanın gelir ve gider durumunu gösteren bir cetvel tanzim edilmediği gibi, bir bilânço da çıkarılmamıştır. Tarafımızdan bu cetvel tanzim edilmiş ve 30 Haziran 1964 tarihi itibarı ile de bir bilânço tanzim edilmiştir.

İnceleme sonuçlarını toplayan bu raporda önce gelir-gider muvazenesi, sonra bunlar üzerindeki tenkitler, bilâhare bilânço ve onun üzerinde yapılan tenkitlere geçilerek rapora bir sonuç kısmı ile son verilmiştir.

2. Sendikanın 1 Mayıs 1963 - 30 Haziran 1964 tarihleri arası gelir-gider muvazenesi.

Defter kayıtları ve vesikalar üzerinde yaptığımız incelemelere nazaran sendikanın adı geçen ondört aylık döneminde yapılan giderler ve sağlanan gelirleri ile bunların muvazenesi aşağıda gösterilmiştir.

GİDERLER	:	
YARDIMLAR	:	295.178.82
Hastalık yardımları		156.968.98
Boşta kalma "		12.106.81
İhtiyarlık "		22.654.69
İhraç "		64.144.15
Ölüm "		38.754.19
Mütoferrik "		550.-
GENEL GİDERLER:		1.189.024.13
Maaşlar		110.913.49
Çocuk paraları		1.736.84
Hakkı huzurlar		20.211.45
Fazla mesai ve prim		4.661.18
Kasa tazminatı		1.800.-
Memur ikramiyeleri		13.585.32
Sosyal yardımlar		6.399.13
Müstahdem giydirme masrafı		1.823.25
Yurt içi seyahat masrafı		55.264.22
Yurt dışı " "		47.451.71
Damga pulu masrafları		216.45
Eskişehir Oleyis Sendikasına grev yardımı		2.500.-

Bina vergileri	2.973.04
Noter harçları	5.936.43
Oto masrafları	6.904.35
Kongre masrafları	16.893.64
Propaganda "	48.982.62
Kırtasiye masraf.	16.315.10
Tören ve donanma m.	2.273.80
Hayır cemiyetlerine yardımlar	11.680.-
Tenvir, teshin ve su masrafları	8.230.84
Kira masrafları	150.-
PTT masrafları	20.384.61
Abone ve ilân m.	2.961.10
Büro tamirat ve temizlik masrafları	1.766.84
Üye kaydiye ücret.	23.377.50
Sigorta masrafları	1.136.15
Misafir ağırlama m.	14.268.86
Dava masrafları	411.19
Sabit kıymetler tamir ve bakım mas.	18.581.90
Başkanlık tahsisatı	9.162.50
Maaşlı başkan istihkakları	60.259.77
Federasyon aidat.	128.788.50
Grup sigortası ve işveren hissesi	6.448.50
Eki.Aidat tahsil m.	31.182.-
Türk-İş aidatları	97.276.50
Delege seçimi mas.	1.856.70
Eğitim masraf.	27.875.88
İşçi bayramı m.	8.380.57
Toplu sözleşme m.	48.793.96
Memurlara ödenen tazminatlar	2.062.50
İdare heyeti toplantı masrafları	20.283.26
Federasyon grev fonu	157.592.49
İBM. Makinaları masrafı	12.397.83
Uzlaştırma komisyon masrafları	9.364.30
Rozet masrafları	14.971.-
Toplu sözleşme baskı masrafı	10.000.-
Kıbrısa yardım	5.473.81
Kızılaya yardım	12.000.-
Vasıta masrafları	3[illegible],393.06
Müteferrik m.	6.423.34
Amortismanlar	16.640.08
Sendika gazetesi m.	31.606.57

GELİRLER	:	2.174.774.32
Azalar aidatı	:	2.075.713.93
Muhtelif gelirler:		99.060.39
Banka faizleri		49.080.60
Bina kiraları		42.420.-
Banka ikramiyeleri		1.300.-
Müteferrik gelirler		6.259.79

GELİR VE GİDER FARKI:

Gelirler	2.174.774.32
Giderler	- 1.484.202.95
Gelir, gider farkı	690.571.37

3. GELİR VE GİDERLER KONUSUNDAKİ TENKİTLERİMİZ

A. Gelirler

Gelirler arasında en mühim kalemi 2.075.713.93 lira ile azalar aidatı teşkil etmektedir. Aidatlar EKİ. tarafından işçi ücretlerinden kesilmekte ve bankalardaki sendika hesabına yatırılmaktadır. Komisyonumuzca, bankalara yatırılan bu aidatlar, banka dekontları ile karşılaştırılarak, sondaj suretiyle incelenmiş ve tenkit konusu bir noktaya rastlanmamıştır. Ancak Zonguldak'ta çalışmakta bulunan mahallî komisyonun bu banka dekontları ile EKİ de işçilerden fiilen kesilmiş aidatları gösterir hesapları karşılaştırıp inceleyip mutabakat sağlanmasında fayda vardır.

Diğer gelir kalemleri olan banka faizleri ve müteferrik gelirler arasında, Zonguldak'ta bulunan Maden mağzasından alınan ve toplamı 12.948.50 liraya ulaşan gelirler konusuna ileride bilânço üzerinde yapacağımız tenkitlerde temas edileceğinden burada üzerinde durulmamıştır.

B. Giderler

Burada sadece tenkidini yaptığımız gider kalemleri üzerinde durulacak diğerleri üzerinde durulmayacaktır.

Maaşlar:

Maaşlar defterlere nazaran bu ondört aylık sürede 110.913.49 liraya ulaşmıştır.

Sendika Yönetim Kurulunun 12.10.1963 tarih ve 9/4 sayılı kararı ile yürürlüğe giren yeni memur yönetmeliğinin 24 cü maddesinde aynen şöyle denilmektedir. "Sendikada çalışan memur müstahdem ve teknik elemanların terfileri 3 senede bir nesul muhasipliğin teklifi, riyasetin tasvip ve takdiri ile yapılır. Terfileri mütaakip ilk idare heyeti oturumunda bilgi verilir.

Görüldüğü gibi sendikaya giren bir memur en erken üç sene sonra terfi edebilecektir.

Halbuki sendika icra kurulu aldığı usulsüz iki kararı ile üç yıllarını henüz doldurmamış bulunan bazı memurlarını terfi ettirmiştir. Bunlar aşağıda gösterilmiştir:

İcra Kurulu Tarihi	Kararı Nosu :	Terfi edenin adı	İşe giriş tarihi	Terfi tarihi	Terfi ettiği meblağ
15.1.1964	9/7	Nahit AKGÜN	15.7.1961	15.1.1964	850.-
"	"	Şenol K.BELGİNER	1.7.962	15.1.1964	850.-
7.2.1964	10/1	Radife DÜNÇSOY	5.2.1963	7.2.1964	375.-
"	"	Ülker KARAKAYA	12.9.1963	7.2.1964	400.-
"	"	Hatice ACUN	9.9.1963	7.2.1964	350.-

Mehmet Alpdündar, Cevdet Balık ve Celâl Gökçe'den kurulu üç kişilik İcra Kurulu memur yönetmeliğinin 24 cü maddesine aykırı olarak üç yıllarını henüz doldurmamış bu memurları terfi ettirmişlerdir. Gerek yönetmelikte ve gerekse idare heyetinin 25.6.1963 tarih ve 2/8 sayılı kararında İcra Kurulunun memurların terfisi konusunda aldığı kararları İdare Heyetine sunması lâzım geldiği belirtilmesine rağmen, İcra Kurulu bunları İdare Heyetine de arzetmemiştir. Böylece iki yönden yönetmeliğe aykırı hareket edilmiştir.

Haksız olarak yapılan bu ödemelerin ilgililerin terfi tarihlerindeki maaşları nazarı itibare alınarak, terfi ettikleri meblağlarla arasındaki farkın 5.7.1964 tarihine kadarki tutarlarının yukardaki isimleri belirtilen üç kişilik İcra Kurulundan kanunî faizleri ile birlikte takip ve tahsili gerekir.

2. MEMUR İKRAMİYELERİ

Memur ikramiyelerinin tutarı 13.585.32 liradır. Gerek eski ve gerekse yeni İdare Heyetinin 12.10.1963 tarih ve 9/3 sayılı kararı ile yürürlüğe giren memur yönetmeliğine göre memurlara yılda iki maaş tutarında ikramiye verilmektedir. Adı geçen yönetmeliğin 25 ci maddesine nazaran ilk ikramiye senenin 6 cı ve ikinci ikramiye ise onikinci ayında ödenecektir. Esasen bu nevi ikramiye ödemekte olan diğer iktisadî devlet teşekkülleri v.s. yerlerde de adı geçen ikramiyeler yılın altıncı ve onikinci ayında ödenmektedir.

Halbuki sendikada memurların 1963 yılı ikinci ikramiyeleri yani 1963 yılının onikinci ayında ödenmesi gereken ikramiyeler 1963 yılının 7 ci ayında peşin olarak ödenmiştir. Aynı şekilde 1964 yılının birinci yani, 1964 yılı Haziran'ında ödenmesi gereken ikramiyeler ise dördüncü ayda ödenmek suretiyle memur yönetmeliğine aykırı hareket edilmiştir.

Adı geçen ikramiyeler aşağıda gösterilmiştir:

İkramiyenin mahiyeti	Fiş no.	Ödeme tarihi	Hak kesbedilecek tarih	Tutarı
1963 yılı II.ikramiyesi	30 Mah.	15.7.1963	31.12.1963	5.735.32
"	59 "	31.7.1963	31.12.1963	750.-
1964 yılı I.ikramiyesi	5 "	6.4.1964	30.6.1964	5.350.-
" II.ikramiyesi	60 "	28.4.1964	31.12.1964	1.750.-

Görüldüğü gibi, memurlara henüz hak etmedikleri ikramiyeleri peşin olarak ödenmektedir. Hattâ yukarıda tarih ve noları gösterilen mahsup fişleri incelenecek olursa, bir kısım memurlara bu meblağın daha önce avans olarak verildiğini de görmek mümkündür. Böylece sendika parasının vaktinden önce kasadan çıkmasına sebebiyet verilmekte ve nemalanmasına, yani sendikanın bir gelir elde etmesine engel olunmaktadır. Bu meblağların ödenme tarihleri ile hak kesbedilme tarihleri arasındaki süreye ait kanunî faizlerinin hesaplanması suretiyle tediyenin yapılmasına sebebiyet verenlerden takip ve tahsili gerekir.

İcra Kurulu Tarihi	Kararı Nosu :	Terfi edenin adı	İşe giriş tarihi	Terfi tarihi	Terfi ettiği meblağ
15.1.1964	9/7	Nahit AKGÜN	15.7.1961	15.1.1964	850.-
"	"	Şenol K.BALKİNER	1.7.962	15.1.1964	850.-
7.2.1964	10/1	Radife DÜNÇSOY	5.2.1963	7.2.1964	375.-
"	"	Ülker KARAKAYA	12.9.1963	7.2.1964	400.-
"	"	Hatice ACUN	9.9.1963	7.2.1964	350.-

Mehmet Alpdündar, Cevdet Balık ve Celâl Gökçe'den kurulu üç kişilik İcra Kurulu memur yönetmeliğinin 24 cü maddesine aykırı olarak üç yıllarını henüz doldurmamış bu memurları terfi ettirmişlerdir. Gerek yönetmelikte ve gerekse idare heyetinin 25.6.1963 tarih ve 2/8 sayılı kararında İcra Kurulunun memurların terfisi konusunda aldığı kararları İdare Heyetine sunması lâzım geldiği belirtilmesine rağmen, İcra Kurulu bunları İdare Heyetine de arzetmemiştir. Böylece iki yönden yönetmeliğe aykırı hareket edilmiştir.

Haksız olarak yapılan bu ödemelerin ilgililerin terfi tarihlerindeki maaşları nazarı itibare alınarak, terfi ettikleri meblağlarla arasındaki farkın 5.7.1964 tarihine kadarki tutarlarının yukardaki isimleri belirtilen üç kişilik İcra Kurulundan kanunî faizleri ile birlikte takip ve tahsili gerekir.

2. MEMUR İKRAMİYELERİ

Memur ikramiyelerinin tutarı 13.585.32 liradır. Gerek eski ve gerekse yeni İdare Heyetinin 12.10.1963 tarih ve 9/3 sayılı kararı ile yürürlüğe giren memur yönetmeliğine göre memurlara yılda iki maaş tutarında ikramiye verilmektedir. Adı geçen yönetmeliğin 25 ci maddesine nazaran ilk ikramiye sonunun 6 cı ve ikinci ikramiye ise onikinci ayında ödenecektir. Esasen bu nevi ikramiye ödenekte olan diğer iktisadî devlet teşekkülleri v.s. yerlerde de adı geçen ikramiyeler yılın altıncı ve onikinci ayında ödenmektedir.

Halbuki sendikada memurların 1963 yılı ikinci ikramiyeleri yani 1963 yılının onikinci ayında ödenmesi gerekken ikramiyeler 1963 yılının 7 ci ayında peşin olarak ödenmiştir. Aynı şekilde 1964 yılının birinci yani, 1964 yılı Haziran'ında ödenmesi gerekken ikramiyeler ise dördüncü ayda ödenmek suretiyle memur yönetmeliğine aykırı hareket edilmiştir.

Adı geçen ikramiyeler aşağıda gösterilmiştir:

İkramiyenin mahiyeti	Fiş no.	Ödeme tarihi	Hak kesbedilecek tarih	Tutarı
1963 yılı II.ikramiyesi	30 Mah.	15.7.1963	31.12.1963	5.735.32
"	59 "	31.7.1963	31.12.1963	750.-
1964 yılı 1.ikramiyesi	5 "	6.4.1964	30.6.1964	5.350.-
" II.ikramiyesi	60 "	28.4.1964	31.12.1964	1.750.-

Görüldüğü gibi, memurlara henüz hak etmedikleri ikramiyeleri peşin olarak ödenmektedir. Hattâ yukarıda tarih ve noları gösterilen mahsup fişleri incelenecek olursa, bir kısım memurlara bu meblağın daha önce avans olarak verildiğini de görmek mümkündür. Böylece sendika parasının vaktinden önce kasadan çıkmasına sebebiyet verilmekte ve nemalanmasına, yani sendikanın bir gelir elde etmesine engel olunmaktadır. Bu meblağların ödenme tarihleri ile hak kesbedilme tarihleri arasındaki süreye ait kanunî faizlerinin hesaplanması suretiyle tediyenin yapılmasına sebebiyet verenlerden takip ve tahsili gerekir.

Memurlardan Şenol Kılıç BELGİNER'e 31.12.1963 tarihinde ödenmesi gereken ikramiyenin 31.7.1963 tarihinde ödenmesine dair karar 25.7.1963 tarihinde 5/2 sayı ile icra heyetince alınmıştır. Bu nokta bahsi geçen ödemeler idare heyeti kararından geçmediğine göre bu nevi ödemelerin İcra Heyetince müsbet karşılandığı ve onlarca ödetildiğini gösterdiğinden, sorumlulukta onlara terettüp edecektir.

31.12.1964 tarihinde hakedilerek ödenmesi gereken 1750.- liranın ise derhal kendilerine ödeme yapılan memurlardan geri alınması icabeder.

3. YURT İÇİ SEYAHAT MASRAFLARI

Bu masraflar, sendika idarecilerinin yurt içinde, sendikanın faaliyetlerini yürütmek için yapmaları gereken masraflardır. Genel Kurul kabul ettiği bütçe taslağında her nekadar 50.000 TL.nın bu maksatlar için harcanmasına müsaade vermiş ise de, bu harcamaların tabiatı ile yine idare heyeti ve icra heyeti kararları ile yapılması gerekmektedir. İdare Heyeti bu yıl zarfında yurt içi seyahatleri için 50.000 liradan fazla harcayamıyacaktır. Ama bu harcamaların sendikanın gayelerine uygun olarak yapılması gerekmektedir.

Nitekim gerektiği zaman, yani sendika gayelerine uygun ve lüzumlu bir seyahat yapılması icabettiğinde idare heyeti veya icra heyeti lüzumlu kararları almışlardır. Komisyonumuz bu gibi kararlara dayanılarak yapılan seyahat masraflarını usulüne uygun kabul etmiş ve tenkit konusu yapmamıştır.

Ancak İdare Heyeti ve İcra Heyeti kararı olmaksızın yapılmış yurt içi seyahat masrafları ise komisyonumuzca kabule şayan görülmemiştir. Bunlar tamamen keyfî bir şekilde yapılmış seyahat masraflarıdır. Kimin kararı ile ve ne sebeple ödenmiştir? Toplamı binlerce lirayı bulan bu paralar neden sorumsuz bir şekilde harcanmıştır. Aşağıda teferruatı ile bir cetvel haline dökülen bu giderlere bakılınca sendika parasının idareciler ve bilhassa Mehmet Alpdündar tarafından tamamen şahsî arzu ve zevkleri için nasıl harcandığı görülecektir. Adı geçen şahıs zamanının çoğunu Zonguldak dışında geçirmiştir. İdare Heyeti ve İcra Heyeti kararı olmaksızın yapılmış bu giderlerin toplamı 30.645.85 liraya ulaşmaktadır. Her ay yapılan gelir ve giderler İdare Heyetince birkaç ay sonra incelenmekte ve kabul edilmektedir. Bu yönden usule aykırı olarak yapılan bu keyfî seyahat giderlerinin bilâhare yine İdare Heyetince tasvip edilmesi İdare Heyetinin mesuliyetini gerektirecektir. Dolayısıyla adı geçen meblağın usulsüz harcanması hasebiyle İdare Heyetinden aranması gerekir.

Her nekadar bu giderler onlarca tasvip edilmişse de harcamalar gayeye uygun olmayıp keyfîdir. Her aya ait bu seyahat giderlerinin ayrı ayrı toplanması ve adı geçen masrafları tasdik eden İdare Heyeti üyelerinden kanunî faizi ile takip ve tahsili gerekir. Bu yurt içi seyahat masraflarında bilhassa iki nokta dikkatimizi çekmiştir:

a) Birincisi Başkan Mehmet Alpdündar yaptığı seyahatlerde, İdare ve İcra Heyetleri kararları olsun olmasın, seyahatin yol parasını ve 50.- TL.da günlük harcırah almasına rağmen ayrıca kaldığı otel paralarını ve sair masraflarını da sendikadan tahsil etmiştir. Halbuki bilindiği gibi devlet veya özel sektördeki herhangi bir idareci ve memura işle ilgili seyahatinde kanun, örf ve adet icabı sadece yol parası ile muayyen bir de gündelik verilir. Verilen bu gündelik seyahati yapanın yeme içme ve yatma (otel) ile sair masraflarını karşılamak içindir. Yoksa verilen gündelik, yolluk haricinde ayrıca otel vesair giderler için bir meblağ tediye edilmez. Gerek kanun ve gerekse örf ve adetler bunu gerektirir. Kaldı ki, İdare Heyeti de yurt içi seyahatlerde 50 TL. yolluk ödeneceğini 25.6.1963 tarih ve 2/1 sayılı kararında belirttiğine göre bunun mefhumu muhalifinden ilgililere başka bir tediye yapılmayacağı keyfiyeti kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple Mehmet Alpdündar'ın teferruatı aşağıdaki cetvelde görülen ve yekûnu 4.407.63 liraya ulaşan ve normal harcırahları dışında kendisine ödenen meblağların ilgiliden kanunî faizi ile birlikte takip ve tahsili gerekir.

(İdare Heyetinin sorumluluğu bakidir)

b) İkincisi de sendikanın şöförü olan Ömer Kurşun'un aldığı ve yekûnu 10.351.99 liraya ulaşan seyahat masraflarının çokluğudur. İşçilerden alınan cüz'i meblağlar acaba bu şahısların keyfine harcanmak için mi toplanmaktadır. Şöför nerede ise her ayın yarısını Zonguldak dışında geçirmektedir.

İdare Heyeti ve İcra Heyeti kararı olmadığı için kabul edilmeyen seyahat giderleri:

Tarihi	Fiş No.	Tutarı	
6.6.1963	8610.K	414.65	Mehmet Alpdündar'ın herhangi bir karar olmadan
7.6.1963	8620.K	300.-	yaptığı Ankara seyahati masrafları, kendisi
10.6.1963	10.M	645.85	günde 40.- lira aldığı gibi otel parasını da ayrıca almıştır, (175.85 TL.)
20.6.1963	8675.K	400.-	Hasan Ulubay, Osman İpekçi ve Mehmet Uzuner'in herhangi bir karar olmadan aldıkları Ankara Zonguldak oto ücreti.
21.6.1963	32.M	494.45	Hasan Ulubay, Osman İpekçi, Hayrettin Özel
21.6.1963	33.M	521.56	in karar olmadan yaptıkları Ankara seyahati
21.6.1963	36.M	297.40	
22.6.1963	40.M	385.99	Başkana vekâlet dolayısıyla Hasan Ulubay'ın imzasız bir vesika ile 22.6.1963 de 11 günlük kayıp yevmiye isteği. Halbuki kendisi 9-14 ü arasında Ankara'dadır, 11 günlük vekâlet edemez. Memurlarda vekâlet etmediğini belirtmişlerdir.
10.7.1963	18.M	357.04	Osman İpekçi Ankara seyahatinden
10.7.1963	19.M	425.08	Hasan Ulubay " "
12.7.1963	25.M	400.54	Mehmet Uzer " "
23.7.1963	42.M	440.-	Ömer Karahasan, İlyas Bankoğlu Ankara seyahatind
31.7.1963	61.M	320.-	Ali Rıza Kaya, Eyüp Darıca Ankara seyahatinden
31.7.1963	63.M	373.54	Federasyon murakıbının Ankara seyahati masrafı
31.7.1963	64.M	247.51	Mustafa Öztürk (Federasyon Murakıbı) Ankara seyahati masrafı
20.8.1963	35.M	1.175.15	Ömer Kurşun'un İstanbul seyahati masrafı
20.8.1963	51.M	2.126.59	Mehmet Alpdündar'ın İstanbul-Ankara seyahat masrafı (Makbuz suretleriyle ödenmiş, vergiler başkasına ait)
26.8.1963	64.M	1.414.05	Ankara seyahati masrafı (Of Trabzon ve Vakfıkebir'den alınmış benzin faturaları var, Ankara ile ilgisi yok)
15.9.1963	38.M	296.85	Ömer Kurşun'un seyahat masrafı
2.10.1963	37.M	471.95	Ömer Kurşun'un İstanbul seyahat masrafı
25.11.1963	42.M	406.32	Ömer Kurşun'un İstanbul-Ankara seyahat masrafı
			Kabul edilmeyen kısmı.

Tarihi	Fiş No.	Tutarı	
25.11.1963	43.M	123.-	Ömer Kurşun'un Ankara seyahat masrafı
25.11.1963	44.M	300.60	Ömer Kurşun'un Ankara seyahat masrafı
25.11.1963	45.M	285.35	Ömer Kurşun'un seyahat masrafı
25.11.1963	47.M	120.-	" " " "
25.11.1963	48.M	300.-	" " İstanbul-Ankara seyahat masrafı
10.12.1963	6.M	410.80	" " seyahat masrafı
			NOT: (Ömer Kurşun sendikanın şöförüdür)
14.12.1963	17.M	310.60	Mehmet Alpdündar'ın Ankara seyahat masrafı
16.12.1963	18.M	355.-	" " " " "
7.12.1963	20.M	1.654.-	Mehmet Alpdündar'ın seyahat masrafı

NOT: 17 mahsup fişinde 60.60 TL.sı misafir için, 18 mahsup fişinde 55.- TL. müteferrik gider ve 20 mahsup fişinde de faturasız 1.327.-TL. Üniversite Heyetine Boğaziçi'nde yemek adı altında Mehmet Alpdündar imzalı bir vesika ile giderlere geçirilmiştir.

7.12.1963	21.M	384.15	Ömer Kurşun'un İstanbul seyahati masrafı
20.12.1963	39.M	323.25	Hasan Ulubay'ın Ankara seyahat masrafı
25.12.1963	40.M	208.60	Ömer Kurşun'un seyahat masrafı
25.12.1963	9580.K	60.-	Hasan Ulubay'ın Ankara seyahat masrafı
9.7.1963	8755.K	38.-	Ömer Kurşun'un seyahat masrafı
11.7.1963	8763.K	60.-	" " " "
2.1.1964	2.M	232.30	" " " "
10.1.1964	11.M	330.-	Aydın Öztepe (Türk-İş şöförü harcırah)
30.1.1964	38.M	521.87	Hasan Ulubay, Federasyon kongresi Ankara seyahat masrafı, İdare Heyetinin 29.12.1963 tarih ve 13/6-7 sayılı kararı ile

(Kongreye gitmek üzere seçilenler arasında yoktur.)

31.1.1964	39.M	516.95	Ziya Ölmez, Federasyon kongresine seyahat masrafı. Kongreye gitmek üzere seçilenler arasında yoktur.
11.2.1964	27.M	1.091.32	Nazire Sönmez Bursa seyahat masrafı
21.2.1964	64.M	2.103.10	Ömer Kurşun'un seyahat masrafından kabul edilmeyen kısım.
2.3.1964	4.M	2.149.55	Mehmet Alpdündar'ın Bursa seyahat masrafı NOT: (Normal harcırahlar haricinde 1.166.75 TL. faturasız yemek ve 247.70 TL. otel ücreti de masraflardan sayılıp alınmıştır.)
23.1.1964	6.M	700.52	Avni Aksoy, Ankara federasyon kongresine (İdare Heyeti bu zatı seçmemiştir)
13.3.1964	19.M	515.05	Ömer Kurşun'un seyahat masrafı
26.3.1964	53.M	930.32	Celâl Gökçe, Soma seyahat masrafı
27.3.1964	60.M	761.78	Mehmet Alpdündar'ın seyahat masraflarının kabul edilmeyen kısmı (Normal harcırah harici 290.60 TL.otel ücreti, 271.18 TL. telefon çay vesaire ve 200 TL. Ankara Sekreterlik Okulu balo bileti ücretleri bu meblağa dahil edilmemiştir.)
8.5.1964	7.M	110.70	Ömer Kurşun'un Ankara seyahat masrafı
8.5.1964	8.M	202.60	" " " " "
9.5.1964	10.M	946.42	" " Ankara-İstanbul seyahat masrafı
9.5.1964	11.M	1.414.05	" " " " " " (Kabul edilmeyen kısmı)

Tarihi	Fiş No.	Tutarı	
10.5.1964	13.M	321.75	Mehmet Alpdündar, İcra Heyeti kararı ile bu seyahati yapmış ise de normal harcırah dışında 321.75 TL. otel ve müteferrik masraf alınmıştır.
11.5.1964	12.M	247.-	Ömer Kurşun'un Ankara seyahat masrafı (Alpdündar Ankara'ya uçakla gittiğine göre arabanın gidiş sebebi nedir?)
5.5.1964	13.M	211.50	Seyahat masrafı
10.6.1964	23.M	291.20	Mehmet Alpdündar'ın seyahat masrafı. Normal harc dışında otel masrafları için bu meblağ alınmıştır
10.6.1964	29.M	200.-	Mehmet Alpdündar. Uzlaştırma Komisyonu seyahat masrafı. Daha önce bu konuda 10.5.1964 tarihinde 10 günlük 1.196.75 TL. harcırah almıştır. Tekerrür olduğundan kabul edilmedi.

YURT DIŞI SEYAHAT MASRAFLARI:

Bu giderlerin toplamı 47.451.71 liraya ulaşmıştır. Bu giderler konusundaki tenkitlerimiz aşağıdakilerden ibarettir.

a) 21.6.1963 tarih ve 34 nolu mahsup fişi ile yurt dışı seyahat masrafları arasında 12.569.- lira geçirilmiştir.

Mehmet Alpdündar ve Nizamettin Akkaya Viyana'da toplanan milletlerarası Maden İşçileri Sendikası kongresine katılmışlar ve bu nedenle sebebiyle yaptıkları giderler tutarı olan 12.569.- lira yurt dışı seyahat masraflarına atılmıştır. Bu meblağın müfredatı şöyledir:

Masraflar nevi	Mehmet Alpdündar'a ait olan	Nizamettin Akkaya'ya ait olan
Pasaport gideri	200.-	200.-
Uçak ücreti	3380.-	3305.-
200 er dolar seyahat dövizi karşılığı	2742.-	2742.-
	6322.-	6247.-

Bu masrafların yapılmış olduğu Türkiye Maden İşçileri Federasyonunca sendikaya bildirilmiş ve masraf vesikalarının sureti gönderilmiştir.

Ancak yurt içi seyahat masraflarında olduğu gibi sendikaca 12.569 lira gibi büyük bir meblağın ödenmesine sebebiyet veren bu yurt dışı seyahatte de ne İdare Heyeti ne de İcra Heyeti karar vermişlerdir.

Yani her iki heyetin de bu konuda bir kararı yoktur. Kaldı ki, bu seyahat dolayısıyla Federasyona gelen davet mektubunda Federasyonu temsilen katılacak delegeleri isimlerinin bildirilmesi istenmektedir. Bu talep üzerine Türkiye Maden İşçileri Federasyonu başkanı 1963 Haziran'ında bu toplantıya katılacak federasyon delegelerini ve hangi komisyonunda vazife görecceklerini beynemilel komisyona 27.3.1963 tarihli mektubu ile bildirmiştir. Rapora 35 no.da bir sureti eklenen bu mektup incelenince federasyonu temsilen gidecek delegeler arasında sadece Nizamettin Akkaya'nın isminin bulunduğu, Mehmet Alpdündar'ın isminin bahis konusu edilmediği görülecektir. Bu mektup sendika başkanı Alpdündar'ın bu geziye turist olarak katıldığını gösteren en iyi delildi

Nizamettin Akkaya'nın hakikaten kongre çalışmaları için gittiği anlaşıldığından bu şahsa yapılan giderler üzerinde durulmamıştır.

Fakat Alpdündar'ın gerek sendika İdare ve İcra Heyetinin kararları olmaması ve gerekse milletlerarası federasyon toplantısına katılmadığı için turistik mahiyette yaptığı bu seyahat dolayısıyla aldığı paraları iade etmesi gerekmektedir.

6322 lira olan bu meblağın Alpdündar'dan ödendiği günden itibaren hesaplayacak kanunî faizi ile birlikte tahsili gerekir.

Haziran 1963 ayı gelir ve giderlerini bilâhare 8.9.1963 tarih ve 5 sayılı oturumda tasvip eden İdare Heyetinin sorumluluğu bakidir.

Kaldı ki bu ödemeler usulüne uygun olarak yapılmış olsa dahi vergi yönünden yine noksan muamele yapılmıştır. Eldeki otel faturaları ve uçak biletlerine nazaran Alpdündar ve Akkaya yurt dışında 9.10.11.12.13.14 ve 15 Haziran günleri olmak üzere cem'an 7 gün kalmışlardır. Her biri ayrı ayrı bu süre için 2742 ser lira (yol paraları hariç) harcırah almışlardır. Bu meblağı yediye bölersek bir günde aldıkları harcırahın 2742:7 - 391.71 lira olduğu görülür. Gelir Vergisi Kanununun hükümleri icabı aynı seviyedeki devlet memurlarına ödenen yurt dışı gündelik harcırahı aşan bu meblağların aradaki farkının vergiye tabi olması gerekir. Sendikaca bu konuda işlem yapılması icabeder.

b) Türk-İş tarafından AID yardımından faydalanarak Amerika'ya görgü ve bilgilerini arttırmak gayesiyle her yıl muhtelif sendikacılar gönderilmektedir. Bu meyanda hesabı incelediğimiz dönemde de Zonguldak Maden İşçileri Sendikasından, Mehmet Uzuner, Hasan Ulubay ve Osman İpekçi aynı gaye ile AID kanalıyla Amerika'ya gönderilmişlerdir. Bu şahıslara AID tarafından Türkiye'den, Amerika'ya kadar gidiş ve dönüş yol paraları ve orada kaldıkları üç ay süresinde günde 15 dolar harcırah verilmiştir. (Aşağı yukarı 206.05 lira) sanki adı geçenlere bu meblağ gündelik yetişmiyormuş gibi, ayrıca sendika tarafından günde 100 TL.sından 90 gün için 9.000 lira ödenmiştir. Eğer kendilerine AID teşkilâtı bir gündelik vermeseydi yapılan bu ödemeler normal karşılanabilirdi. İlgililerin bu seyahat sırasında çalıştıkları devlet müessesesinden normal maaşlarını aldıkları gibi ayrıca günde 206.05 lira AID den ve 100 lira da sendikadan almalarının hüsnüniyetle kabili telif olmadığı açıktır. Her nekadar eski idare heyeti 4.7.1962 tarih ve 6/3 sayılı kararı ile yurt dışı seyahatlere 100 lira gündelik ödenmesine karar vermiş ve yeni idare heyeti de 10.7.1963 tarih ve 3/6 nolu kararı ile bunu tasvip etmiş ise de bu meblağın ilgiliye başka hiçbir yerden yolluk ödenmediği takdirde verilmesi gerekeceği tabiidir. Yoksa Amerikan yardımı ile yapılan seyahatte ayrıca bir de sendikanın ilgiliye yardım yapması akla ve mantığa uygun düşmez. Kaldı ki cari mevzuat gereğince ilgililerin bu meblağın 200 dolar karşılığı olan ancak 2742 lirasını yurt dışına götürebilmeleri imkânı mevcuttur. O halde herbiri 9000-2742=6258 liralarını yurt dışına dahi götürememişlerdir. Bu durumda ödenen bu paralara yurt dışı seyahatler harcırahı demeğe imkân kalmamaktadır.

Çünkü 6258 liralarının Türkiye'de kalması gerekmektedir. Ayrıca yeniden yaptığımız incelemelere nazaran aynı şekilde AID kararıyla Amerika'ya gönderilen diğer sendikacılara, sendikalarca burada olduğu gibi ayrıca bir gündelik ödenmediği anlaşılmıştır. Bu usul yalnız Zonguldak Maden İşçileri Sendikasına has bir usuldür. Sendika parası usule ve mantığa aykırı şekilde idarecilerin menfaati için harcanmaktadır. Mezkûr tarihte Osman İpekçi ve Hasan Ulubay İdare Heyeti üyesi durumundadırlar.

Adı geçen paralar aşağıda gösterilen tarihlerde yurt dışı seyahat masraflarına geçirilmiştir.

Tarih	Fiş No.	Kimin için ödendiği	Tutarı	Usulo aykırı olarak ödendiği Kabul edilen
3.1.1964	4.M	Mehmet Uzuner	10.253.95	90x100=9000
3.1.1964	5.M	Hasan Ulubay	11.177.73	90x100=9000
3.1.1964	7.M	Osman İpekçi	11.329.28	90x100=9000

(NOT: 9000 TL.sının üzerindeki meblağlar ilgililerin seyahat esnasındaki kayıp istihkakları karşılığı ödenmiştir.)

Kaldı ki, Sendika İdare Heyeti ayrıca bu 9000 liraların ödenmesi için bir karar almamıştır. Böylece ilgililer sendika kasasından haksız olarak menfaat sağlamışlardır. 1964 yılı Ocak ayında bu giderler defterlere geçmiştir. Ocak 1964 ayı gelir ve giderleri ise idare heyetinin 27.4.1964 tarih ve 18/8 sayılı kararı ile tasvip edildiğinden, haksız, yersiz ve kararı olmaksızın, sendika menfaatlerine aykırı olarak yapılan ödemelerin, adı geçen kararı ittifakla alan 13 kişilik idare heyetinden kanuni faizleri ile birlikte takip ve tahsili gerekir.

PROPAGANDA VE ABONE İLÂN MASRAFLARI:

Bilindiği gibi sendika tarafından çıkarılmakta olan İşçi Sendikası isimli bir gazete mevcuttur. İncelemesini yaptığımız dönemde bu gazetenin 735 liralık gelirleri düşüldükten sonra bakiye 31.606.57 lira gideri sendika masraflarında yer almıştır. 31.606.57 lira bu gazeteye harcanmasına rağmen bunun haricinde, sendika idarecileri hiç düşünmeksizin, şafak, sancak, sabah v.s. gibi gazetelerden de muhtelif tarihlerde 8.718.75 liralık satın almışlardır. Yekûnu binleri bulan bu gazeteler dolayısıyla yapılan harcamalarda da yine İdare ve İcra Heyeti kararları bulunmayıp, Başkanın keyfî kararları ile tediyeleri yapılmış ve sendika parası müsrifane harcanmıştır.

Bu meblağın 7.090 lirası propaganda 1628.75 lirası da abone ve ilân masrafları arasında yer almış olup, kaydedildikleri tarih ve fiş noları ve tutarları teferruatlı olarak aşağıya alınmıştır.

Tarih	Fiş No.	Tutarı	Gazete adı
2.8.1963	8908 K.	500.-	Şafak Gazetesi
5.8.1963	8922 K.	500.-	" "
7.8.1963	8933 K.	250.-	Sancak Gazetesi
"	"	500.-	Şafak Gazetesi
9.8.1963	8945 K.	250.-	Sancak Gazetesi
23.8.1963	9021 K.	375.-	Şafak "
27.8.1963	9034 K.	250.-	Sancak "
"	"	500.-	Şafak "
29.8.1963	9042 K.	250.-	Sabah "
31.8.1963	9050 K.	125.-	Sancak "
6.9.1963	9077 K.	250.-	Sabah "
25.9.1963	9179 K.	250.-	Sancak "
28.9.1963	9190 K.	125.-	" "
"	"	400.-	İşçinin Sesi
2.10.1963	9212 K.	250.-	Şafak Gazetesi
4.10.1963	9224 K.	500.-	" "
22.10.1963	9297 K.	250.-	Sancak "
24.10.1963	9308 K.	375.-	İşçinin Sesi
"	"	400.-	İşçi Postası
5.12.1963	9491 K.	240.-	Şafak Gazetesi
7.12.1963	9504 K.	250.-	Sancak "
17.1.1964	9715 K.	300.-	" "

Propaganda masraflarına geçen 7.090.--

6.9.1963	9079 K.	10.-	Sabah Gazetesi ilân
18.9.1963	9139 K.	150.-	İşçi Postası "
2.12.1963	9466 K.	500.-	Sancak Gazetesi ilân
"	"	668.75	Şafak " "
4.1.1964	9638 K.	150.-	" " "
7.1.1964	9654 K.	75.-	Sancak " "
8.5.1964	1031 K.	75.-	Sabah " "
	Abone ve ilân masrafları-na geçen	1.628.75	

6. HAYIR CEMİYETLERİNE YARDIM:

Bu masrafların tutarı 11.680 liraya ulaşmıştır. Ayrıca 5.473.81 lira Kıbrıs'a ve 12.000 lira da Kızılay'a yardım yapılmıştır. Böylece bu nevi yardımların tutarı 29.153.81 liraya ulaşmıştır. Halbuki bu konuda Genel Kurulca verilen tahsisat toplamı 15.000 liradır. Böylece, 14.153.81 lira tahsisat idare heyetince aşılmıştır. İdare Heyeti bu usulsüz hareketi haricinde hayır cemiyetlerine yardım masraflarına geçirdiği 11.680 lira arasına muhtelif şahıslara yapılan 1650.- lira yardım ile 1.555 liralık balo ve piyango bilet bedellerini de kaydetmiştir. Adı üstünde hayır cemiyetlerine yardım olan bu fasılda böylece gayesi haricinde harcanmıştır.

Ayrıca İcra Heyeti 24.2.1964 gün ve 13/3 sayılı kararı ile 1.1.1964 den itibaren her sene Kızılay'a 12.000 lira teberru yapılmasına karar veriyor. Devamlı adet şeklinde yapılan ve bir yıllık tutarı 12.000 lirayı bulan bu meblağ dahi İdare Heyetinin tasvibinden geçirilmiyor. Sendikanın gayesi kendi üyelerine yardım iken ve 40-50 bin civarında asgarî geçim şartlarının altında yaşayan kendi üyesi varken, onlara yardım yapmayıp 12.000 lirayı her yıl Kızılay'a vermenin sendikacılıkla ne ilgisi vardır. 31.3.1964 tarih ve 68 nolu mahsup fişi ile bu meblağ kayıtlara geçmiştir. Bu ödemeye karar veren İcra Heyeti ile, 19 nolu ve 18 Mayıs 1964 tarihli oturumda Mart ayı giderlerini tasvip eden İdare Heyeti bu giderlerden sorumlu olup, kendilerinden takip ve tahsili icabeder. İcra Heyetinin bu yardımın yapılmasına kendiliğinden karar vermesine yönetmelik hükümleri yönünden imkân yoktur.

7. ÜYE KAYDİYE ÜCRETLERİ:

Genel Kurulca kabul edilen bütçede fasıl bulunmamasına rağmen yeni İdare Heyeti üye kaydiye ücretleri adı altında 23.377.50 lira masraf yapmış ve giderlerine geçirmiştir. Bu ödemeler sendikaya kaydolan beher üye için 150 liradan olmak üzere, bunları kaydettirenlere ödenmiştir. Ancak sendikada kimin kimi sendikaya üye kaydettirdiği hususunda bir kayıt tutulmamış ve bir vesika incelemeye ibraz edilmemiştir. Dolayısıyla 23 bin liranın üzerine çıkan bu masrafların hakikaten yapılıp yapılmadığı anlaşılamamıştır. Genel Kurul'dan geçen bütçede yeri olmayan bu giderlerin yapılmasına 8.9.1963 gün ve 5/9 sayılı İdare Heyeti kararı ile imkân verilmiştir.

Kaldı ki o sıralarda toplu iş sözleşmesi yapılmakta olup, bu sözleşme yürürlüğe girdiğinde artık bütün işçiler menfaatlerine uygun olduğundan, kendilerinden sendikaya üye olmak isteyeceklerdir.

Dolayısıyla onları sendikaya kaydetmek için ayrıca ücretli bir gayret göstermeye lüzum yoktur. Ama İdare Heyeti bu ödemeye karar vermekle kendi içersinden bilhassa Cevdet Balık v.s. gibi şahısların menfaat sağlamalarına imkân vermiştir.

Genel Kurul kararı aleyhine yapılan bu giderlerinde yine tek sorumlusu idare heyeti olup, ilgililerden kanunî faizi ile birlikte talep ve tahsili gerekir.

Bu giderler, tutarları ve kayıt tarih ve fişleri aşağıda gösterilmiştir.

Tarihi	Fis No.	Tutarı	Mahiyeti
11.11.1963	15.M	1620.-	1080 kişi üye kaydiyesi dolayısıyla öd
30.11.1963	61.M	1740.-	1160 " " " " "
30.11.1963	62.M	40008.-	2672 " " " " "
23.12.1963	34.M	3180.-	2120 " " " " "
20.1.1964	29.M	12679.50	8451 " " " " "
		150.-	100 " " " " "
		+	
		23377.50 TL.	

8. MİSAFİR AĞIRLAMA MASRAFLARI:

Bu giderlerin tutarı defterlere göre 14.268.86 liraya baliğ olmuştur. Yapılan inâcelemede bu meblağ içersinde en önemli kalemleri yemek (ziyafet) ve viski masraflarının teşkil ettiği görülmüştür.

Bunlar haricinde diğer masraf hesaplarına da yemek ve viski giderlerinin geçirildiği görülmüş ve toplu halde gösterilebilmek için bu giderlerde buraya nakledilmiştir. Misafir ağırlanması adı altında yapılan bu yemek ve viski giderleri idarecilerin akşam yemekleri ile keyifleri için içtikleri viskilerden başka birşey değildir. Aşağıda teferruatı yazılı bu giderlerin çokluğu bunların misafirler için değil idareciler için yapıldığını ortaya koyacaktır:

YEMEK (ZİYAFET) MASRAFLARI:

Tarih	Fis No.	Tutarı	Mahiyeti
8.5.1963	8482 K.	400.-	Hamburg misafirlerine yemek
9.5.1963	8489 K.	385.35	" " "
16.5.1963	8535 K.	213.70	" " "
18.5.1963	8545 K.	350.-	1.1.1963-15.5.1963 arasında misafirlere verilen yemek.
6.7.1963	8742 K.	939.10	Üniversite talebelerine yemek
20.7.1963	8826 K.	1.234.60	80 kişilik ziyafet gideri
23.7.1963	8843 K.	255.-	Yemek
27.7.1963	8875 K.	274.15	C.Balık'ın misafirlere yemek bedeli
7.8.1963	8934 K.	239.75	Yemek
15.8.1963	8987 K.	175.-	"
20.8.1963	9004 K.	124.-	"
22.8.1963	9014 K.	101.50	"
21.9.1963	9162 K.	200.-	S.için gelenlere yemek
30.9.1963	9200 K.	122.65	Yemek (Rakılı şaraplı)
8.11.1963	9371 K.	232.80	" " "
25.3.1964	9975 K.	157.25	" " "
26.3.1964	9980 K.	1400.-	İdare Heyeti, Murakabe Heyeti, Haysiyet Divanı ve Bölge Temsilcilerine yemek.
23.6.1964	10371 K.	2316.-	Başkanın Fransa seyahati dolayısıyla verilen yemek (Propaganda masraflarından)
9.4.1964	10031 K.	1000.-	D.Kulübüne İdare ve Murakabe Heyeti, Haysiyet Divanına yemek verildi. (Eğitim masraflarından)
17.4.1964	10061 K.	2200.-	Vilâyet erkânı ve müessese temsilcilerine verilen yemek (Eğitim masrafından)
3.9.1963	9066 K.	178.30	İşçi Bayramı yemek masrafı (Fatura tarihi 31.8.1963, İşçi Bayramı 24.7.1963 hiç alâkası yok)

30.9.1963	9201 K.	159.-	Yemek masrafı (Toplu sözleşme masrafından)
5.10.1963	9236 K.	245.70	Yemek ücreti (T.S.M)
9.10.1963	9244 K.	885.80	Üniversite temsilcilerine 3.8.1963 tarihleri arasında yemek. (Toplu Sözleşme masrafından)
11.10.1963	9301 K.	360.65	EKİ temsilcilerine yemek (T.S.M)
17.10.1963	9283 K.	265.-	Yemek (T.S.M)
22.10.1963	9301 K.	492.65	12-12, 10.1963 İstanbul'dan gelen heyetin yemek masrafı (T.S.M)
28.10.1963	9330 K.	276.90	Yemek (T.S.M)
2.11.1963	9350 K.	151.25	Üniversite heyetine yemek (T.S.M)
9.11.1963	9380 K.	424.45	" " " "
14.11.1963	9400 K.	231.-	Misafirlere (T.S.M)
3.12.1963	9477 K.	287.20	Yemek misafirlere (T.S.M)
11.12.1963	9527 K.	170.-	" " "
16.12.1963	9545 K.	210.-	" " "
25.12.1963	9583 K.	151.70	" " "
30.12.1963	9611 K.	337.-	" " "
"	"	164.10	Misafir üniversite heyetine yemek (T.S.M)
"	"	222.15	" " " " "
20.1.1964	9723 K.	647.50	Sendika ve işveren temsilcilerine yemek (T.S.M)
21.1.1964	9734 K.	116.25	Yemek bedeli (T.S.M)
7.12.1963	9514 K.	350.50	Yemek (Uzlaştırma Ko.Mas.Dn.)

Toplam yemek masrafları 18.647.95

(NOT: Bu masraflar misafir ağırlama, propaganda, eğitim, toplu sözleşme ve uzlaştırma komitesi giderleri arasına serpiştirilmiştir.)

VİSKİ MASRAFLARI

Tarih	Fiş No.	Tutarı	Mahiyeti
10.5.1963	8497 K.	150.-	2 şişe viski bedeli
13.5.1963	8502 Kb	150.-	2 " " "
6.6.1963	8609 K.	75.-	1 " " "
19.6.1963	8663 K.	75.-	1 " " "
25.6.1963	8691 K.	75.-	1 " " "
23.7.1963	8843 K.	150.-	2 " " "
13.8.1963	8975 K.	150.-	2 " " "
27.8.1963	9031 K.	75.-	1 " " "
10.9.1963	9096 K.	170.-	2 " " "
21.10.1963	9425 K.	150.-	2 " " "
21.1.1964	9732 K.	150.-	2 " " "
26.2.1964	9881 K.	80.-	1 " " "
15.4.1964	10044 K.	150.-	2 " " "
22.4.1964	10081 K.	150.-	2 " " "
11.5.1964	10149 K.	75.-	1 " " "
20.5.1964	10186 K.	150.-	2 " " "
1.6.1964	10239 K.	150.-	2 " " "
20.9.1963	9154 K.	150.-	2 " " " (Toplu Sözleşme masraflarından)
10.1.1964	9680 K.	225.-	3 şişe viski bedeli

Toplam viski masrafları 2.500.-TL. 33 şişe viski bedeli

Yukarıya muhtelif masraf kalemlerinden çıkarmak suretiyle iti cetvel halinde döktüğümüz yemek giderleri toplamı 18.647.95 liraya ve viski gideri toplamı da 2.500 liraya ulaşmıştır.

Yemek masraflarının sarf tarihleri incelenirse, âdeta her ay sendikanın misafiri varmış ve onların ağırlanmaları için bu giderlerin yapılmış olduğu sanılır. Halbuki adı geçen bu misafirler Zonguldak'ta nihayet üç beş gün kalmış ve ekseriya da ücretlerini de almışlardır. Kendileri belki birer defa yemeği davet edilmişlerdir. Ama herhalde hergün değil. Bu giderlerle ilgili vesikaların sıhhati bile şüphelidir. Gerçekten böyle ödemeler yapılmış mıdır? Vaktin darlığı mukabil incelemelere imkân vermemiştir. Ancak sendikanın başta başkan Mehmet Alpdündar olmak üzere bütün idarecileri keyfî idareye gider ve lokantada yedikleri her akşam yemeğinin bedelini sendikadan almak isterlerse, sonunda giderlere böyle uydurma sebeplerle vesikaların geçeceği tabiidir.

20.7.1963 de 1.234.60 lira 80 kişilik ziyafet bedeli olarak 26.3.1964 de 1.400 lira (İdare Heyeti, Murakabe Heyeti, Haysiyet Divanı ve Bölge Temsilcilerine yemek bedeli olarak) 23.6.1964 de 2316.- lira "Başkanın Fransa seyahati dolayısıyla verilen yemek ücreti olarak" 17.4.1964 de 2200.- lira vilâyet erkânı ve müessese temsilcilerine yemek bedeli olarak birer kalemde giderlere atılmıştır. Acaba bu ziyafetlere bu kadar sarfiyata ne lüzum vardı? Sendikadan 100 lira yardım isteyen zaruret içersindeki bir üyeye birçok zorluk çıkarılırken, hiç düşünülmeden keyf için bu binlerce lira nasıl harcanmıştır? Başkan ve İdare Heyeti hiç mesuliyet hissi duymamış mıdır?

Aynı şekilde adeta haftada bir şişe de viski içilmiş ve giderlere atılmıştır. Toplamı 2.500.- liraya ulaşan bu 33 şişe viskiyi kim içmiştir acaba? Herhalde misafirler değil. Her müessesede misafir ağırlanır ama yeraltında çalışan maden işçilerinin kurduğu bu sendika gibi pahalı bir içki olan viski ile misafir ağırlayanı görülmemiştir. Bunlar acaba genel kurula arzedilse idi tepkisi ne olurdu? Başkan ve idareciler hatalı olduklarını bildiklerinden bu giderleri muhtelif hesaplara sokuşturup, dağıtmak suretiyle kurnazca gözden uzaklaştırmak istemişlerdir. Meselâ murakabe ve haysiyet divanına verilen 1000 liralık ziyafet ile vilâyet erkânı ve müessese temsilcilerine verilen 2200.- liralık ziyafet giderleri "Eğitim masrafları" arasına sokulmuştur. Acaba Sendikalar Kanununun 14.maddesinde "Sendikalar gelirinin en az %5ini üyelerinin bilgi ve kültür seviyelerini yükseltmek için kullanmak zorundadırlar" demesinden kasit bu mudur?

Viski masraflarının hemen tamamı Mehmet Alpdündar tarafından yapılmıştır. Dolayısıyla adı geçen 2.500 TL.sının faizi ile ilgiliden takip ve tahsili gerekir.

Ancak yemek masraflarının hangisinin gerçek manâda misafir ağırlamak, hangilerinin şahsî masraflar olduğunu ayırd edememiş bulunuyoruz. Dolayısıyla usulsüz harcanan meblağı tesbit edemedik. Bu misalleri bundan sonra gelecek idare heyetlerine bir misal ve örnek olsun diye buraya aldık. Ve tenkit ettik.

9. BAŞKANLIK TAHSİSATI MASRAFLARI:

Bu masrafların toplamı 9.162.50 liradır. 30.4.1964 tarihinde 71 nolu mahsup fişi ile 8.000 lira başkanlık tahsisatı masraflarına geçirilmiştir. (Ekli vesika No.36) Mehmet Alpdündar daha önce aldığı başkanlık tahsisatı avanslarından 8.000 liralık kısmı bu giderle kapatmıştır. Bu gidere esas olan vesika ise Alpdündar'ın bir yazısından ibaret olup aynen şöyledir."Sendikanın Ana Nizamnamesinin 13.madde b.fıkrasına göre ve başkanlık tahsisatına mahsuben aşağıda yazılı tarih ve tediye fişleri ile sendika veznesinden almış olduğum 8.000 TL.sı tarafımdan muhtelif yerlere sarf edilmiş ve bu sarf yerlerinin mahremiyet arzetmesi sebebiyle lüzumlu vesaik yerine işbu yazı tanzim edilmiştir. Bu itibarla İcra Heyetimizin 15.1.1964 tarih ve 9/12 sayılı kararı gereğince gereken mahsubun yapılması ile masraf kaydını rica ederim. Mehmet Alpdündar" (Ekli vesika No.37)

Böyle bir harcamanın masraf olarak kabulüne ve Alpdündar'dan avanslarından (zimmetinden) indirilmesine imkân yoktur. Çünkü:

a) Bir kere komisyonumuz yukarıdaki pusulada 13/6 maddesine atıf yapılan tüzüğün sendikalar kanununa intibak ettirilmemiş olması hasebiyle yürürlükte olduğunu kabul etmemiş ve nedenlerini raporumuzun birinci bölümünde belirtmiştik. Bu yönden adı geçen madde ile başkana verilen kararı alınmadan bin liraya kadar harcayıp sonra durumu icra kuruluna bildirme yetkisini kabul etmiyoruz. Ancak kaldı ki bu maddenin yürürlükte olduğu kabul edilse dahi başkanın sarfı maddede belirtildiği gibi azamî hat olan 1000 lirayı aşmış ve 8000 liraya ulaşmıştır. Dolayısıyla yapılan 8000 liralık harcamanın bu maddeye dayandırılarak gider yazılmasına imkân yoktur.

b) İkinci olarak İcra Kurulunun 15.1.1964 gün ve 9/12 nolu kararı aynen şöyledir: "Ana Nizamnamenin 13.maddesinin b fıkrası gereğince başkanlık tahsisatı olarak anılan madde uyarınca 15.1.1964 tarihine kadar başkanlık tahsisatı namı ile yapılan (kasa tediyelerinin mahsuplarının yapılmasına)" Bu karar Alpdündar ve Cevdet Balık tarafından alınmıştır." Yukarıda belirttiğimiz gibi atıf yapılan hüküm yürürlükte değildir. Kaldı ki yürürlükte olsa bile bu 8000 liranın müfredatını teşkil eden avanslardan ikisi 4.9.1963 de 3000 lira ve 15.1.1964 de 3000 lira olarak verilmiş olup yapılan masrafın toplamı da 8000 liraya ulaştığından, yine anılan maddedeki 1000 liralık tavan aşındığından adı geçen maddeden istifade ile giderlere kaydına imkân yoktur. Öte yandan durum idare heyetinin de tasvibine arzedilmemiştir. İcra heyetinin aldığı bu karar 15.1.1964 tarihinde olmasına rağmen 8000 liranın giderlere atılması 30.4.1964 tarihinde olduğundan adı geçen giderleri kapsamadığı da aşikârdır. İcra Heyeti böylece giderleri değil avansları tasvip etmiş olmaktadır.

c) Üçüncü olarak, 8000 TL. gibi büyük bir meblağın vesikasız harcanmasına ve giderlere geçirilmesine kanun ve tüzük hükümlerine göre imkân olmadığı gibi Alpdündar imzalı bir yazının vesika kıymetinin bulunmadığı da açıktır. Para nereye harcanmıştır? Faturalar nerededir? Belli değil, akıl ve mantık bir yana sendikalar kanunu dahi 28. maddesinde sarfiyatın fatura ve evraklarla tevsik edilmesi gerektiğini belirten hüküm vazetmiştir.

Esasen başkanın, icra ve idare heyetinin faaliyetlerinin murakabe ve kontrolu ancak bu vesikalarla sağlanabilecektir. Aksi halde yürürlükte olmayan tüzüğün 13/B maddesine dayanarak başkanın hergün 1000 lirayı zimmetine geçirmesi işten bile değildir. Çünkü hesap verecek icra heyeti esasen avucunun içindedir.

Vesikasız olarak yapılan sarf yerleri belli olmayan bu zahirî 8000 liralık giderin Başkan M.Alpdündar'dan kanunî faizi ile birlikte takip ve tahsili gerekir. Başta İcra Heyeti kararıyla kendisine bu yetkiyi tanıyan Cevdet Balık olmak üzere 18 Mayıs 1964 gün ve 19/4 sayılı kararıyla Nisan ayı sarflarını tasvip eden idare heyetinin sorumluluğu bakidir.

10. MAAŞLI BAŞKAN İSTİHKAKLARI:

Toplamı 60.259.77 liraya ulaşan bu giderlere başkanın aldığı maaş, ikramiye v.s. sosyal yardımlar kaydedilmiştir. Bu giderler üzerinde yapılan incelemede şu noktalar tenkide şayan görülmüştür:

a) Başkan Alpdündar 1963 yılının 12 ci ayında hak kesbedip alması gereken 1963 yılı ikinci ikramiyesini 4.7.1963 de 11 mahsup fişi ile 2.806.20 lira olarak almıştır. Usulsüz olarak hak kesbedilmeden alınan bu meblağın 31.12.1963 tarihine kadarki kanunî faizinin ilgiliden tahsili gerekir.

b) Yine aynı şekilde 1964 yılının 6.ayında alınması gereken birinci ikramiyesi 2.8.1963 tarih ve 3 nolu mahsup fişi ile 2.806.20 olarak ilgiliye ödeniyor. 2.8.1963 tarih ile 30.6.1964 arası için 2.806.20 lira üzerinden kanunî faizin ilgiliden tahsili gerekir.

c) 1964 yılı onikinci ayında ödenmesi gereken 1964 yılı ikinci ikramiyesi ise Alpdündar'a 6.4.1964 tarih ve 9 M. fişi ile 2.807.- lira olarak ödenmiş ve giderlere geçirilmiştir. Halbuki adı geçen başkan 5.7.1964 tarihinde sendikanın olağanüstü kongresi ile başkanlıktan düşürülmüş ve sendikadan ihraç edilmiştir. Bu yönden 1964 yılı onikinci ayı ikramiyesine hak kazanamamıştır. Bu meblağın ve 6.4.1964 ile tahsil tarihi arasındaki kanunî faizinin derhal ilgiliden takip ve tahsili gerekir.

d) M.Alpdündar'ın oğlunun tedavisi için yapılan 1.157.15 lira 3.7.1963 tarihinde 3 nolu mahsup fişi ile giderlere geçirilmiştir.

Ancak giderlere geçirilen bu meblağın 705.- liralık kısmı vesikasız olup kabule şayan değildir. Bunun 300.-TL.sı Tıp Fakültesine avans olarak verilmiş, 300 lirası doktorlara ödenmiş gösterilmiş ve fakat doktorlardan alınmış bir vesika yoktur. Bakiye 105.- liranın ise hiç vesikası yoktur. Dolayısıyla tüm 705.- liranın ilgiliden tahsili gerekir.

11. EĞİTİM MASRAFLARI:

Bu giderlerin toplamı 27.875.88 liraya ulaşmıştır.
Sendikalar Kanununun 14. maddesine göre sendikalar gelirlerinin en az %5 ini üyelerinin bilgi ve kültür seviyelerini arttırmak için kullanmak zorundadırlar. Sendikanın incelemesini yaptığımız dönemdeki gelirleri toplamı 2.174.774.32 liraya ulaşmıştır. Bu meblağın %5 olan 108.738.71 liranın mutlaka sendika üyelerinin eğitimi için harcanması gerekmektedir. Ama idareciler kanunun bu emir hükmüne de aykırı hareket ederek eğitim için ancak 27.875.88 lira harcamışlardır.

Kaldı ki daha önceki bölümlerde de belirtildiği gibi bu eğitim masrafları arasına birtakım ziyafet giderleri sokularak paralar gaye harici harcanmıştır. Sendika başkanı ve idarecileri gelirlerini kendilerine "Yemek, seyahat, viski, v.s." harcamaktan vakit bulamamışlardır ki üyelerinin eğitimi ile de meşgul olabilsinler.

Yine eğitim masrafları arasına 11.7.1963 tarih ve 24 nolu mahsup fişi ile 3000 lira geçirmiştir. Bu meblağ sendikanın eski idarecilerinden Ömer Karahasan'a daha önce verilmiş harcırah avansının idare heyetinin 10.7.1963 tarih ve 3/5 sayılı kararı ile affedilmesi sonucu giderlere geçirilmiştir. İdare heyetinin böyle oturup borç silmeye hakkı var mıdır? Ortada yapılmış bir masraf ve bunun vesikası yokken (kaldı ki vesika olsa bile Ömer Karahasan adı geçen tarihte sendika idarecisi v.s. değildir, yapılan masraflar sendikayı ilgilendirmez) Nasıl oluyor da bu şahsın borcu silinebiliyor?

Kürürlükte olduğunu kabul ettiğimiz eski 1957 tarihli yönetmeliğin 19/d maddesinde İdare Heyetinin "sendikaya ait müterakim parayı en uygun şekilde nemalandırılacağı" belirtilmiştir. Acaba en uygun şekilde nemalandırma, borç silme şeklinde mi cereyan edecektir. İdare Heyeti azaları aynı tüzüğün 19/h maddesi gereğince bu usulsüz tasarruflarından dolayı şahsen mesuldürler. Bu üçbin liranın faizi ile birlikte 10.7.1963 tarih ve 3/5 sayılı kararı veren idare heyeti üyelerinden takip ve tahsili gerekir.

12. TOPLU SÖZLEŞME MASRAFLARI

Bu masraflar 48.793.96 liraya ulaşmıştır. Masrafların bu kadar kabarmasının sebebi fuzulî ziyafet vesair ücret tediyeleri yapılmasındandır.

a) Sendika İdare Heyeti 29.12.1963 tarih ve 13/1 sayı ile aldığı kararla toplu sözleşmenin yapılması sırasında sendikaya yardımları dokunan İstanbul Üniversitesinin üç mensubuna (1 Profesör, 1 doçent ve 1 asistan) toplamı 7.500.- lirayı geçmemek üzere yılbaşı hediyesi yapılmasına karar vermiştir. Ancak rapora ekli 38 nolu vesikada görüldüğü gibi bu ödeme karşılığı ilgililerden imzalı bir vesika alınmamış, bir tutanak tanzimi ile iktifa edilmiştir. Tutanakta parayı alan şahısların imzası dahi yoktur. Tutanak Başkan M.Alpdündar, aylıklı memur mesul muhasip Zihni Ölmez ile muhasebe memuru Şenol Kılıç Belginer tarafından "Üniversite heyetinden fatura yerine kaim olmak üzere imza almak mümkün olmadığından işbu tutanak fatura yerine geçmek üzere tanzim ve tarafımızdan imza altına alındı" denilerek imzalanmıştır. Ayrıca Alpdündar vesikaya "Yönetim Kurulu kararı olup işleme uygundur" şerhini koyarak paraf atmıştır. Ancak bu paraların ilgililere yani Prof.Orhan Tuna, Gülten Göktağ ve Metin (soyadı bulunamadı) verilip verilmediği karşıt incelemeye vakit bulunamadığından anlaşılamamıştır. Adı geçenlerden bu meblağları alıp almadıkları sorulduktan sonra, almadılar ise tutanağı tanzim eden Alpdündar, Ölmez ve Belginer'den kanunî faizi ile takip ve tahsili gerekir. Kaldı ki, bu ödemeler yapıldı ise dahi serbest meslek kazancı mahiyetinde olduğundan sendikaca vergilerinin kesilmesi gerekirdi.

b) Bunlar haricinde 29.12.1963 tarihli 7.500.-TL.lık hediye hakkında idare heyeti kararı alınmadan önce 26.11.1963 tarihinde 9447 nolu kasa fişi ile Maden Mağazasına 640.- lira olarak yapılan tediyede toplu sözleşme masraflarına geçirilmiştir. Bu meblağ 240.-liralık bir orlon rop ile, 400.- liralık altın kaplama kol saatine ait olup yukarıda adı geçen Gülten Göktağ'a verilen hediyelerle ilgilidir. Fatura tarihleri 30.9.1963 ve 25.11.1963 olup eşyaların 29.12.1963 tarihli idare heyiti kararından önce alındığı anlaşılmaktadır. Paralar M.Alpdündar'ın emriyle ödenmiştir. İdare Heyeti kararı olmaksızın usulsüz olarak yapılan bu tediyenin tediyeyi yaptıran Alpdündar'dan faizleri ile birlikte takip ve tahsili gerekir.

Kasım 1963 ayı giderlerini 26.3.1964 gün ve 18 nolu toplantısında tasvip eden İdare Heyeti üyelerinin şahsî sorumlulukları bu ödemeler için bakidir.

c) Yine toplu sözleşme masraflarına 7.2.1964 tarih 20 mahsup ve 3.4.1964 tarih 16 mahsup ile EKİ nin 10.1.1964 tarih ve 1024/98 sayılı yazısına dayanılarak iki defa aynı meblağ 317 lira giderlere atılmıştır. Yani aynı yazıya dayanılarak Ömer Karahasan'a verilen 317.- lira iki defa kayda geçilmiştir. Tekerrür olduğundan giderlere fazladan iki kere geçen bu 317.- liranın ilgiliden takip ve tahsili gerekir.

d) Toplu sözleşme masraflarına 30.4.1964 tarih 72 nolu mahsup fişi ile 7.250.- lira ve 5.6.1964 tarih ve 10264 kasa fişi ile 2.800 lira ki, cem'an 10.050 lira 28 adet toplu sözleşme albüm bedeli olarak kaydedilmiştir. Halbuki bu sarfiyata 26.3.1964 tarih 17/8 sayı ile karar veren idare heyeti kararında aynen şöyle denmektedir. "Beheri 350.- TL.dan toplu sözleşme albümünden 20 adet satın alınmasına."

Görüldüğü üzere İdare Heyeti 350 x 20=7.000 liranın bu konuda harcanmasına karar vermiştir. Halbuki bu konudaki harcama görüldüğü gibi 8 fazla albüm alınmak suretiyle 10.050.- liraya ulaşmıştır. Dolayısıyla İdare Heyeti kararına aykırı olarak 3.050.- lira usulsüz harcanmıştır. Yapılan bu harcamalardan ikincisi İdare Heyeti tarafından Haziran 1964 ayı hesapları incelenmediğinden tasvipten geçmemiştir. Dolayısıyla onları sorumsuz tutmaya imkân yoktur. Bu yönden 5.6.1964 tarih ve 10264 tarihli kasa fişinin incelenerek ödemeyi yaptıranlardan takip ve tahsili gerekir.

4. ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASININ 30.6.1964 TARİHİ İTİBARİYLE BİLÂNÇOSU

Sendikanın 1.5.1963 ilâ 30.6.1964 dönemi faaliyetleri sonucu mevcut, borç ve alacaklarının durumu 30.6.1964 tarihi itibariyle defterlere göre, aşağıdaki şekilde tesbit edilmiş ve 30.6.1964 tarihli bilânço tarafımızdan şu şekilde çıkarılmıştır.

AKTİF			
1. Kasa		831.38	
2. Bankalar		522.553.47	
	Etibank (42541)	41.641.98	
	T.Ticaret Bankası (196)	8.595.05	
	Osmanlı Bankası (71073)	2.485.24	
	Etibank (6105)	1.831.20	
	T.Ticaret Bankası (Hürriyet Tahvili)	391.000	
	T.Ticaret Bankası (Emlâk Kredi Tahvili)	55.000	
	T.Ticaret Bankası (Amortisman Kredi San.tah.)	22.000	
3. Maden Mağzasındaki Hürriyet Tah illeri			55.000
4. Sabit Kıymetler ve Demirbaşlar:			558.353.43
	Demirbaşlar		137.013.77
	Sendika Binası		267.412.71
	Kozlu Binası		15.998.15
	Ankara'daki Bina		101.642.80
	Sendika Otosu		36.283.-
5. Muhtelif Borçlular:			1.496.025.88
	İstihkak avansları		23.828.87
	Harcırah avansları		29.812.36
	Başkanlık tahsisatı avansı		5.200.-
	İş avansları		10.205.13
	EKİ Aidat Hesabı		464.446.47
	İkraz Borçluları		25.970.14
	Türkiye Maden İşçileri Fed.		40.551.50
	Türk-İş peşin ödenen aidatlar		41.254.27
	Lütfi Özgermi		4.261.42
	II.Yapı Kooperatifi		526.931.75
	Eski sigortalı işçiler Yapı Kooperatifi		206.990.51
	Memurlara ikramiye avansları		2.475.-
	Maden Mağazasına ikraz hesâbı		110.000.-
	Diğer borçlular		3.998.46
	Aktif toplamı		2.632.764.66

PASİF

1.	SAFİ VARLIK	2.364.162.06
	Geçen dönemden bakiye safi varlık	1.673.590.69
	1.5.1963/30.6.1964 dönemi gelir fazlası	690.571.37
2.	AMORTİSMANLAR	65.398.83
	Demirbaş amortismanları	27.973.66
	Sabit kıymetler "	37.425.17
3.	BANKALAR (1002/cari)	110.689.56
4.	EMANETLER	91.695.67
	Federasyon grev fonu	77.412.49
	Ödenecek vergiler	3.641.81
	Yüksek tahsil bursları	9.046.40
	İcra tevkifatları	600.-
	Tasarruf bonosu	310.-
	Sigorta aidatları	684.97
5.	MUHTELİF ALACAKLILAR	818.54
	Pasif toplamı	2.632.764.66

5. BİLÂNÇO KALEMLERİ ÜZERİNDEKİ TENKİDLERİMİZ

A) Aktif hesaplar:
Burada tenkid konusu yapılan hesaplar ele alınmış, diğerleri üzerinde durulmamıştır.

1. Bankalar
Yukardaki bilânçoya nazaran sendikanın bankalarda nakit ve tahvil olarak cem'an 522.553.47 lirası bulunduğu görülmektedir. Ancak Zonguldak'ta komisyonumuzun incelemesi 7-8 günlük kısa bir süreye inhisar ettiğinden bankalar hesapları sadece defterler üzerinde incelenebilmiş, bankalarda karşıt bir inceleme yapılamamıştır. İlerideki açıklamalarınızdan anlaşılacağı veçhile, bankalar hesapları defterler üzerinde hakikatı aksettirmemektedir. Yani bankalardaki kayıtlar ile sendikanın defterindeki banka hesaplarının kayıtları mutlak suretle birbirini tutmayacaktır. Çünkü Başkan Alpdündar ve aylıklı mes'ul muhasip Zihni Ölmez ile muhasebe memuru Şenol Belginer hesaplar üzerinde dilledikleri gibi oynamak suretiyle hakikate aykırı hesaplar ve bilânçolar hazırlamaktadırlar. Banka hesaplarının kaydı da aynı şekilde tutulmaktadır. Bankalardan muhtelif yerlere paralar ve tahviller nakledilmekte ve fakat sendika defterlerine bunların kaydı yapılmamaktadır. Zonguldak'da mahallî olarak çalışmakta olan üç kişilik komisyonun bu dan sendika kayıtları ile bankalardaki kayıtları karşılıklı incelemelerinde fayda vardı H.Alpdündar, Z.Ölmez ve Ş.K.Belginer'den ikisinin imzası ile sendika namına bankalardan para çekilebilmektedir. Sendika defterlerine geçmemiş para çekilişleri olabileceği düşünülerek incelemenin dikkatlice yapılması faydalıdır.

Tenkitlerimiz şunlardan ibarettir:

a) Nisan 1963 sonu itibariyle düzenlenip, 18-19 Mayıs 1963 günü toplanan, Genel Kurula sunulan bilânço incelenirse Vakıflar Bankasında 55.000 liralık hürriyet tahvili bulunduğu görülür. Halbuki mezkûr tarihte sendikanın Vakıflar Bankasında

herhangi bir hürriyet tahvili bulunmamaktadır. Başkan Alpdündar İdare Heyeti kararı olmaksızın sendikanın 55.000 liralık tahvilini maden mağazasına vermiş ve fakat usulsüz hareketini kamufle edip Genel Kurulun tepkisinden kurtulmak için tahvilleri Vakıflar Bankasında imiş gibi göstererek bilançoya geçirmiştir. Olay şöyle cereyan etmiştir.

Başkan Mehmet Alpdündar 10.7.1962 tarihinde Ziraat Bankasına yazdığı bir yazı ile kendilerinde olan 55.000 liralık hürriyet tahvilinin sendikaya iadesini istiyor. (Ekli vesika No.39) Tahvillerin no.ları: 852918-852919-852920-852921-852922 ve 846989 dur. Bilâhare Mehmet Alpdündar ile Maden Mağazası Müdürü Ahmet Akman arasında 12.7.1962 da düzenlenen bir tesellüm zaptı ile (Ekli vesika No.40) sendika mensuplarının mağazadan alacakları buzdolabı ve çamaşır makinesi bedellerine karşılık bu tahviller teminat olarak ilgililere teslim ediliyor. İleride buzdolabı ve çamaşır makinesi bedellerini borçlulardan mağaza tahsil edemezse bu hürriyet tahvilleri mağazada tahsile kadar kalacaktır. Ziraat Bankasından alınan bu tahviller 24.9.1962 tarih ve 32 no.lu mahsup fişi ile defterlerde "Bankalar Maden Mağazası Hürriyet Tahvili" isimli hesabın zimmetine geçiriliyor. Alpdündar yetkisi harici olarak İdare ve İcra Heyeti kararları olmaksızın bu icraatı yaptığından 55.000 lirayı Maden Mağazasının zimmetine geçireceğine ilgili muhasebe memurları ile anlaşarak bankalar hesabının zimmetine geçiriyor. Bu hesap 1.5.1963 de bakiye veriyor. Fakat sendika mes'ul muhasipliği ve idarecilerince hazırlanan bilançoda görülmüyor. Genel Kurula getirilen Nisan 1963 yılı sonu bilançosunda ise âdeta Vakıflar Bankasında imiş gibi gösterilerek genel kurul aldatılıyor. Bilançoda Maden Mağazasının borcu olarak gösterilmiyor. Sendika başkanı ve mesul muhasibi bu hareketleri ile açıkça cemiyeti suistimal etmiş olmaktadırlar. Defterler incelenecek olursa 1963 Nisanında Vakıflar Bankasında bir kuruşluk dahi tahvil bulunmadığı görülecektir. Başkanın yetkisi harici yaptığı bu tasarrufun derhal iptal edilerek mağazadan tahvillerin geri alınması cihetine gidilmelidir. Mağazadan geri alınamayan tahvillerin bedeli ile mağaza tarafından tahsil edildiği anlaşılan 55.000 liralık tahvil faizlerinin Alpdündar'dan takip ve tahsili gerekir. Çünkü tasarrufları tamamen kendisi yapmıştır. Yürürlükte olduğunu kabul ettiğimiz 1957 tarihli tüzüğe göre böyle bir tasarrufta bulunmasına ve sendika hükmî şahsiyeti adına tahvilleri teminat altına sokmasına imkân yoktur. Bu yetki ancak İdare Heyetine aittir. Kaldı ki sendika hükmî şahsiyetine ait olmayan, üyelere ait olan, bir borçtan dolayı sendikanın tahvilleri nasıl teminat altına sokulabilir? Bu 55.000 lira tarafımızdan çıkarılan bilançoya "Maden Mağazasındaki Tahviller" adı altında sokulmuştur.

b) Rapora 21 no.da ekli 3.3.1962 tarih ve 273 no.lu Mehmet Alpdündar tarafından Türk Ticaret Bankasına yazılmış bulunan yazının incelenmesinden anlaşılacağı veçhile 50.000 liralık hürriyet tahvili de Konya Birlik Kauçuk Sanayii ve Ticaret Kollektif Şirketi sahibi Himmet Fidancioğlu ve ortakları adına bloke ettirilmiştir. Bu tahviller ilgili müessesenin sendika mensuplarına taksitle sattığı ayakkabılar karşılığı bloke ettirilmiştir. Türk Ticaret Bankası da sendika başkanlığına yazdığı 5.3.1962 tarihli yazı (Ekli vesika No.22) ile bu blokenin yapıldığını bildirmiştir. Ancak bu bloke keyfiyeti de yine bilançoya aksettirilmemiş ve tahviller sanki mevcutlar arasında imiş gibi gösterilmiştir. Durum 1962 yılından beri aynen devam etmekte olup 30.4.1963 de hazırlanıp Genel Kurula götürülen bilançoda da bu husus belirtilmemiş ve verilen malî raporda bu noktaya dokunulmamıştır. Tahviller el'an bu müessese adına bloke durumunda olup defterlerde bu konuda bir kayıt yoktur. Tahviller sendika hesabına bankalarda imiş gibi gösterilmektedir. Halbuki bugün Himmet Fidancioğlu sendikaya çektiği bir protesto ile tahvillere, sendika mensuplarının borcu derhal ödenmezse, el koymak yoluna gidileceğini bildirmiştir. Şimdi adı geçen müessese tahvillere el koyacak olursa, sendikanın 50.000 TL.sı giderse bu konuda (bloke edilmesi konusunda) bir idare heyeti kararı bulunmadığına göre mesuliyet kime ait olacaktır. Tabii ki sorumsuz bir hareketle sendika mensuplarının borçlarına karşılık sendikanın malını bloke ettiren Alpdündar'da, sendikanın hükmî şahsiyeti nerede kalmıştır? Bu vaziyette Türk Ticaret Bankasında mevcutmuş gibi görülen 391.000 liralık hürriyet tahvillerinin

50.000 TL.lık kısmını da bu borçlanma dolayısıyla bilânçoda banka hesabından çıkarıp ilgili firmanın hesabına geçirmek lâzımdır. Sendika tahvilleri hangi kanun veya yönetmelik gereğince bu şekilde mensuplarının işinde kullanılabilmektedir.

c) Daha önce de belirttiğimiz gibi banka hesapları üzerinde lüzumlu karşılaştırmayı yapamadık. Halbuki biraz sonra açıklayacağımız gibi sendikadan defterlere geçirilmeksizin binlerce lira muhtelif yerlere borç olarak verilmiştir. Bunların büyük kısmı bankalardan ödenmiştir. Ancak sendika defterlerinde kayıt yoktur. İlgili devrenin memur mes'ul muhasibi Zihni Ölmez'de bu meblağların hürriyet tahvilleri karşılığı bankalardan ödendiğini belirtmiştir. Bu bakımdan bankalarda nakit ve tahvil şeklinde var imiş gibi görülen yukarıdaki meblağların hakikatte bankalardan muhtelif yerlere (II.Yapı Kooperatifi, Sigortalı İşçiler Kooperatifi gibi) sendikanın teminatı altında ödenen borç paralar karşılığı bloke edilmiş olmaları dolayısıyla mevcutlar arasında gösterilmemeleri gerekmektedir. Çünkü sendika artık bu tahvilleri dilediği anda tasarruf edemeyecek, kullanamayacaktır. Banka hesaplarının sendikanın y idarecilerince mutlaka tetkik ve kontrolunda zaruret vardır.

2. Muhtelif Borçlular Hesabı:

Bu hesapların incelenmesi sonunda sendikanın yeni idarecilerine bir fikir vermek üzere şu anda sendikaya borçlu olanların bir dökümü yapılarak rapora alınmıştır. Maalesef çok acı bir hakikattir ki, 30.6.1964 tarihinde sendikanın net safi varlığı tutarı 2.364.162.06 lira olmasına rağmen, bunun (defter kayıtlarına göre) 1.496.025.88 lirası muhtelif müessese, kooperatif ve şahıslara borç olarak verilmiştir. İktisadî bir tabirle sermaye kediye yüklenmiştir. Bir ihtilâf halinde bu meblağlar tahsil edilemediği takdirde sendikanın düşeceği durum çok acı olacaktır. Kaldı ki idare heyeti ve bilhass başkan bu paraları sendikanın menfaatini gözetmeksizin ya çok cüz'i bir faiz karşılığı veya hiçbir menfaat sağlamadan dağıtmışlardır. Borçların teminatı ise yok denilebilece kadar azdır. Şimdi bu borçlu kalemleri ve borçlular üzerinde tek tek duracağız.

a) İstihkak avansları:

Bu avans hesabı, sendika başkanı ile sendikada çalışan memur ve müstahdemlere alacakları maaşlar karşılığı verilen avansları içinde toplamıştır.

Memur yönetmeliğinin 8.maddesinde aynen şöyle bir hüküm vardır. "Sendikada çalışa memur ve müstahdemlerle, teknik elemanlara aylık istihkaklarının %60 ını aşmamak üzere dilekleri takdirde avans verilebilir."

Aynı yönetmeliğin 23. maddesine göre memur ücretlerinin her ay sonunda, yani çalışılıp hak edildikten sonra ödenmesi gerekmektedir.

Bu şu demektir ki, ay içersinde memurların ihtiyaçlarını karşılamak için ay sonunda maaşlarından mahsup edilmek üzere maaşlarının %60 ı kadar avans verilmesi kabul edilmiş Yalnız bu avansların ay sonunda kapatılması icabeder. İlgili bu avanslarını kapatmalıdır ki ilerdeki aylardan kendisine tekrar avans verilebilsin. Ancak sendikada yine me yönetmeliğine uyulmamış ve ilgililerin maaşlarının %60 ından fazla avans verildiği gibi ay sonunda maaşlar ödenirken bunların kapatılması cihetine gidilmediği gibi kendilerin yeniden avans verilmesi cihetine gidilmiştir. Meselâ Alpdündar, Necati Kurdoğlu, Nahit Akgün, Şenol Belginer ve daha pekçok misal. Bunlara verilen avanslar hem maaşlarının %60 ını aşmış hem de ay sonlarında kapatılmamıştır.

Bunlar haricinde sendikada memur, müstahdem durumunda olmayan Celâl Gökçe v.s. de bu hesaptan avans verilerek yine yönetmelik ihlâl edilmiştir.

Bu hesaptan 30.6.1964 tarihi itibariyle borçlular ve borç tutarları aşağıda gösterilmiştir. Listeye, hesaplarını incelemediğimiz Temmuz 1964 ayında alınan ve kapatılan avanslar da ayrıca eklenmiştir. Böylece beliren bakiyeler üçüncü sütuna geçirilmiştir.

İstihkak avansından Borçlunun ismi	30.6.1964 İtibariyle borcu:	Temmuz 1964 de Aldığı avans	Kapattığı avans	Temmuz 1964 İtibariyle Bakiyesi
Mehmet Alpdündar	7.206.12	1.500.-	-	8.706.12
Necati Kurtoğlu	-	550.-	-	550.-
Zihni Ölmez	1.200.-	300.-	-	1.500.-
Nahit Akgün	3.722.75	325.60	-	4.048.35
Suat Mazlumcu	900.-	250.40	-	1.150.40
Mustafa Acar	800.-	100.-	-	900.-
Radife Özdinçsoy	50.-	150.60	-	200.60
Veyis Köse	-	200.-	-	200.-
Ömer Kurşun	400.-	-	-	400.-
Şenol Bolginer	3.150.-	58.10	-	3.208.10
Ülker Karakaya	400.-	-	..	400
Ali Yılmaz	3.000.-	-	2335.-	665.-
Celâl Gökçe	3.000.-	-	2335.-	665.-
	23.828.87	3.434.70	4.670.-	22.593.57

Bu avans hesabından sendikanın alacağı 30.6.1964 itibariyle 23.828.87 lira 8.7.196 itibariyle ise 22.593.57 liradır.

Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak yapılmış ödemelerin (Veyis Köse ve Radife Özdinçsoy'un oldıkları avanslar hariç) ilgililerden derhal kanunî faizleri ile birlikte takip ve tahsili gerekir. Sendika başkanı Mehmet Alpdündar 5.7.1964 tarihli olağanüstü kongrede düştüğüne göre zimmetinde bulunan 8.706.12 lira haksız olarak eldan ilgilinin zimmetindedir. Derhal takibi ve tahsili gerekir. Adı geçenlerden bu meblağlar tahsil edilemediği takdirde, kendilerine ödeme yapılan fişlerde imzası bulunan şahıslardan başt mes'ul muhasip Zihni Ölmez olmak üzere aranması icabeder.

b) Harcırah avansları:

Bu hesaba sendika başkanı, idarecileri ve diğer ilgililerine yapacakları seyahatler dolayısıyla verilen avanslar geçirilmiştir. Yönetmelikte böyle bir avansın verilmesine ait hüküm olmamasına rağmen tediyeler yapılmıştır. Kaldı ki bu hesaptan alınan avansların birinin mahsubu yapılmadan ikincisinin ödenmemesi gerekirdi. Ama bilhassa Başkan Alpdündar avansların birini kapatmadan buna bir yenisini etlemiştir. Böylece borcu terakküm etmiştir.

Bu hesaptan 30.6.1964 ve 8.7.1964 tarihleri itibariyle borçluların listesi aşağıdadır:

Harcırah avansından Borçlunun ismi	30.6.1964 itibariyle Borcu	Temmuz 1964 de Aldığı avans	Kapattığı avans	Temmuz 1964 itiba Borç bakiyesi
Mehmet Alpdündar	15.739.78	-	3655.65	12.084.13
Emin Baykan	105.19	-	-	105.19
Celâl Gökçe	317.38	1.000.-	-	1.317.38
Nizamettin Akkaya	1.200.-	-	-	1.200.-
Osman İpekçi	100.-	-	-	100.-
Mehmet Uzuner	-	500.-	-	500.-
Ömer Kurşun	600.01	200.09	-	800.10
Hüsrev Yücel	450.-	-	450.-	-
Rıza Özkan	500.-	-	-	500.-
İsmail Tezcan	800.-	-	670.86	129.14
Necdet Bayder	9.000.-	-	-	9.000.-
	28.812.36	1.700.09	4.776.51	25.735.94

Defterler incelenmek suretiyle ilgililerin ne zamandan beri bu hesaptan borçlu olduklarının araştırılması ve kapattırılması cihetine gidilmesi, kapatmayanlardan ise paraların faizi ile birlikte tahsili gerekir.

Mehmet Alpdündar ise sendika başkanlığından ayrılmış bulunduğundan borcu olan 12.084.13 liranın derhal kendisinden takip ve tahsili gerekir. Alpdündar sendika kasasını kendi cebi gibi kullandığından hiçbir zaman harcırah avanslarına kapatmak lüzumunu duymamıştır. Esasen bu meblağların birçoğunun seyahatler için ödendiği dahi şüphelidir.

c) Başkanlık Tahsisatı Avansı:

18 Mayıs 1963 kongresinde kabul edilen tahminî bütçeye başkanlık tahsisatı olarak 12.000 lira konularak, başkanın yapacağı giderlerin karşılanması yoluna gidilmiştir.

Başkan Alpdündar'ın bu hesaptan yaptığı giderler başkanlık tahsisatının giderlerine geçirilmiştir. İşte Alpdündar yine yetkisini kullanarak sanki bu hesaptan avans alması mümkünmüş gibi ondört bin ikiyüz lira avans almıştır. Bunun 8.000 liralık kısmı gider yapılmış gibi gösterilerek masraflara atılmıştır. Bu husus raporun IV-3-B/9 bölümünde tenkit konusu yapılıp, kabul edilmediğinden burada tekrar durulmamıştır. Bugün başkanlık tahsisatı avansından M.Alpdündar'ın 14.200-8.000=6.200.- lira bakiye borcu bulunmaktadır. Tüzükte ve yönetmelikte başkanın böyle bir avans alabileceğine dair hüküm bulunmadığından 6.200.- liranın kanunî faizi ile birlikte ilgiliden derhal takip ve tahsili gerekir.

Başkanın aylarca sendika parasını yedinde tutmasına imkân yoktur. Paraların kendisine tediye edildiği fişlerde imzası bulunan memur, mes'ul muhasip Zihni Ölmez'in mesuliyeti bakidir.

d) İkraz borçluları

Sendika İdare Heyeti 8.9.1963 gün ve 5/12 sayılı kararı ile daha önce ayrılmış bulunan ikraz fonunun limitini arttırarak 20.000.- liraya çıkarmıştır. İşte İdare Heyetinin bu kararı üzerine muhtelif şahıslara sendikadan borç para verilmiştir. Ancak İdare Heyeti üst limiti 20.000 lira olarak tesbit etmesine rağmen, bu fondan verilen borçların tutarı defterlere göre 30.6.1964 tarihinde, 25.970.14 liraya ulaşmıştır. Başkan ve memur mes'ul muhasip Zihni Ölmez yine idare heyeti kararını bir kenara bırakmışlar ve bildikleri gibi keyfî hareket etmişlerdir. Bu rakam içerisinde en fazla borcu olanlar arasında 11.805.71 lira ile İlyas Bankoğlu 1.1.89.47 lira ile Celâl Gökçe, 15.00.- lira ile Cevdet Balık, 1515.60 ile Ömer Kurşun yine 1.515.60 lira ile Mustafa Acar ilk sıraları teşkil etmektedirler.

Bunlardan Celâl Gökçe'den sendikanın daha önce verdiği paralar bir yandan icra kanalı ile tahsil edilirken öte yandan kendisine yine borç verilmeğe devam edilmiştir.

İkraz fonunun gayesi herhalde muhtaç durumdaki üyelere cüz'i miktarlarla borç para vermek olsa gerektir. 20.000.- liralık fonun 300-500 or liralık paralar halinde muhtelif şahıslara verilmesi gerekirdi. Yoksa 20.000 liralık fonun 11.805.71 lirasının tek bir şahsa, İlyas Bankoğlu'na verilmesi gerekmezdi. Bu fonun gayesinden uzaklaşıldığını ve muayyen şahıslar yararına kullanıldığını gösterir.

Bu borçlardan faiz alınıp alınmadığı şüphelidir.

Yeni idare heyetinin derhal bu fonu iptal etmesinin ve ilgililerden paraları tahsil etmesinin sendikanın menfaatleri yönünden yerinde olacağı şüphesizdir.

Defterlerde 7/9 hesapta kayıtlı bu borçluların kimler olduğu oradan çıkarılabi
Mehmet Alpdündar'ın da bu hesaptan sendikaya 90.- lira borcu bulunmaktadır.

e) Memurlara ikramiye avansları:

Muhtelif borçlular arasında 2.475.- liralık da memurlara ikramiye avansları bul
maktadır. Bu meblağ sendikada çalışan bir kısım memurların, memur yönetmeliğine gö
31.12.1964 de almaları gereken 1964 yılı ikinci ikramiyelerine mahsuben kendilerine
ödenmiş paralardır. Memur yönetmeliğinde ikramiyelerin hak edilmeden, daha öncedon
olarak, ödenebileceğine dair bir hüküm yoktur. Ödemeler 22/4/1964 tarih ve 10083 no
kasa fişi ile yapılmıştır. Yani memurlarca daha birinci ikramiyeler hak edilmeden,
ikincisi avans olarak verilmiştir. Bu meblağı alanlar şunlardır:

Nahit Akgün	400.-
Mustafa Acar	250.-
Şenol Belginer	400.-
Ziya Ölmez	700.-
Veyis Köse	275.-
Suat Nazlumcu	300.-
Radife Dinçsoy	150.-

Usulsüz olarak yapılan bu tediyelerin ilgililerden, bu meblağın 22/4/1964 den
tahsil tarihine kadar olan kanunî faizlerinin ise, kasa fişinde imzası olanlardan
(Başta Zihni Ölmez olmak üzere) derhal tahsili gerekir.

f) Türkiye Maden İşçileri Federasyonu:

Sendikanın defterlerine nazaran Türkiye Maden İşçileri Federasyonu sendikaya
40.651.50 lira borçlu görülmektedir. Ancak sendika kayıtlarını, federasyonun defter-
leri ile karşılaştırınca bazı mübayenetlere rastlanmıştır.

Meselâ sendika tarafından 10/5/1964 de aidat avansı olarak Etibank vasıtasıyla
Federasyona gönderilen 22.544.- lira, federasyon defterlerinde 9/5/1964 de 15.000.-
lira olarak kayıtlıdır. Bu mübayenet üzerine bilgisine başvurduğumuz Maden İşçileri
Federasyonu Başkanı Kemâl Özer Komisyonumuza rapora 41 no.da ekli görülen tutanaktaki
bilgiyi vermiştir. 3/8/1964 tarihli tutanağın 2.bendinde görüldüğü gibi Kemâl Özer,
kendilerine paranın 22.544.- lira olarak geldiğini, fakat bunun 15.000.- lirasının
aidat borçlarına mahsuben, 7.544.- liranın ise Mehmet Alpdündar'ın son Fransa seyaha
masrafları için gönderildiğini bu sebeple federasyon defterlerine bu 7.544.- liranın
bir gelir olarak geçirilmediğini belirtmiştir.

Bu meblağın 2.742.- lirası ile Alpdündar'a 200 dolar döviz alındığını, 200 lira
pasaport çıkartıldığını ve 500.- TL.sını Alpdündar'ın talimatı ile İsmail Kağnaz
isimli şahsa verdiklerini, bakiye 4.102.- lirayı ise kendisi seyahate İstanbul'dan
başlayacağı için kendilerine gönderdiği sendika memurlarından Şenol Kılıç Belginer'e
Alpdündar'a verilmek üzere teslim ettiklerini belirtmiş ve 7.544.- lira Alpdündar iç
harcandığından federasyon gelirlerine dahil edilmediğini söylemiştir.

Kemâl Özer'in bu ifadesi kendileri tarafından sendika başkanlığına yazılmış ola
4/5/1964 tarihli mektupla da teyit edilmiştir.

Rapora 42 no.da ekli mektupta görüldüğü üzere Fransa'daki toplantıya katılacak
sendika başkanının seyahati için lüzumlu masrafların tutarı 7.744.- lira olarak
gösterilmekte ve sendikadan talep edilmektedir. Rakamların aşağı yukarı aynı olması
ve 4/5/1964 tarihli mektuptan 4-5 gün sonra paranın gönderilmesi Kemâl Özer'in
ifadesini doğrulamaktadır.

Kaldı ki sendika bu tarihe kadar aidat borcuna mahsuben federasyona daima yuv rakamlı meblağlar (Meselâ 5.000.-, 10.000.-, 6.000.-, 20.000.- gibi) halinde para dermiştir.

Paranın 22.544.- lira olarak kesirli gönderilmesi de 15.000.- lira üzerindeki bakiyesinin, 7.544.- liranın, Mehmet Alpdündar için geldiğini göstermektedir.

Halbuki mezkûr 22/6/1964 tarihli Fransa seyahati için Mehmet Alpdündar sendika 15/6/1964 de 10320 no.lu kasa fişiyle 4.000.- lira harcırah avansı almış ve bunu de bilâhare 8/7/1964 de 27 ve 29 no.lu mahsup fişleri ile kapatarak masraflara geçirtm

Dolayısıyla ayrıca bu meblağı da gider karşılığı almasına imkân yoktur.

Bir kısmı Alpdündar için harcanan ve bir kısmı da kendisine verilen bu 7.544.- liranın Alpdündar'ın zimmetinde bulunduğu açıktır. 7.544.- liranın 10.5.1964 tarih tahsil tarihine kadar ilgiliden kanunî faizi ile birlikte tahsili lâzım gelir.

Sendika idarecilerinin federasyon idarecileri ile alacak borç durumları bakımı bir mutabakat sağlamalarının ve bundan sonra aidat borçlarını mutlaka banka kanalı göndermelerinin, asla elden vermemelerinin ve derhal federasyon paranın alındığına makbuz istemelerinin, ilerdeki suistimalleri önlemek bakımından yerinde olacağı kana tindeyiz.

Bundan böyle aidat alacaklarına karşılık federasyona faiz almaksızın avans veri memesinin uygun olacağını sendikanın menfaatleri bakımından temenni etmekteyiz.

g) Maden Mağazasına ikraz hesabı:

Maden Mağazası sendika üyelerinin taksitle alışveriş yaptıkları bir mağazadır. Mağazanın sendika üyelerinden olan taksit alacağı sendikaca EKİ den alınarak mağazay ödenmektedir. Olay incelemesini yaptığımız 1/5/1963-30/6/1964 devresinden daha önce intikal etmektedir. İncelemesini yaptığımız dönemde ise mağazaya sendika kasasından nakit 150.000 lira verilmiştir.

Raporun IV-5-A-I/a bölümünde açıkladığımız gibi M.Alpdündar şahsî insiyatifi il 1962 yılında, ayrıca 55.000 liralık da Hürriyet Tahvilini adı geçen mağazaya teslim etmiş olup, bu tahviller o'lan mağazanın zilyedliğindedir. Bu konuyu daha önce tenk ettiğimiz için burada ayrıca üzerinde durulmayacaktır.

Sendika başkanı M.Alpdündar yine öncedon alınmış herhangi bir idare heyeti kar olmaksızın Türk Ticaret Bankasına 26/6/1963 tarih ve 1838/5 5812 no ile yazdığı yaz bankanın 3-468 hesabındaki 100.000 liranın Maden Mağazası sahibi Lütfi Özgermi'ye ödenmesini bildiriyor.(Ekli vesika No.16)

30/6/1963 tarih ve 51 no.lu mahsup fişi üzerinde şöyle yazılıdır: "Riyasetin emirleri gereğince bu para 10 ay vade ve %7 faizle maden mağazası sahibi Lütfi Özge ödenmiştir."

Yine aynı şekilde herhangi bir idare heyeti kararına dayanmaksızın 20/9/1963 t 36 no.lu mahsup fişi ile Maden Mağazası Müdürü Ahmet Alman'a Etibank'taki 42541 no. hesaptan 50.000 lira ödeniyor. Paralar M.Alpdündar ve Z.Ölmez imzaları ile tediye ettiriliyor. Adı geçen tarihlerde ortada bir idare heyeti kararı v.s. bulunmadığı M.Alpdündar durumu kamufle edebilmek üzere defterlerde bunu "Ticaret Bankası Maden hesabına geçiriyor. Böylece para sanki bankalarda imiş gibi gösteriliyor.

Halbuki o tarihlerde 150.000 lira Maden Mağazasına intikal etmiş bulunmaktadır

Aynı tarihlerde iki adet res'en borç senedi hazırlanıyor. Birincisi 10.7.196 tarih ve 17553 sayı ile Zonguldak Birinci Noterliğince 107.314.50 liralık olarak ve ikincisi de 16/9/1963 tarih 23450 sayı ile yine Zonguldak Birinci Noterliğince 53.980.20 liralık olarak tanzim ediliyor.

Her ikisinin de Maden Mağazası sahibi Lütfi Özgermi'nin kefili Ahmet Akman imz Şahitler ise Malûm Zihni Ölmez ve Şenol Belginer. Ahmet Akman vekili Lütfü Özgerm namına bu paraları sendikadan aldığını ikrar ediyor. Senedin böyle tek taraflı olarak hazırlanmasının sebebi Başkan Alpdündar'ın sendika parasını idare heyeti kar olmadan bu şekilde üçüncü şahıslara cüz'i bir faiz karşılığı vermeğe yetkili olmay Alpdündar durumu takdir ettiğinden noterde kendi imzasını havi bir senet hazırlatm res'en borç senedi ile iktifa ediyor.

Şunu da belirtelim ki 100.000 lira Lütfi Özgermi'ye 26/6/1963 de havale edilm rağmen borç senedi 10.7.1963 de düzenlenmiştir. Aradaki 10 günlük sürede karşı ta parayı oldığını reddetse idi sendikanın parası Başkanın bu tedbirsiz ve usulsüz har ile gitmiş olacaktı. Alpdündar açıkça vazifesini, kendi menfaatleri için, suistim etmektedir.

Burada bir noktaya daha değinmek isteriz. Rapora 12 ve 15 no.larda ekli res'e borç senetleri incelenecek olursa başlıklarında borcun miktarı 107.314.50 ve 53.980 lira olarak görülecektir.

Yani Lütfi Özgermi'nin toplam borcu 161.294.70 lira olarak görülmektedir. Met 107.314.50 lirayı ve 53.980.20 lirayı borç aldım denilmesine rağmen sendikaya ödene meblağı 100.000 ve 50.000 lira olarak gösterilmektedir. Senet metninde yapılan kel oyunları dolayısıyla burada akla şöyle bir husus gelmektedir.

Acaba borç tutarı fazla yani 161.294.70 lira ve sendikanın alacak tutarı da az yani 150.000 lira gösterilmek suretiyle aradaki fark olan 11.294.70 lira M.Alpdü ve arkadaşları Zihni Ölmez, Şenol Belginer tarafından mı alınmıştır?

Hadise dikkatle incelenirse durum aydınlanacaktır. 10 Temmuz 1963 tarihli res borç senedinde Ahmet Akman 107.314.50 lira borç aldım, faizi olan 7.314.50 lirayı peşinen ödedim demektedir. Halbuki bankadan o tarihlerde ilgililere 100.000 lira ö tir, 107.314.50 değil.

Aynı şekilde 7.314.50 lirada ilgiliden tahsil edilmemiş Maden Mağazasının borc banka faizleri hesabının alacağına kaydedilmiştir. Maden Mağazası bu faizi ödeyece gibi borç senedine göre ayrıca da 107.314.50 lira ödeyecektir. 100.000 i sendikaya 7.314.50 lirası da tabii borcu verenlere veyahut da bu meblağ o tarihte ödenmiştir.

M.Alpdündar ve arkadaşlarının bu borç verme muamelesinden bir kârları olduğu 25 no.da ekli Hasan Ulubay ifade zaptından da anlaşılmaktadır. Hasan Ulubay eski haysiyet divanı üyelerine 21/5/1964 tarihinde emir ve direktifleri ile Maden Mağaz para aldığını ifade etmektedir. İlgilinin ifadesinde bahsettiği arkadaşları ile bi bilgilerine başvurulursa, hakikatı söyledikleri takdirde mesele daha iyi aydınlana

Hasan Ulubay, daha sonra yine Haysiyet Divanına 24/5/1964 tarihinde verdiği i Maden Mağazasından alınan paralar meselesini 1, M.Alpdündar, 2, Ali Yılmaz, 3,Yusu Özkan, 4, Kemâl Kuyumcu, 5,Zeki Ergenekon, 6, Cemal Baytekin ve 7, Hasan Ulubay'ın iyi bildiklerini mahut konuşmanın bu şahıslar arasında geçtiğini bildirmektedir.

Komisyonumuz maalesef vakit darlığından adı geçenlerin bilgilerine baş vuramam

Maden Mağazası Müdürü ve Lütfü Özgermi'nin vekili Ahmet Akman 22.5.1964 tarih sendika haysiyet divanına verdiği ifadede Hasan Ulubay'ın mağazadan 1962 yılı içer cem'an 6.000 lirayı kendisini mağazayı kapatma tehdidi ile zorlayarak (Alpdündar Amerika'da iken) karşılıksız olarak aldığını belirtmiştir.

Hasan Ulubay'ın bu talebini kendisi ve arka aşları namına yaptığını söylediğini de Ahmet Akman belirtmektedir.

Maden Mağazası ile sendikanın münasebetleri eski yıllara kadar uzanmaktadır. üyelerinin bu mağazadan veresiye alışveriş etmelerini sağlamakta ve aldıkları malla taksitlerini de ilgililerin ücretlerinden kesmek suretiyle mağazaya ödemektedir. Sendikanın böyle sebepsiz olarak hizmetinin gayesi nedir?

Maden Mağazası 1963 yılında aldığı 150.000 TL.sı borcun faizleri hariç sendika 17.6.1963 de sadece 1.653.60 TL.sı teberruda bulunmuştur. Bütün bu emekler V.S.I.6 lira için midir? Elbette ki buna imkân yoktur. Sendikanın bu işten, mağazanın işçi yaptığı satıştan elde ettiği kârdan elbette daha büyük bir istifadesi olacaktır.

Ama, gerek hadiselerden ve gerekse ifadelerden anlaşılmaktadır ki, bu istifade sendika değil, sendikanın başkanı ve idarecileri sağlamaktadır.

Hasan Ulubay'ın yukarda isimlerini saydığı yedi kişi başkanın mağazadan açıktan para aldığını öğrendikleri halde neden şimdiye kadar durumdan idare heyetini haberda etmemişlerdir? Neden başkan hakkında takibat yaptırma yoluna gitmemişlerdir?

Çünkü hiç birisi sendikayı ve üyelerini düşünmemekte sadece kendi çıkarlarını di mektedirler.

Eğer Maden Mağazası meselesi bilâhare bu kadar ayyuka çıkmasaydı hiçbirisinin se çıkmıyacağı muhakkaktı. En az başkan Alpdündar kadar diğerleri de bu işten sorumludu Mağazadan sendikaya kisvesi altında para almışlardır. Meselâ Hasan Ulubay ne münasebet senetsiz sepetsiz açıktan 6.000.- lirayı mağazadan alabilme cesaretini göstermiştir.

Yukardaki açıklamalarımız, daha 1962 yılında ve 1963 yılı başlarında Maden Mağaz borç para verilmeden, mağazadan başkan ve idarecilerin nasıl menfaat sağladıklarını g mektedir.

1962 yılı Temmuz'unda 55.000 TL.lık Hürriyet Tahvilleri ve bilâhare 1963 yılı 6 ve 9. aylarında da mağazaya 150.000 TL.sı nakit verilince mağazadan, açıktan, daha fazla bir menfaat sağlama yoluna gideceklerı tabiidir.

Bugün piyasada nakit borç paranın %40-50 faizle gittiği düşünülürse bu 150.000 l naktin %7 gibi cüz'i bir faizle mağazaya borç verilmesinin gülünç olduğu şüphesizdir

150.000 lira nakit ve 55.000 liralık tahvil verilecek ve karşılığında bir yıl i 11.294.70 lira alınacak, Akıl alacak şey değil. Sendikanın parası böyle mi nemalandı lacaktır?

Verilen bu meblağlar karşılığı asgarî 50.000-60.000 lira faiz alınmış ve fakat paranın gerçek sahibi sendikaya 11.000 lira verilmekle yetinilmiştir.

Başkan, idare heyeti kararı v.s. olmadan şahsî tasarrufu ile memur mes'ul muhas Zihni Ölmez ile birlikte bu meblağı yetkisi harici kullandığından emniyeti suistimal etmiş olmaktadır.

Para mağazadan tahsil edilmediği takdirde Alpdündar ve Zihni Ölmez'in mes'uliy devam ettiğinden kendilerinden tahsil edilmesi gerekir.

Bütün bu olaylardan sonra bilâhare 6.4.1964 de sendika idarecilerinin tümünün k herhangi bir mağaza ile sendika üyelerinin alışverişini temin için bir mukavele yapı sına karar veriliyor. Ve 27.4.1964 de 10187 no ile Zonguldak Birinci Noterinde yapılan mukavele ile Maden Mağazası ile bu anlaşma yapılıyor.

Mağaza ile yapılan mukavelede (Ekli Vesika 14) Sendikalar Kanununa aykırı maddel bulunmaktadır. Meselâ 7. maddede "Mağaza bünyesini ilerde kooperatif veya kollektif şirket haline getirebileceğini arzu ettiği takdirde, sendikayı bu şirket veya koopera ortak olarak alacağını kabul eder" denmektedir.

Sendika başkanı Alpdündar nasıl böyle bir mukaveleye imzasını atabilmektedir. Sendikalar Kanununun 15.maddesi açıkça sendikaları ticaret yapmaktan menetmektedir. Gerek kollektif gerek kooperatif şirket olsun her ikisi de Ticaret Kanunu şumulüne alınmış ve faaliyetleri ticarî kabul edilmiş şirketlerdir. Sendika bunlara ortak olm la bilfiil ticaret yapmış olmaktadır. Buna ise kanunen imkân yoktur.

Yine aynı mukavelenin 11 ci maddesinde, mağazanın yıllık net kârının %3 ünün sendikaya teberru edileceği belirtilmektedir.

Bu teberrunun bir sebebinin de daha önce mağazaya verilmiş olan 150.000 liralık nakit ve 55.000 liralık tahvil olduğu tabiidir. Bu durumda daha şimdiden sendika mağazaya ortak olmaktadır. Kaldı ki böyle olmasa, yani bu paralar verilmiş olmasa idi dahi sendika mağazanın paralarını (taksitleri) müessesesden tahsilini temin edeceği tekeffül suretiyle bir emek sarfı sonucu mağazanın faaliyetlerine iştirak etmiş olmaktadır.

Ticaret yapmak için mutlaka bir sermaye koymağa lüzum yoktur. Mağaza sermaye, sendika da emeğini koymuş ve dolayısıyla mağazanın faaliyetleri yürütülmüştür. Sendikanın kârdan %3 hisse alışı da bu emeğin karşılığıdır. Böylece sendika ticaretle iştigale başlamış olmaktadır.

Kanuna aykırı bu durumun derhal durdurulması lâzım gelir. Aynı mukavelenamenin 16 no.lu maddesinde mağazanın bundan sonraki satışları tutarı üzerinden sendika yönetim kurulunca borç para verileceği belirtilmiş ise de, gerek daha önce alınmış bir yönetim kurulu kararı bulunmaması ve gerekse bu mukavelenin ileriki tarihlerdeki satışlardan bahsetmiş olması hasebiyle daha önce verilmiş olan 150.000 lira borcu kapsamadığı aşik

Maden mağazasına verilen bu 150.000 liranın 40.000 lirası bilâhare tahsil edilmiş ve mağazanın borcu 110.000 liraya inmiştir.

Mağazanın bu borcu da 21.5.1964 tarih ve 49 no.lu mahsup fişi ile Ticaret Bankası maden mağazası hesabından çıkarılıp Maden Mağazası ikraz hesabına geçirilmiştir.

h) II.Yapı Kooperatifi hesabı:

Bu hesabın defterlerdeki görünüşüne nazaran 30.6.1964 itibariyle II.Yapı Koopera tifinin sendikaya olan borcu 526.931.75 liradır.

Kooperatife, eski idare heyetinin 11.12.1962 tarih ve 28 no.lu oturumu ile 750.00 liralık kredi açtırılmasına karar veriliyor. (Ekli Vesika No.43) Ancak, kooperatifin İşçi Sigortaları Kurumu ile yapacağı mukavele ile açılacak arsa kredisinin sendikaya i tikalinin sağlanması ve 6 ay içinde paranın tamamı ödenmezse kooperatifin bütün malla ve mevduatına sendikaca il konulması hususunda, mukaveleye hüküm konmasına karar veril

Buna dayanarak Mehmet Alpdündar İkinci Yapı Kooperatifi Başkanı Osman Çavuşoğlu ile 10 Ocak 1963 tarih ve 1288 no ile noter tasdikli mukaveleyi yaparak, kooperatife bankalardan sendikanın kefaleti ile 500.000 lira temin etmeği tekeffül ediyor (Ekli vesika No.44)

Daha sonra yeni idare heyeti 8.9.1963 gün ve 5-11 sayılı kararıyla yine sendi kefaleti altında kooperatife kredi temini hususunda riyasete tam yetki veriyor.

Yukarda temas ettiğimiz 10 Ocak 1963 tarihli noterde yapılan mukavelede akdin inikadından itibaren 6 ay sonunda verilen 500.000 TL.sı faiz ve komisyonları ile bi ödenmezse sendika yapı kooperatifinin arsaları üzerinde ipotek tesis edecek ve menk ile mevduat ve alacaklarına ihtiyati haciz vaz'ettirecektir.

Ayrıca %10 da temerrüd faizi hesap edilecektir. Şimdi bu hükümler karşısında bakınız sendika başkanı ne yapmıştır?

26.11.1963 tarih ve 2673/12 sayı ile memur mes'ul muhasip Zihni Ölmez sendika kanlığına bir yazı yazarak 10.1.1963 tarihli mukavele gereğince kooperatife 361.000 tahviller karşılı ı bankadan nakit verildiğini ve altı ay olduğu halde henüz bir iş yapılmadığını belirtiyor. (Vesika No.45) Bu yazıdan çıkan netice şudur ki, para 10. tarihinde kooperatife ödenmiştir. (NOT: Sendikanın gerek 30.4.1963 itibariyle düzenl Genel Kurula verilen bilânçosunda gerekse defterlerinde kooperatifi verilen bu para görülmemektedir.) 10.1.1963 den altı ay sonraki 10.7.1963 tarihidir. 10.7.1963 de a dolmuş ve para kooperatifçe ödenmemiştir. Mukavelenin sarih hükümlerine göre acaba başkanlık sendika menfaatlerini düşünerek neden kooperatifin arsaları üzerine birinc dereceden ipotek vazetmemiş, menkulleri ve alacaklarını haczetmemiş, verilen borç üz den %10 temerrüt faizi hesaplatmamıştır.

Bütün bunların sebebini anlamak güçtür. Bu kadar keyfî ve sorumsuz olarak bir s idare edilmez. İşçilerin parasına yazıktır. 10.7.1963 den ancak 4.5 ay sonra 26.11. de Zihni Ölmez'in yazısı yazılıyor. Ve bu arada II Yapı Kooperatifi Başkanı da durum larının kötü olduğunu ve aldıkları parayı ödeyemeyeceklerini, vadenin bir yıl daha uzatılmasını 26.11.1963 tarih ve 239 numaralı yazısı ile istiyor. (Vesika No.46) Alpd idare heyetinin fikrini almadan bu yazı üzerine "6 ay temdit edilecek" diye 28.11.196 de parafını atıyor. Halbuki İdare Heyeti meseleyi 29.12.1963 günü 13/3 sayılı oturum inceleyerek kooperatifin borcunun 6 ay daha temdidine karar veriyor.

Burada bir noktaya temas etmek istiyoruz. Yukarda açıkladığımız gibi eski idare heyeti kararına dayanılarak 10.1.1963 de kooperatife verilen paranın mukavele hükümle göre 6 ay sonra sendikaca geri alınması gerekirdi. 10.7.1963 de bu paralar alınmamış ve kooperatifin borcunun eski mukavele hükümlerine göre 6 ay daha temdit edilmesi için heyetince 29.12.1963 de karar altına alınmıştır. Dolayısıyla sendika parası 10.7.19 den 29.12.1963 e kadar sebepsiz olarak kooperatifin yedinde kalmıştır. 10.1.1963 tarihli mukaveleye nazaran paralar kooperatife faizsiz olarak verilmiş ve mukaveleyi sendika başkanı Alpdündar imzalamıştır.

Alpdündar'ın 10.7.1963 e tekaddüm eden günlerde sendika idare heyetinden bir ka çakararak borcu temdit etmesi icap ederdi. Bu yapılmadığı için 10.7.1963 ile 29.12. arasında sendika parasının sebepsiz yere kooperatifin zilyedliğinde kalmasına sebebi verilmiştir. Kooperatifteki paranın 10.7.1963-29.12.1963 arası kanunî faizi ile %10 temerrüd faizinin ilk mukaveleyi yapmış olan Başkan Alpdündar'dan tahsil edilmesi lâ zımdır. Alpdündar 10.7.1963 de vade dolduğu halde gerekli işleme tevessül etmemekle vazifesini ihmal etmiştir. Mesuliyet ona racidir. Yalnız şunu belirtelim ki 10.1.1 den 29.12.1963 tarihine kadar sendika kasasından ve bankalardaki hesaplarından koope ne kadar borç verildiği eldeki mevcut defterlerden anlaşılamamıştır. Çünkü gerek es gerekse yeni defterlerde bu hususta bir kayıt yoktur. 30.4.1963 tarihi itibariyle hazırlanıp 18-19.5.1963 genel kurula sunulan bilânço incelenecek olursa II.Yapı Koop ratifinin sendikaya hiçbir borcu bulunmadığı görülür. Halbuki o tarihte borçlanma m velesi yapılalı aşağı yukarı 4 ay olmuştur. Ama mes'ul muhasip henüz defterlere bir kayıt yapmamıştır. Dolayısıyla banka ve kooperatif defterleri incelenmek suretiyle verilen paralar ve tarihleri tesbit edilmeli ve 10.7.1963-29.12.1963 arası kanunî ve %10 temerrüd faizleri bunların yekûnu üzerinden hesaplanmalı ve Alpdündar ile mesul

muhasip Zihni Ölmez'den takip ve tahsil edilmelidir. (NOT:1Komisyonumuz vakit darlı banka ve koop ratif hesaplarını incelyememiş dolayısıyla kooperatifin ne zaman kaç aldığını tesbit edememiştir. Alpdündar ve Ölmez keyiflerine göre hesap tuttuklarınd bunları defterlere kayda lüzum görmemişlerdir. (NOT:2 Burada dikkate şayan bir husus şudur ki II Yapı Kooperatifinin mesul müdürü Mehmet Alpdündar'dır) İdare Heyetinin 29.12.1963 tarihli ve 13/3 sayılı kararında "Eski mukavelenin 6 ay daha temdit edilm kerar verilmesine rağmen Başkan Alpdündar eski mukaveleyi ve onda mevcut hükümleri yenilemek yerine kooperatifle tamamen farklı hükümleri havi yeni bir mukavele yapmak tine gidiyor. (Vesika No.47) Eski mukaveledeki (Yani 10 Ocak 1963 tarih ve 1288 noter tasdikli) hükümler, sendikanın kooperatiften verdiği paraları tahsili yönünden birço lehte hükümleri taşımasına rağmen yenisi tamamen sendikanın aleyhine hükümleri taşıma tadır. Meselâ: Eski mukaveledeverilen borç paranın en geç 6 ay sonra def'aten tahs edileceği şartı mevcuttur. Halbuki yeni mukaveleye borcun Ağustos 1964 den itibaren 30.000 TL.lık taksitlerle ödeneceği hükmü konarak 31 aylık taksite bağlanmıştır ki, bunun ne kadar sendika aleyhine ve idare heyeti kararı hilâfına olduğu görülmektedir. Halbuki idare heyeti ancak 6 ay temdide karar vermiştir. Başkan Alpdündar bunu kendiliğinden nasıl otuz bir ay temdit edebilmektedir?

Sendika idare heyeti eski mukavelenin, yani kooperatife 500.000 lira borç verilme dair olan mukavelenin yenilenmesine karar vermiştir. Dolayısıyla yeni mukaveledeki azamî meblağın da bu olması gerekmektedir. Ama Alpdündar buna da uymamıştır. Yeni mukaveledeborç yekûnu 929.634.47 liraya ulaşmıştır. Böylece borç verilm gereken meblağ 429.634.47 lira aşılmıştır. Alpdündar hangi yetki ile yalnız başına bu mukaveleyi yapabilmekte ve sendika parasını kullanabilmektedir. Mukaveleye nazaran kooperatifin sendikaya olan borcu 929.634.47 liradır. Belirtildiğine göre bu paranın:

28.460.- TL.sı sendika veznesinden nakit,
349.646.47 " Türk Ticaret Bankasından kredi,
231.528.- " Etibank'tan nakit,
320.000.- " Mustafa Tamer'e (kooperatife arsasını satan) ödenen,

929.634.47 TL. olarak verilmiştir.

Bu mukavele tarihsiz olmakla beraber metinden Ocak 1964 de yapıldığı anlaşılmakta olup noterde yapılmamıştır. Halbuki sendikanın defter kayıtlarına nazaran Ocak 1964 sonu itibariyle ödenmiş olan ve Zonguldak Maden İşçileri Sendikası II.Yapı Kooperatifi hesabında borç görülen miktar sadece 28.460.- liradır. Bakiyesi yani 901.174.47 lirası neden kooperatifin borcuna yazılmamıştır. Anlaşılamamıştır.

Böylesine gerçeğe aykırı bir muhasebe hiçbir müessesede tutulmamıştır. Bu sendika nasıl idare edildiğini gösteren acı bir gerçektir.

Kooperatif temsilcileri Osman Çavuşoğlu ve Salih Acar bu parayı aldıklarını belirttiklerine ve mukaveleyi imzaladıklarına nazaran, paraların ödendiği bir gerçekti O halde neye defterlerde kooperatif borçlandırılmamıştır. (Bu paraların bankalardan öd diği anlaşılmakta oldüğundan banka, kooperatif yesair hesapların incelenmesi suretiyle kat'i tediye tarihlerinin Zonguldak'taki mahallî komisyon tarafından tesbit edilmesi g kir.)

Sendika idare heyeti 11.2.1964 gün ve 15 sayılı oturumunda kooperatiflerin kredi ihtiyacını karşılamak için 750.000 lira temin ve kullanması hususunda başkan Alpdündar tam yetki veriyor. (Bu meblağın 210.000 lirası EKİ Sigortalı İşçiler Yapı Kooperatifi için kullanılmıştır. Alınan kararda da esasen kooperatiflerimiz tabiri kullanılmaktad Ancak yukarda belirttiğimiz gibi bu tarihte kooperatifin borcu 929.634.47 liradır. İdâ Heyetinin 10.1.1963 ve 29.12.1963 tarihli kararlarında ise ancak 500.000 liralık borç verme hususunda karar alınmıştır. Bu yönden 11 Şubat 1964 tarihine kadar 500.000.- li

aşmak suretiyle verilmiş bulunan bütün borçlar Başkan Alpdündar ve mes'ul muhasip tarafından yetkilerini kötüye kullanmak suretiyle kooperatife verilmiştir. Dolayı bu paralar usulsüz olarak sendika kasasından çıkartılmış ve sendikanın normalleşmesi engel olunmuştur. Verilen borçların tarihlerinin tesbiti ile 500.000 lirayı geçen kısmının geçtikleri tarihten 11.2.1964 tarihine kadar hesaplanacak kanunî faizleri paraları ödeten Alpdündar'dan ve Ölmez'den tahsili icabeder. 11.2.1964 tarihli kar ise başkana 750.000 lira borç verme selâhiyeti tanındığından ve (ancak bunun 210.00 lirası EKİ Sigortalı İşçiler Yapı Kooperatifi için kullanıldığından İkinci Yapı Koo ratifine ancak 540.000 TL.sı verilebilecektir.) 540.000 lirayı aşan kısmın usulsüz ve karara aykırı olarak verildiği anlaşılmaktadır.

11.2.1964 den itibaren 540.000 lirayı aşan meblağ üzerinden hesaplanacak kanun faizin yine ödemeyi yaptırtan Alpdündar ve Ölmez'den takip ve tahsili icabeder. Bi 17.4.1964 tarih ve 11034 sayı ile Zonguldak Birinci Noterliğinde "Zonguldak Mahdut M suliyetli Maden İşçileri Sendikası II.Yapı Kooperatifi Başkanı Osman Çavuşoğlu" bir borç senedi düzenleyerek Maden İşçileri Sendikasına 929.634.47 lira borçlu olduklarını ve bunu Ağustos 1964 den itibaren 30.000 lira taksitle 31 ayda ödeyeceklerini kabul ediyor.

Bu daha önce Alpdündar'la aynı şahıs arasında yapılan tarihsiz mukavelenin noter tasdikli şeklinden başka birşey değildir. (Ekli vesika No.48)

Bu senedin enteresan tarafı paraların nerelerden ve kim hesabına alındığını göst mesi bakımındandır. İfadeye nazaran 28.460 lira sendika veznesinden 349.646.47 lira sendikanın borcuna yazılmak suretiyle Türk Ticaret Bankası Zonguldak Şubesinden nakte ve 231.528 lira ile 320.000 lirasını (ki bu meblağ kooperatife arsasını satan Mustafa Tamer'e ödenmiştir) yine sendikaya borç kaydedilmek suretiyle Etibank Zonguldak Şube nakten alınmışlardır. Dolayısıyla paraların nezaman nereden ödendiğinin tesbiti sırası T.Ticaret Bankası ile Etibank'a müracaat etmek lâzım gelir. Burada şu noktaya da dik çekmek isteriz. Kooperatife verilmekte olan bu paralar idare heyetinin 10.1.1963 tar kararında görüldüğü üzere arsaların satın alınması içindir. Bu yönden alınan bu para arsa satın alınması haricinde kullanıldı ise usulsüz harcanmıştır. Kooperatif hakkın takibata geçilmek icabeder.

Bu husus 10.1.1963 gün ve 1288 numara ile yapılan mukavelenin 3. maddesinde de t edilmiştir.

Yukarıda belirttiğimiz gibi karara aykırı olarak verilen paraların faizinin ilgi lerden ve 540.000 TL.lık meblağı aşan kısmında kooperatiften tahsili icabeder. Eğer verilen bu borçlar kooperatifçe arsa satın alınmasında kullanılmadı ise nerede kullan dığının tesbiti suretiyle paraları gayeye aykırı olarak kullananlar hakkında derhal takibata girişilmesi icabeder. Çünkü gerek sendikanın gerekse kooperatifin idaresinde aynı şahıslar bulunduğundan suistimal edilmesi mümkündür.

1. EKİ Sigortalı İşçiler Yapı Kooperatifi Hesabı:

Defterlere nazaran bu kooperatifin sendikaya 30.6.1964 deki borcu 206.990.51 li Sendika idare heyetinin 11.2.1964 tarih ve 15 sayılı kararına dayanılarak kooperatife 210.000 lira Etibank'tan %3 faizle verilmiştir. Borç her ayın yirmisine kadar aylık 4.000 lira taksitlerle ödenecektir. Bu konuda 13.2.1964 tarih ve 1096 sayı ile noter likte bir mukavele hazırlandığı gibi bilâhare 7.5.1964 tarihli bir resen borç senedi EKİ Sigortalı İşçiler Yapı Kooperatifi Başkanı Şinasi Şengün tarafından hazırlanarak sendikaya verilmiştir. Her iki senette de her ay 4.000 lira taksit ödeneceği ve ayl taksitlerden herhangi birisi vadesinde ödenmezse borcun tamamının muacceliyet kesbe belirtilmiştir. Sendikaca bu noktaya dikkat edilerek her ay 4.000 liranın ve yıl s da %3 faizin derhal tahsili cihetine gidilmesi lâzımdır.

B. Pasif Hesaplar

Burada sadece Emanet Hesaplar arasında yer alan "Federasyon Grev Fonu Hesabı" üzerinde duracağız.

Defterlere nazaran sendikanın bu hesaptan federasyona olan borcu 77.412.49 lire Gelir ve gider hesaplarına dikkat edilecek olursa grev fonu masrafları olarak 157.5 lira tahakkuk ettirilmiş ve fakat bu hesaptan federasyona 30.6.1964 e kadar 80.180 ödenmiş bakiye 77.412.49 lira federasyonun alacağında bekletilmektedir. Sendika ve federasyon defterleri üzerinde karşılıklı olarak yaptığımız incelemede sendika tarafından ödenmiş görülen 80.180 liranın ancak 65.000 liralık kısmının federasyon defterlerinde gelir olarak kayıtlı olduğu anlaşılmıştır. Federasyon defterlerinde, sendik 5.10.1963 tarihinde 5 no.lu mahsup fişi ile Mehmet Alpdündar'a federasyon hesabına 49629 numaralı çekle ödediği, 15.180 lira kayıtlı değildir. Yani sendika tarafından federasyon hesabına grev fonundan Mehmet Alpdündar'a ödenen 15.180 lira ilgili taraf federasyona intikal ettirilmiş dolayısıyla da federasyon gelirleri arasına dahil edilmemiştir. Bu konuda T.Maden İşçileri Federasyonu Başkanı Kemal Özer 3.8.1964 de rapora 41 no.da eklenen tutanaktaki bilgiyi vermiş ve 1.5.1963 ilâ 30.6.1964 arasında sendikadan grev fonu namı altında aldıkları cem'an 65.000 lirayı defterlere gelir olarak kayıt ettiklerini, adı geçen ve Alpdündar'a ödendiği anlaşılan 15.180 liranın federasyona intikal etmediğini dolayısıyla gelirlere dahil etmediklerini söylemiştir. Kemal Özer ayrıca önceden sendikaya bir talimat vermedikleri halde paranın Alpdündar'a ödenmiş olduğunu ve sendikaya paranın alındığına dair bir vesika da göndermediklerini belirtmiş ve 15.180 liranın kendi gelirlerine katılmadığını kat'iyetle ifade etmiştir.

Federasyona ödenmediği için federasyonun borcuna yazılmaması gereken bu meblağın parayı alan Alpdündar'ın borcuna yazılması gerekmektedir. Alpdündar'ın zimmetinde bulunan ve haksız olarak almış bulunduğu bu parayı sendikaya iade etmesi gerekmektedir. Kendisinden 15.180 liradan başka 5.10.1963 den itibaren bu meblağın kanunî faizinin de takip ve tahsil edilmesi gerekir.

S O N U C:

Heyetimiz denetiminden geçen vesaik, kuyudat ve hesabatın neticelerini işbu rapo dört ana faslında derlemiş bulunuyor.

Raporumuzda belirtilen vesikaların aslı Maden İşçileri Sendikasında hıfzedilmekt olup, suretleri de Türk-İş Denetim Kurulu dosyasındadır.

Bu fasılların tetkikinde Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının bazı kişilerin, şahsî çıkarları uğruna nasıl kuruluş amaçları dışına itildiği ibretle müşahede edilir ve anlaşılır. Şöyle ki:

1. Zonguldak Maden İşçileri Sendikası umumî heyetleri yalnış ve asılsız rakamla ihtiva eden hesaplar ibraz edilerek iğfal edilmiş ve bu heyetin devredilmez vazifeler kelime oyunları ile başka heyetlere aktarılmak istenmiştir.

2. Sendikanın ana nizamnamesi ve talimatnameleri kanun, nizam, örf ve adet prensipleri ile asla bağdaştıramıyacağımız bir tarzda önce yetkisi olmayan bir heyete tevdi edilmiş, bilâhare bu heyette istismar edilerek bir iki kişinin şahsî çıkarına göre tahrif edilmiştir.

3. Defterlerin birçoğu kanunun emrettiği vecibelerden uzak olarak tanzim edilmiş ve hattâ tutulması icabeden defterler dahi boş olarak bırakılmıştır.

4. İdare ve İcra Heyetlerinin kararlarının aksersisi ilgili kanunlar ve ana nizamın hilâfına alınmış ve bu kanun ve usul dışı kararların aksersisi de tatbik sahasına konulmuştur.

5. Sendikada kanunun emrettiği nitelikte varidat makbuzu bulunmamaktır.

6. Sendikaya seçimle gelerek hükmî şahsiyeti temsil etme yetkisine haiz olanl bertaraf edilerek onun yerine sendikanın aylıklı memurlarına tasarruf hakkı tanınmı

7. Sendikanın nakit, tahvil, gayrimenkul, menkul ve demirbaşları ticarî vesaii amaç dışı gayelerle sistematik bir tarzda hükmî şahsiyet tasarrufu dışına aktarma ed miştir.

8. Hesapların tetkikinde:
   a) Bütçede faslı olmayan harcamalar,
   b) Kanun ve usul dışı vesikasız harcamalar,
   c) Ticaret gayesi ile işletilen paralar,
   d) Kapatılmayan ve zimmet gözüken avanslar,
   e) Bir nevi turistik geziler için yapılan harcamalar gibi unsurlar ilk naz bariz olarak dikkati çekmektedir. Bu hesaplar rakam olarak da hiçbir zaman Yönetim kurulu karar defterine derç edilmemiştir. Bir özet şeklinde bütün sıraladığımız bu hususla neticesi kısaca şu sonuçlara varılmıştır:

Birincisi:

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası, sendikacılık ülkü ve amaçlarından yoksun ve bilgisiz kişilerin elindedir.

İkincisi:

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası, bazı sosyal farfaralarla toplumun itimadını celbetmiş çok kurnaz ve zeki kişilerin elinde uçuruma doğru itilmiştir. Teker teker baş rolde bulunan, sorumlu şahısları incelediğimizde: Mehmet Alpdündar (Eski Başkan)

Sendikacılık hayatında haklı haksız birçok darbeler yemiş ve hattâ efradı ailesi maişeti dahi (Yakın arkadaşlarının naklettiğine göre) işçi arkadaşlardan toplanan paralarla temin edilmişken ve bu hal ve şartlar içinde sendika başkanı olmuşken bugü yaşadığı hayat ve edindiği mal ve mülk gözönünde tutulursa bunun kuruş kuruş hesabını vermek mecburiyetinde olduğu inkâr kabul edilmez bir hakikattir. (Mal bildirileri kanun yoluyla tetkik ettirilmelidir) Ayrıca Mehmet Alpdündar bu kadar kanun ve nizam hareketleri bilmeden yapacak ve yaptıracak kadar cahil ve bilgisiz şahıs değildir. Hesaplar kısmında vazıh olarak belirttiğimiz gibi, ticarî müessoselere cüz'i karşılık yüzbinlerce lirayı uzun vadelerle bağlamayı işçiye hizmet şeklinde vasıflandırmamıza ne vicdanen ve ne de mantıken imkân yoktur. Bu işlerde gizli şahsî çıkarları olabile kuvvetle muhtemeldir.

Piyasa rayici ile 25.000 TL.na zor satılabilen bir binek arabasını işçinin kanun direnme hakkından kesmek suretiyle kendi üst teşkilâtına 66.180 TL.sına satan (Rakam ihtilâflıdır) bir şahıstan diğer hususlardaki fiiliyatında ne beklenebilir. Kanaatim göre birinci derecede sorumlu Mehmet Alpdündar'dır. Rapor metninde temas edilen kon hakkında takibat açılması gerekir.

İDARE VE İCRA HEYETİ AZALARI

İdare ve İcra Heyeti mensupları şahsî hesap ve zimmetlerinden maadâ bütün bu ha faaliyet ve tasarrufları tasvip ettikleri ve altını imzaladıkları kararlardan sorumlu lar. (Kararlarda iştirak etmemiş olanlar hariç)

ZİHNİ ÖLMEZ

Sendikanın aylıklı memuru olan ve (Mes'ul Muhasip) ünvanı ile istihdam edilen bu şahıs hesabatın kayıt şekillerinde ve kaydî aksaklıklardan dolayı sorumlu olduğu öyle işlerde ve öyle vesikalar içinde karşımıza çıkmaktadır ki, bunu bilhassa belirt vazife addettik. Meselâ:

a) Sendika mes'ul muhasibi Zihni Ölmez
b) Hükmî şahsiyet adına ikinci ve üçüncü şahıslara karşı birinci derecede imza yetkisine sahip Zihni Ölmez,
c) Sendikanın satın aldığı Opel marka binek arabasını sahibi namına sendikaya için vekâlet verilen Zihni Ölmez,
d) Sendikanın para yatırımı yaptığı ticarethanelerin sahibi şahsiyetine (Noterl şahadet eden Zihni Ölmez,
e) Sendika namına sarfedilecek parayı ayarlamak için usulsüz bütçeyi hazırlayan Zihni Ölmez,
f) Borç veren sendikanın, borç alan firma ve kooperatiflerin hesabatlarını tuta veya fikir veren yine Zihni Ölmez.

Yukarıda sıraladığımız bir iki misal bu şahsın birçok işlerde aktif rol oynadığı alenen ortaya koymaktadır. Hesapların hatalarından ve hesap kayıtlarının ve sendikanı münasebeti olan banka, sair ticarethane, kooperatiflerdeki karşılıklı hesap ve kayıtla aksaklığından doğacak bilcümle sorumluluğu Zihni Ölmez yüklenmişti. (şahsî avans ve zimmetinden dolayı sorumluluğu ayrıca bakidir.)

SENOL KILIC BELGİNER

Sendikanın ücretli memuru olan bu şahıs da hakkı olmayan paraları veznedan çekmek ve yetkisi olmayan vesaiki tanzim ve imza kılmakla sorumluluk taşımaktadır.

Denetim Kurulumuz idarî yönden yaptığı tetkiklerde yukarıda zikredilen kanaatlere varmıştır.

Ancak, zimmet ve haksız tasarruflarla birlikte sendikanın hesabı bulunan bankalar ticarethaneler ve buna mümasil teşekküllerin karşı hesaplarının tetkiki yetkimiz dışında olduğu için esas endişelerimize methal olan bu noktaları değerlendiremedik. Bu kabil hesapların emin ellerce tetkikinin muhakkak lâzım geldiğini belirtiriz.

Malî yeterliği olan sendikalara göz dikmiş bulunan bazı piyasa simsarlarının Zonguldak Maden İşçileri Sendikasına nasıl yaklaştıklarını ve onun varlığına nasıl sülük gibi endiklerini ibretle tesbit ve müşahede etmiş bulunuyoruz. Ve hattâ bazı banka oyunlarından da şüphe etmekteyiz.

Bütün Türk sendikacılarının gayet yakından takip ettiği Zonguldak Maden İşçileri Sendikası olayında elde edebildiğimiz vesikaları kısa zamanda değerlendirmeye çalıştık. İşbu raporumuz neticesinde şunu alenen belirtmek isteriz ki, Türk-İş Konfederasyonu vakit geçirmeden bu güzide teşekküle yardımcı olarak kanunî ve nizamî kongrelerin yapılması, kanunî bir ana nizamnamenin meriyete konması, sendika tasarruflarının esaslı bir şekilde kayda bağlanması ve teşkilât kademelerindeki heyet ve şahısların vazife ve selâhiyetleri hudutlanmasının temini şarttır.

Raporumuzun şu noktasına kadar belirtmediğimiz bir husus üzerinde tevakkuf etmek isteriz:

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası Murakabe Heyetinin bütün bu olaylara seyirci kaldığı ve aylık murakabe raporlarının ise birer klişeden ibaret olduğu da tesbit ed

Sonuç olarak uçurum kenarına gelmiş 50.000 kişiyi temsil eden bir hükmî şahsiyo bu badireden çeviren ve hudutsuz, sorumsuz işler yapanlara dur diyen 5 Temmuz 1964 kongresini sendikacılık yönünden haklı ve yerinde bulduğumuzu belirtiriz.

Maliye Bakanlığı Eski Hesap Uzmanı	Raportör Murakıp	Baş Murakıp
Celâl ERDENİR	Nejat KARACAGİL	Melih DÖLEN

TÜRK-İŞ • TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU • KÜTÜPHANESİ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
1952
TÜRK-İŞ

TÜRK-İŞ

TÜRK-İŞ Bilgi Merkezi
331.8(06 TÜR6 936